

תמצית דוחות כספיים
ליום 30 בספטמבר 2017
מגדל חברה לביטוח בע"מ

תוכן העניינים

פרק 1 דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 2 הצהרות בדבר בקורות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

פרק 3 דוחות כספיים מאוחדים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

מספר חברה: 52-000489-6 כתובת: אפעל 4, קרית אריה, פתח תקווה

טלפון: 076-8868959, 076-8868962 פקסימיליה: 03-9238988

דוא"ל: migdalhold@migdal.co.il אתר אינטרנט: www.migdal.co.il

דירקטוריון

- יוחנן דנינו - יו"ר
- שלמה אליהו
- ישראל אליהו
- רונית בודו דח"צ
- אברהם ביגר דח"צ (מונה ביום 18.9.2017)
- מירב בן כנען הלר דח"צ
- יעקב דנון דח"צ (פרש ביום 21.9.2017)
- ד"ר גבריאל פיקר

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד

פרק 1 - דוח הדירקטוריון על מצב עניני התאגיד - תוכן עניינים

1.....	תיאור הקבוצה	2
1.1.....	כללי	2
1.2.....	תחומי הפעילות של הקבוצה	2
1.3.....	התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי	3
2.....	תיאור הסביבה העסקית	8
3.....	הסברי הדירקטוריון למצב עניני התאגיד	9
3.1.....	ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות	9
3.2.....	תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון המדווח	10
3.3.....	תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת	11
3.4.....	תחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך	13
3.5.....	תחום ביטוח בריאות	20
3.6.....	תחום ביטוח כללי	21
3.7.....	נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים	23
3.8.....	מקורות מימון	24
4.....	מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית	24
4.1.....	סביבה מקרו כלכלית	24
4.2.....	משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס SOLVENCY II	27
5.....	שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים	29
5.1.....	הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים והוראות כלליות	29
5.2.....	הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך	32
5.3.....	הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות	38
5.4.....	הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי	40
6.....	היבטי ממשל תאגידי	41
6.1.....	שינויים בדירקטוריון החברה	41
6.2.....	שינויים בנושאי משרה בקבוצה	41
6.3.....	מינוי נושאי משרה ושינויים במבנה הארגוני בגופים המוסדיים בקבוצה	41
6.4.....	תגמול יו"ר מגדל ביטוח	42
6.5.....	אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי	42
7.....	אירועים לאחר תקופת הדיווח	43

דוח הדירקטוריון על מצב ענייני התאגיד ליום 30 בספטמבר 2017

דוח הדירקטוריון סוקר את השינויים העיקריים בפעילות קבוצת מגדל לתקופות של שלושה ותשעה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 ("תקופת הדוח").

הדוח נערך מתוך הנחה שבפני המעיין מצוי גם הדוח התקופתי המלא לשנת 2016 מיום 22 במרס 2017 ("הדוח התקופתי").

1. תיאור הקבוצה

1.1. כללי

מגדל חברה לביטוח בע"מ ("החברה" או "מגדל", "מגדל ביטוח"), באמצעות חברות הבנות שלה ("קבוצת מגדל", "הקבוצה"), פועלת בעיקר בתחום הביטוח, הפנסיה והגמל.

פעילות הביטוח של הקבוצה, מתבצעת באמצעות החברה. פעילות הפנסיה והגמל של הקבוצה, מתבצעת באמצעות חברות הבנות של החברה: מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופת גמל בע"מ ("מגדל מקפת" או "מקפת"), ויוזמה קרן פנסיה לעצמאים בע"מ ("יוזמה לעצמאים" או "יוזמה").

הקבוצה מחזיקה גם בסוכנויות ביטוח, באמצעות מגדל אחזקות וניהול סוכנויות ביטוח בע"מ ("מגדל סוכנויות"), שהינה בשליטה מלאה של החברה.

בעלת השליטה המלאה בחברה הינה מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ ("מגדל אחזקות" ו/או "קבוצת מגדל אחזקות").

נכון למועד דוח זה, חברת אליהו הנפקות בע"מ ("אליהו הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של אליהו 1959 בע"מ (לשעבר אליהו חברה לביטוח בע"מ) ("אליהו"), מחזיקה כ-68.46% מהון המניות המונפק והנפרע של מגדל אחזקות^{1,2}. לפרטים נוספים בדבר אחזקות בעלי השליטה במגדל אחזקות, ראה סעיף 1.3.4 להלן.

1.2. תחומי הפעילות של הקבוצה

תחומי הפעילות המהותיים העיקריים של הקבוצה הינם ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך, ביטוח בריאות, ביטוח כללי ואחר. לפרטים ראה באור 5 לדוחות הכספיים וכן סעיף 3 בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי.

¹ כפי שנמסר למגדל אחזקות על ידי אליהו, בחודש יוני 2017, מכרה אליהו כ-0.73% מאחזקותיה במגדל אחזקות בעסקה מחוץ לבורסה (לפירוט ראה דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 2 ביולי 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-068103). טרם המכירה האמורה החזיקה אליהו כ-69.19% ממניות מגדל אחזקות ואילו כיום, בעקבות המכירה האמורה וכאמור לעיל, מחזיקה אליהו בכ-68.46% מהון המניות המונפק והנפרע של מגדל אחזקות.

² כפי שנמסר למגדל אחזקות על ידי אליהו, בחודש ספטמבר 2017 ביצעה אליהו הנפקות הנפקה פרטית של אגרות חוב לטווח ארוך למשקיעים מסווגים, אשר נרשמו למסחר בבורסה במסגרת רצף המוסדיים. בהתאם לכך, לאחר שהתקבל היתר הממונה ביום 19 בספטמבר 2017, להחזקת אמצעי שליטה ולשליטה במבטחים מגדל ביטוח, מגדל מקפת ויוזמה, הועברו מניות מגדל אחזקות מאליהו לחברת אליהו הנפקות. כמו כן, השעבוד לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") של כ-30% מהון המניות של מגדל אחזקות, בוטל ביום 3 לאוקטובר 2017, לאחר שהתקבל היתר הממונה. לפירוט ראה סעיף 1.3.4 להלן.

1.3. התפתחויות עיקריות בקבוצה מאז הדוח התקופתי

להלן עדכונים לתיאור המובא בפרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי:

1.3.1. השפעת הסביבה הכלכלית ותנודתיות של עקום הריבית

הקבוצה פועלת בסביבה כלכלית המושפעת, בשנים האחרונות, בין היתר, מריבית נמוכה ומתנודתיות של עקום הריבית. לשיעורי הריבית הנמוכים השלכה מהותית הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה, ובכלל זה על גובה ההתחייבויות הביטוחיות של הקבוצה.

לאחר תנודתיות ניכרת של עקום הריבית שאפיינה את שנת 2016 אשר בסיכומה חלה ירידה מסוימת של עקום הריבית לעומת סוף שנת 2015, במחצית הראשונה של שנת 2017 חלה עלייה של עקום הריבית שהביאה לקיטון בהפרשות המיוחדות בעתודות ביטוח החיים בגין העתודה המשלימה לגמלאות ובגין בחינת נאותות העתודות (LAT), ומנגד ברבעון השלישי של השנה ("הרבעון המדווח") חלה ירידה של עקום הריבית שהביאה לגידול בהפרשות המיוחדות בעתודות ביטוח החיים בגין העתודה המשלימה לגמלאות ובגין בחינת נאותות העתודות (LAT).

בעקבות האמור לעיל, בסיכומם של תשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 ("התקופה המדווחת") חל גידול בהפרשות המיוחדות בביטוח חיים של כ-215 מיליון ש"ח (לפני מס), כאשר ברבעון השלישי הסתכם הגידול בכ-411 מיליון ש"ח (לפני מס), הנגזר מהיקף תיק ביטוח החיים הניכר של הקבוצה.

לפירוט ראה סעיף 3.2 להלן ובאור 10א. לדוחות הכספיים.

מנגד, נרשמו בתקופה המדווחת וברבעון המדווח הכנסות מהשקעות שנבעו מעליית שיערי בשווקי ההון, בעיקר במדדי המניות הן בתקופה המדווחת והן ברבעון המדווח וכן מעליית שיערי אגרות החוב ברבעון המדווח, לפירוט ראה סעיפים 3.2 ו-4.1.2 להלן.

בדבר רגישות הרווח (והפסד) וההתחייבויות הביטוחיות לשינויים בריבית, ראה באור 1.3.7 (א) בדוחות הכספיים לשנת 2016.

השינויים בעקום הריבית משפיעים גם על יחס כושר הפירעון מבוסס סולבנסי 2, כמצוין בסעיף 4.2 להלן.

בנוסף, לשינויים בעקום הריבית השפעה גם על ההתחייבויות האקטואריות של עמית קרנות הפנסיה המנוהלות על ידי הקבוצה כמפורט להלן:

ביחס לחשבונות הפנסיונרים בקרנות הפנסיה החדשות וביחס לסך כל המבוטחים בקרן הפנסיה יוזמה ותיקה חל גידול בהתחייבויות בתקופה המדווחת וברבעון המדווח כתוצאה מירידה של עקום הריבית המשמש להיוון ההתחייבויות כלפיהם. יצוין כי הריבית הינה רק חלק ממנגנון האיזון האקטוארי, והעודף/ גירעון נקבע גם לפי תוצאות ההשקעות והשפעת גורמים דמוגרפיים.

1.3.2. התפתחויות אחרות בסביבה העסקית, ובכלל זה שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים בתחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך

ההסדרים הרגולטוריים שראו אור בשנים האחרונות בכלל ובמהלך השנה האחרונה בפרט, הובילו לשינויים מהותיים בתחום הביטוח הפנסיוני, המתבטאים, בעיקר בגידול מכירות מוצר הפנסיה תוך הקטנת דמי הניהול. עם זאת, מאז שנת 2016 ניכרת התעוררות במכירות של מוצרי ביטוח החיים (ביטוח מנהלים), וזאת בדמי ניהול נמוכים מאלו שהיו נהוגים בעבר. עוד מתבטא השינוי האמור בריבוי הסדרות רגולטוריות בתחום הפנסיוני, אשר עיקרן: איחוד ושקיפות של המוצרים הפנסיוניים, תוך הגברת התחרות בתחום.

להלן ההסדרים העיקריים שפורסמו בתקופת דוח זה, וכן הסדרים עיקריים נוספים אשר חלקם תואר במסגרת פרק תיאור עסקי התאגיד בדוח התקופתי, וחלו בהם עדכונים או שינויים מהותיים בתקופת הדוח:

(א) בחודש מרס 2017 פורסמו **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017, ("תקנות זקיפת תשואה")**, אשר עניינן שינוי הדרגתי באופן הקצאת האג"ח המיועדות בין עמיתים בקרנות פנסיה חדשות מקיפות, כך שישונה אופן הקצאת האג"ח המיועדות (הנושאות תשואה מובטחת) בקרנות פנסיה חדשות מקיפות בין מקבלי קצבה ליתר החוסכים וזאת כפי שנקבע בתקנות. יצוין כי בין היתר, מסמיכות התקנות את הממונה על רשות שוק ההון ביטוח וחסכון במשרד האוצר (להלן "**הממונה**") לצמצם פערים בשיעור הקצאת האג"ח המיועדות בין הקרנות, וזאת באמצעות הגדלת שיעור הקצאת האג"ח המיועדות בגין נכסי מקבלי הקיצבה עד לתקרה של 85% במקום 60% ובכך להקטין את שיעור ההקצאה של האג"ח המיועדות בגין נכסי שאר העמיתים באותה קרן. בחודש יוני 2017, פורסם חוזר כללים להגדלת שיעור זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה, אשר קובע הוראות שנוגעות לנסיבות אשר בהתקיימן על חברה מנהלת לבצע הגדלה של שיעור זקיפת איגרות חוב מיועדות למקבלי קצבה.

לפרטים נוספים, לרבות השלכות צפויות של שינוי בהקצאת האג"ח המיועדות, והעתירה התלויה ועומדת לבית המשפט העליון בנוגע להנפקת אג"ח מיועדות ראה סעיף 6.3.11 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וכן סעיף 5.2.3(ב) להלן.

(ב) בחודש יוני 2016 פורסם **תיקון מס' 16** לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016 ("**תיקון 16**"), שעניינו התאמת הוראות שונות בחוק להסכם הקיבוצי שנחתם בחודש פברואר 2016, לפיו יוגדלו תשלומי המעסיק והפקדות העובד כך ששיעור התשלומים למרכיב תגמולי המעסיק יהיה אחיד בכל המוצרים הפנסיוניים. הגדלת התשלומים וההפקדות שלעיל בוצעה בשני שלבים, אשר השני שבהם החל בחודש ינואר 2017, ובהתאם אליו הוגדלו הפקדות העובד ל-6%, ותשלומי המעסיק ל-6.5%. יישום הוראות תיקון 16 לחוק הביאו להגדלת היקף הפרמיות ודמי הגמולים בחברה, לפירוט ראה סעיף 6.3.2(ג) בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וכן סעיף 3.4 להלן.

(ג) **ניתוק עמלה מדמי ניהול:** בחודש ינואר 2017 פורסם תיקון מס' 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ו-2016, שעניינו איסור על קיומה של זיקה בין גובה דמי הניהול שייגבו מאדם שמצטרף לקופת גמל ובין גובה עמלת ההפצה המשולמת לסוכן הביטוח, בקשר עם צירוף האדם לקופת הגמל. מועד תחילתו של התיקון לחוק הינו ביום 1 באפריל 2017.

לפרטים נוספים, ראה סעיף 21.2.2(א) בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

(ד) **קרן ברירת מחדל:** במהלך שנת 2016 יושם מנגנון קרן ברירת מחדל בהתאם לחוזרי הממונה מחודש מרס 2016 והתיקון לו מחודש יולי 2016 ("**חוזר קרן ברירת מחדל**") ובהתאם בוצע על ידי משרד האוצר הליך בחירת קרנות ברירת המחדל לשנתיים הקרובות, אשר במסגרתו נבחרו שתי חברות מנהלות ("**קרנות ברירת המחדל**"). קרנות ברירת המחדל שנבחרו מציעות לעמיתים החדשים שיצטרפו החל מיום 1.11.2016 דמי ניהול בשיעורים נמוכים משמעותית מממוצע דמי הניהול הנהוגים בשוק. יצוין, כי בחודש פברואר 2017 פורסמה **טייטה לתיקון חוזר קרן ברירת מחדל** לפיה, בין היתר, ההוראה הקובעת שהסכמי ברירת מחדל שהיו בתוקף במועד הוצאת החוזר המקורי יישארו בתוקפם עד ליום 31.3.2019, אינה חלה על הסכמי ברירת מחדל בהם דמי הניהול הינם בגובה דמי הניהול המירביים הקבועים על פי דין (לפי

תקנות דמי ניהול). לפרטים נוספים אודות חוזר קרן ברירת מחדל ראה סעיף 6.3.8 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

להערכת החברה, לבחירת קרנות ברירת המחדל וכן לחובת קיום הליכים תחרותיים על ידי המעסיקים כמפורט לעיל, עשויות להיות השלכות מהותיות על השוק ובכלל זה על הקבוצה, אשר עשויות להביא להפחתת שיעורי דמי הניהול הנגבים מעמיתים חדשים ו/או מעמיתים קיימים ולהביא לפגיעה ברווחיות הקבוצה (בעיקר במקפת, כחברה המנהלת של קרנות הפנסיה החדשות, קופות הגמל וקרנות ההשתלמות). נכון ליום 30 בספטמבר 2017, לאמור לעיל לא הייתה השפעה משמעותית על היקף דמי הגמולים והנכסים המנוהלים בקרנות הפנסיה שבניהול מקפת, אם כי בתקופת הדוח נמשכה השחיקה בשיעור דמי הניהול בשוק ובכלל זה בקרנות הפנסיה של הקבוצה.

(ה) **הסדרת "עקוב אחרי" ומנגנון איחוד חשבונות:** בחודש ינואר 2017 נכנסה לתוקף הסדרת "עקוב אחרי", לפיה בעת פתיחת חשבון חדש בקרן פנסיה, יועברו הכספים הצבורים בחשבונות הלא פעילים של אותו עמית בקרנות הפנסיה האחרות אוטומטית לחשבון החדש שפתח, לפרטים נוספים ראה סעיף 6.3.4 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

בהקשר זה יצוין גם מנגנון איחוד חשבונות אשר נקבע במסגרת תיקון 13 לחוק קופות הגמל (שפורסם בחודש נובמבר 2015). מנגנון איחוד החשבונות קובע, כי בהיעדר הוראה אחרת מהעמית, יאוחדו חשבונות הפנסיה הלא פעילים של עמית לתוך החשבון הפעיל שלו. הוראות ליישום המנגנון נקבעו בחוזרים שונים של הממונה אשר פורסמו במהלך שנת 2016, לפרטים נוספים ראה סעיף 5.2.6 להלן וכן סעיפים 6.3.10 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 ו-15.5.11 בחלק ד' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016.

יישום ההוראות בעניין איחוד חשבונות, בנוסף עם הסדרת "עקוב אחרי", גרם לצמצום מספר העמיתים בקרן הפנסיה של מגדל מקפת. עם זאת, נכון ליום 30 בספטמבר 2017 לא הייתה ליישום ההוראות הנ"ל השפעה משמעותית על היקף הנכסים המנוהלים על ידי החברה בענף הפנסיה.

לפירוט בדבר העברות הכספים נטו לגופים מוסדיים אחרים בקרנות הפנסיה ראה סעיף 3.4.4(ב) להלן.

(ו) **קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה**

בחודש ספטמבר 2016 פרסם הממונה את חוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה. מטרת החוזר הינה ליצור מבנה אחיד ומודולרי לתכניות לביטוח אובדן כושר עבודה.

בחודש אוקטובר 2017, קיבלו מרבית התכניות החדשות של החברה את אישור הממונה. לאחר קבלת האישור האמור, החברה חוזרת לשווק תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה. לפירוט ראה סעיף 5.2.5 להלן.

בשלב זה עדיין קשה להעריך את ההשפעה של השינויים שלעיל על רווחיות החברה ממוצר זה.

לפירוט נוסף, לרבות ההשלכות של יישום ההסדרות הרגולטוריות האמורות, ראה גם סעיף 6.4 בחלק ב' לדוח תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וסעיף 5.2 להלן.

לפירוט בדבר התפתחויות נוספות בהסדרים התחיקתיים ראה סעיף 4.2 להלן.

1.3.3 **יישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II**

בחודש יוני 2017 פורסם חוזר Solvency II ("חוזר הסולבנסי"), לפיו חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם לחוזר האמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות ההון והוראות הממונה שניתנו מכוחן (תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 ("תקנות ההון").

לפירוט נוסף, ובכלל זה תוצאות החישוב בהתאם למשטר כושר הפירעון החדש (סולבנסי 2), ראה סעיף 4.2 להלן ובאור 6 לדוחות הכספיים.

1.3.4 הנפקת אגרות חוב למשקיעים מסווגים על ידי אליהו הנפקות כנגד מניות החברה

בהתאם למידע שהתקבל מאת אליהו, בחודש ספטמבר 2017 ביצעה אליהו הנפקות הנפקה פרטית של אגרות חוב לטווח ארוך למשקיעים מסווגים, אשר נרשמו למסחר בבורסה במסגרת רצף המוסדיים. הסכום שגויס על ידי אליהו הנפקות בהנפקת אגרות חוב הינו 1.3 מיליארד ש"ח. אליהו הודיעה כי אליהו הנפקות לא תיצור שעבוד על שום נכס מנכסיה (לרבות מניות מגדל אחזקות) והתחייבה שלא ליטול אשראי נוסף אלא בהתאם לתנאי שטר הנאמנות שעל פיו יונפקו אגרות החוב. כמו כן, אליהו הנפקות תנפיק לרוכשי אגרות החוב אופציות לרכישת 159,900,000 מניות מגדל אחזקות מידי אליהו הנפקות במחיר מימוש של 4.32 ש"ח למניה (בכפוף להתאמות בגין חלוקת דיבידנד, הנפקות זכויות וכיו"ב). האופציות יונפקו בשלוש סדרות שוות בכמותן, והן יהיו ניתנות למימוש במשך שנתיים, שלוש שנים וארבע שנים בהתאמה ממועד העברת המניות לאליהו הנפקות כאמור.

בהתאם לכך, לאחר שהתקבל היתר הממונה ביום 19 בספטמבר 2017, להחזקת אמצעי שליטה ולשליטה במבטחים מגדל ביטוח, מגדל מקפת ויוזמה, הועברו לאליהו הנפקות כל מניות מגדל אחזקות שבבעלות אליהו.

כפי שנמסר לחברה ע"י אליהו, אליהו שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ ("בנק לאומי") כ-30% מהון המניות של מגדל אחזקות, ראה באור 1 לדוחות הכספיים. שעבוד זה בוטל ביום 3 לאוקטובר 2017, לאחר שהתקבל היתר הממונה.

ההיתר החדש נכנס לתוקף ביום העברת המניות לאליהו הנפקות כאמור לעיל והוא יבטל ויבוא במקום ההיתר הקיים להחזקת אמצעי שליטה ולשליטה במבטחים מיום 28 באוקטובר 2012.

ההיתר החדש כולל תנאים ומגבלות כמקובל בהיתר שליטה במבטחים, ובין היתר, מגבלות ותנאים בדבר אופן ההחזקה באמצעי השליטה בשרשרת האחזקות שבין בעלי השליטה ועד למבטחים, בדבר שמירת מבנה השליטה ושיעור החזקה מינימלי בשרשרת האחזקות, בדבר שמירת יחס ההון העצמי ובדבר התנאים שבהם בעלי השליטה רשאים לקבל דמי ניהול מהגופים המוסדיים שבשליטת מגדל אחזקות.

לעניין שיעורי החזקה המינימליים נדרש שיעור החזקה במישרין של מעל 50% מכלל אמצעי השליטה בכל החברות שבשרשרת האחזקות, ולעניין האחזקות במישרין במגדל אחזקות נדרש שיעור החזקה מינימלי של מעל 30% מכלל אמצעי השליטה במגדל אחזקות. במקביל נדרש כי בעלי השליטה ישמרו על שיעור החזקה משורשר לפי שיטת המכפלות של לפחות 20% מהזכויות הונויות בכל אחד מהמבטחים. לעניין ההון העצמי נדרש כי שיעור ההון העצמי בכל תאגיד בחברות שבשרשרת האחזקות ומגדל אחזקות לא יפחת מ-50%.

1.3.5 דירוג החברה ואגרות החוב שגויסו באמצעות מגדל גיוס הון

בחודש ספטמבר 2017 הודיעה חברת מידרוג בע"מ כי היא מותירה על כנו דירוג של Aa1.il לאיתנות הפיננסית (IFS) של החברה, וכן דירוג של Aa2.il(hyb) לכתבי ההתחייבות הנדחים (הון שלישוני מורכב) ודירוג של Aa3.il(hyb) לכתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני מורכב) שהנפיקה החברה באמצעות מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ ("מגדל גיוס הון"), חברה בת בבעלות מלאה של החברה. אופק הדירוג יציב.

לפירוט ראה דוח מידי של מגדל אחזקות המובא על דרך ההפניה מיום 28 בספטמבר 2017 מספרי אסמכתא: 2017-15-086107, 2017-01-086086.

1.3.6 מכרז ביטוח רכב לעובדי מדינה לשנת 2018

בהתאם להודעה שנמסרה לחברה מיום 2 באוקטובר 2017 על ידי אגף החשב הכללי של משרד האוצר, החברה נבחרה לאחת החברות אשר זכו במכרז ביטוח רכב לעובדי מדינה

לשנת 2018 ("הודעת הזכייה"). בהודעת הזכייה נמסר, כי על פי נתוני המבטוחים של שנת הביטוח 2017, מספר המבטוחים בביטוח מקיף, חובה וצד ג' שבהם זכתה החברה הינו כ-47 אלף מבטוחים. להערכת החברה, אומדן הפרמיה השנתית מוערך בהיקף של כ-200 מיליוני ש"ח. עוד נאמר בהודעת הזכייה כי אין עורך המכרז מחויב בהיקף מבטוחים או היקף כספי כלשהם. ביטוח עובדי מדינה יכנס לתוקף החל מתחילת שנת 2018. החברה אינה יודעת להעריך, בשלב זה, מה תהייה ההשפעה על תוצאותיה הכספיות.

יצוין כי היקף הפרמיות ברוטו שהתקבלו ממכרז לביטוח רכב לעובדי המדינה לשנת 2017 ואשר נרשמו בשנת 2016, הסתכמו בכ-147 מיליון ש"ח ומספר המבטוחים שבטוחו במסגרת המכרז הינו כ-36 אלף. הפרמיה האמורה נרשמה כפרמיה מורווחת בשנת 2017.

ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות המובא בדוח זה על דרך ההפניה מיום 2 באוקטובר 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-087127.

1.3.7. עדכון מדיניות התגמול של הגופים המוסדיים בקבוצה לשנים 2017-2019

ביום 8 בנובמבר 2017 אישרה האסיפה הכללית של החברה, לאחר אישור דירקטוריון החברה ביום 7 בנובמבר 2017, שינויים במדיניות התגמול של החברה וזאת בהמשך להחלטת דירקטוריון החברה על שינוי מדיניות התגמול של החברה מאז עדכונה בחודש נובמבר 2016 ולאור רצון החברה לעדכן את מדיניות התגמול בעקבות סוגיות שעלו במהלך יישום המדיניות הנוכחית.

ביום 22 בנובמבר 2017 אושרו השינויים במדיניות התגמול גם בישיבות הדירקטוריון של מגדל מקפת ויוזמה.

לפירוט אודות עיקרי השינויים המוצעים במדיניות התגמול ביחס למדיניות התגמול הנוכחית של החברה ראה דיווח מידי של מגדל אחזקות מיום 7 בנובמבר 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-097540.

1.3.8. שינויים הנוגעים לדירקטורים ולנושאי משרה בכירה בקבוצה

(א) ביום 23 בנובמבר 2017, הודיע מר יוחנן דנינו, יו"ר דירקטוריון החברה ויו"ר מגדל אחזקות, כי לאחר קדנציה של למעלה משנתיים כיושב ראש החברה ומגדל אחזקות ככוונתו לסיים את תפקידיו בחברה ובמגדל אחזקות בעתיד הקרוב, וזאת בין היתר כדי לאפשר לו להמשיך לכיוונים נוספים בקריירה האישית והציבורית. המועד המדויק יקבע בהמשך תוך מתן תקופת הערכות לחברה ולמגדל ביטוח ככל שיידרש.

(ב) באותו מועד, מר עופר אליהו, מנכ"ל החברה, הודיע כי ככוונתו לפרוש מכהונתו כמנכ"ל החברה ולפנות לעסקים פרטיים.

(ג) בעל השליטה הודיע לחברה כי ככוונתו להציג בפני דירקטוריון החברה את מועמדותה של גב' מיכל עבאדי, החשבת הכללית לשעבר במשרד האוצר, כאחת המועמדים לתפקיד מנכ"ל החברה.

טרם נקבעו מועדים לשינויים האמורים. לפירוט ראה הודעה מידי של מגדל אחזקות מספר אסמכתא: 2017-01-103429.

לשינויים נוספים הנוגעים לדירקטורים ולנושאי משרה בקבוצה ראה סעיף 6 להלן.

1.3.9. הסכם קיבוצי

בדבר הארכת תוקף ההסכם הקיבוצי שבין החברה ומגדל מקפת לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה בשנה נוספת עד ליום 31 בדצמבר 2018, ראה דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 23 בנובמבר 2017 (אסמכתא 2017-01-103633) ובאור 11.ב לדוחות הכספיים.

1.3.10. אישור עקרוני לביצוע הנפקה של כתבי התחייבות נדחים

ביום 28 בנובמבר 2017 דירקטוריון החברה ודירקטוריון מגדל גיוס הון, אישרו באופן עקרוני ביצוע הנפקה לציבור של סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים ("אגרות חוב"), בסכום של עד 2 מיליארד ש"ח, אשר תמורתה מיועדת להיות מוכרת בעתיד כהון רובד 2 של החברה. היקף ההנפקה, תנאי אגרות החוב וכן הריבית ו/או ההצמדה שיישאו, אם וככל שיישאו, יהיו כפי שייקבע בדוח הצעת המדף שיפורסם, אם וככל שיפורסם, על ידי מגדל גיוס הון, על פיו יונפקו אגרות החוב, אם וככל שיונפקו.

הנפקת אגרות החוב כפופה לקבלת כל האישורים הנדרשים על פי דין, ובכלל זה: קבלת אישור דירוג מאת חברה מדרגת, אישור הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון ואישור הבורסה לניירות ערך לרישום למסחר של אגרות החוב.

יובהר, כי אין כל ודאות כי אכן יפורסם דוח הצעת מדף על ידי מגדל גיוס הון כאמור וכי הנפקה כאמור אכן תבוצע ו/או כי תבוצע בתנאים האמורים לעיל.

2. תיאור הסביבה העסקית

לעניין תיאור הסביבה העסקית, ראה סעיף 4.1 להלן.

3. הסברי הדירקטוריון למצב עיני התאגיד

3.1 ניתוח המצב הכספי ותוצאות הפעילות

מיליוני ש"ח	1-9/2017	1-9/2016	שינוי ב- %	2016	7-9/2017	7-9/2016	שינוי ב- %
תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך							
פרמיות שהורוחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽¹⁾	13,304.1	11,725.3	13%	16,314.2	4,547.8	4,108.2	11%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	367.7	(183.0)		416.6	(164.7)	422.9	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	447.8	(219.1)		358.6	(51.7)	379.8	
תחום ביטוח בריאות							
פרמיות שהורוחו ברוטו	978.0	868.1	13%	1,177.2	336.2	303.6	11%
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	49.2	(12.4)		6.2	11.7	(0.8)	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	57.7	(15.6)		2.8	22.6	(3.1)	
תחום ביטוח כללי							
פרמיות שהורוחו ברוטו	1,807.6	1,624.4	11%	2,182.5	600.2	550.9	9%
פרמיות ברוטו	1,746.4	1,822.0	(4%)	2,440.7	494.4	487.6	1%
פרמיות בשייר	1,364.0	1,450.7	(6%)	1,968.7	402.7	413.1	(3%)
רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	35.7	(137.4)		(155.9)	(11.2)	12.7	
רווח (הפסד) כולל לפני מס	99.0	(144.6)		(178.0)	40.2	2.3	
סך תחומי הפעילות							
סה"כ פרמיות שהורוחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	16,089.8	14,217.7	13%	19,673.8	5,484.3	4,962.6	11%
סה"כ פרמיות ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים ⁽²⁾	16,028.6	14,415.3	11%	19,932.0	5,378.5	4,899.4	10%
סה"כ רווח (הפסד) לתקופה לפני מס	452.5	(332.8)		266.9	(164.2)	434.8	
סה"כ רווח (הפסד) כולל לפני מס	604.4	(379.3)		183.4	11.1	379.0	
אחר⁽³⁾							
רווח לתקופה לפני מס	24.6	34.1		33.6	(10.6)	21.5	
רווח כולל לפני מס	141.8	47.7		27.3	66.6	9.8	
רווח (הפסד) לתקופה לפני מסים	477.1	(298.8)		300.6	(174.8)	456.3	
רווח (הפסד) כולל לתקופה לפני מסים⁽⁴⁾	746.2	(331.5)		210.7	77.7	388.7	
מסים על ההכנסה							
מסים על הכנסה - במונחי רווח לתקופה	143.8	(121.9)		79.5	(71.7)	138.3	
מסים על הכנסה - במונחי רווח כולל	235.2	(139.4)		37.1	14.6	113.9	
רווח (הפסד) לתקופה	333.3	(176.9)		221.0	(103.1)	318.0	
רווח (הפסד) כולל לתקופה	511.0	(192.1)		173.6	63.1	274.8	
תשואה להון (על בסיס רווח לתקופה)⁽⁵⁾	6.9%	(3.8%)		4.7%	(1.9%)	7.5%	
תשואה להון (על בסיס רווח כולל)⁽⁵⁾	10.5%	(4.1%)		3.7%	1.2%	6.5%	
תשואה להון במונחים שנתיים (על בסיס רווח כולל)⁽⁶⁾	14.0%	(5.5%)		3.7%	4.8%	26.0%	

ראה הערות לטבלה להלן:

⁽¹⁾ תקבולים בגין חוזי השקעה לא נכללים בסעיף הפרמיות, אלא נזקפים ישירות להתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. נתוני דמי הגמולים המיוחסים לקרנות הפנסיה וקופות הגמל אשר מנוהלות על ידי הקבוצה אינם נכללים בדוחות הכספיים המאוחדים.

⁽²⁾ בביטוח כללי כולל נתוני פרמיות ברוטו ובביטוח חיים ובריאות כולל פרמיות שהורוחו ברוטו.

(3) סעיף אחר כולל בעיקרו את תוצאות הפעילות של סוכנויות הביטוח בקבוצה, פעילויות נלוות או משיקות לפעילות הקבוצה, אשר אינן בהיקף מהותי, וכן הכנסות מהשקעות נטו (ובכלל זה הכנסות מחברות כלולות) שלא נזקפו לתחומי הפעילות וכן התאמות במסגרת איחוד הדוחות.

(4) הרווח הכולל לתקופה כולל גם את תוצאות פעילות ההשקעה של נכסים פיננסיים המסווגים כזמינים למכירה (תיק הנוסטרו) שטרם מומשו, לעומת זאת הרווח לתקופה כולל את תוצאות פעילות ההשקעה של ניירות ערך שמומשו בשנת הדוח החל מיום הרכישה, לפיכך, הפער בין הרווח הכולל לתקופה לבין הרווח לתקופה מושפע בעיקרו מעיתוי המימוש של רווחים או הפסדים מניירות ערך, זאת מלבד מקרים בהם נרשמת הפרשה לירידת ערך אשר נזקפת לדוח רווח והפסד אף טרם המימוש. החברה משתמשת בעיקר ברווח הכולל לצורך מדידת תוצאותיה.

(5) חישוב התשואה להון מבוצע על בסיס הרווח בתקופה/ הכולל ביחס ליתרת ההון. החישוב בוצע על בסיס התאמת יתרת ההון לחלוקת דיבידנד במהלך התקופות המדווחות.

(6) התשואה להון בכל התקופות המדווחות לעומת התקופות המקבילות אשתקד מחושבת במונחים שנתיים.

הערות לעיל מתייחסות לאופן התיאור בכל חלקי דוח הדירקטוריון.

3.2. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

ברבעון המדווח נרשם רווח כולל בסך של כ-63 מיליון ש"ח לעומת רווח כולל בסך של כ-275 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

הרווח הכולל ברבעון המדווח הושפע בעיקרו מירידה של עקום הריבית שהביאה לגידול בהפרשות המייוחדות בביטוח חיים בסך כ-411 מיליון ש"ח (לפני מס), מזה: כ-159 מיליון ש"ח בגין העתודה המשלימה לגמלאות וכ-252 מיליון ש"ח בגין בחינת נאותות העתודות (LAT). הגידול האמור בהפרשות המיוחדות נגזר מהיקף תיק ביטוח החיים הניכר של הקבוצה. כמו כן, חלה ירידה בתוצאות החיתומיות (ללא רווחי השקעה) ("התוצאות החיתומיות") בעיקר בביטוח חיים ובביטוח כללי. מנגד, חלה עלייה ניכרת ברווחים מהשקעות לעומת הרבעון המקביל אשתקד על רקע העליות בשערי המניות ושערי אגרות החוב.

הרווח הכולל ברבעון המקביל אשתקד הושפע בחלקו מעלייה של עקום הריבית שהביאה לקיטון בהפרשות המיוחדות בביטוח חיים בסך של כ-186 מיליון ש"ח (לפני מס).

לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

ברבעון המדווח נרשמו רווחים מהשקעות³ בסך של כ-2,329 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-2,003 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד. בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-2,123 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-1,897 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, הרווחים מהשקעות מיוחסים ברובם לפוליסות המשתתפות ברווחים, לפירוט ראה סעיף 3.4.5 להלן. בתחום ביטוח כללי נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-59 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-34 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד, ובתחום ביטוח בריאות נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-54 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-41 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

יש לציין כי חלק ניכר מההכנסות מהשקעות נזקפות לעתודות הביטוחיות, ועל כן ההשפעה העיקרית על תוצאות החברה הינה במרווח הפיננסי הנוצר לאחר הזקיפה האמורה לעתודות הביטוחיות.

כתוצאה מן האמור לעיל, במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה עלייה ניכרת לעומת הרבעון המקביל אשתקד וכן עלייה ניכרת בהכנסות הריאליות מהשקעות בתחומי ביטוח כללי וביטוח בריאות וכן בהכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון.

ברבעון המדווח, דמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים ששווקו עד שנת 2004, הסתכמו בסך של כ-199 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת כ-111 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד בשל גידול בתשואות הריאליות שהושגו על ידי החברה.

³ הרווחים (הפסדים) מהשקעות כוללים רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון, חלק החברה בתוצאות נטו של חברות כלולות וכן רווח (הפסד) כולל אחר הנובע בעיקרו מנכסים פיננסיים זמינים למכירה לפני מיסים.

ברבעון המדווח חלה ירידה במדד המחירים לצרכן שהסתכמה בכ-0.5% לעומת עלייה של 0.4% ברבעון המקביל אשתקד. יצוין, כי לשינויים באינפלציה השפעה על ההכנסות מהשקעות בגין הנכסים הצמודים למדד ולעליית המדד בתיקי הנוסטרו. כמו כן, לאינפלציה השפעה על התאמת ההתחייבויות הביטוחיות וההתחייבויות הפיננסיות הצמודות למדד, והשפעה על דמי הניהול המשתנים אשר נגבים בפוליסות המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004 בעקבות ההשפעה על התשואה הריאלית המושגת בפוליסות אלו.

בביטוח חיים חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים. מנגד, חלה ירידה ברווח מסיכון בשל גידול בתביעות וכן חל גידול בהוצאות.

בפרמיות בביטוח חיים, לרבות תקבולים בגין חוזי השקעה, חלה עלייה לעומת הרבעון המקביל אשתקד. בפרמיות השוטפות חל גידול שנבע בחלקו מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון 16, ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חל גידול ניכר לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

במכירות החדשות (ללא הגדלות) בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך חלה עלייה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אשר התבטאה הן במכירות ביטוח חיים והן במכירות הפנסיה.

מנגד, התגברה מגמת העברות הכספים נטו בפנסיה לגופים מוסדיים אחרים, לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

בענפי הפנסיה והגמל חלה הרעה בתוצאות שהושפעה בעיקרה משחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

בתחום ביטוח הבריאות, חל שיפור בתוצאות החיתומיות לעומת הרבעון המקביל אשתקד אשר התרכז בעיקרו בצמצום ההפסד החיתומי בביטוח סיעודי וכן בשיפור חיתומי בביטוח מחלות קשות.

בתחום הביטוח הכללי, חלה ירידה בתוצאות החיתומיות אשר נבעה בעיקרה מהתפתחות חיובית בניסיון התביעות בביטוחי החבויות ברבעון המקביל אשתקד. ירידה זו קוזזה בחלקה בשל שיפור בתוצאות בביטוח רכב רכוש.

לפירוט בדבר התוצאות הכספיות לפי תחומי הפעילות ראה להלן. כמו כן, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

3.3. תיאור התפתחות תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת

בתקופה המדווחת נרשם רווח כולל בסך כ-511 מיליון ש"ח לעומת הפסד כולל בסך של כ-192 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

הרווח הכולל בתקופה המדווחת הושפע מעלייה ניכרת בתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון, בעיקר על רקע עלייה בשערי המניות וכן מעלייה בשערי אגרות החוב, וקוזז בחלקו כתוצאה מגידול בהפרשות המיוחדות בביטוח חיים בסך של כ-215 מיליון ש"ח (לפני מס) בשל ירידת עקום הריבית, כמתואר להלן. הגידול האמור בהפרשות המיוחדות נגזר מהיקף תיק ביטוח החיים הניכר של הקבוצה.

ההפסד הכולל בקבוצה בתקופה המקבילה אשתקד נבע בעיקרו מהפרשות בסך של כ-776 מיליון ש"ח (לפני מס) שרשמה החברה בביטוח חיים ובביטוח כללי בשל ירידה של עקום הריבית, ומעדכון שיעור ריבית ההיוון בענפי רכב חובה וחיבויות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי, כמפורט להלן. במקביל לגידול בעתודות הביטוח שחל בתקופה המקבילה אשתקד עקב ירידת עקום הריבית, נרשמו הכנסות מעליית שערי איגרות החוב, וכן עליית שערים במדדי המניות.

בביטוח חיים, ירידת עקום הריבית גרמה לגידול בהפרשות המיוחדות בסך כ-215 מיליון ש"ח (לפני מס) בתקופה המדווחת, מזה: כ-110 מיליון ש"ח בגין העתודה המשלימה לגמלאות וכ-105 מיליון ש"ח בגין בחינת נאותות העתודות (LAT), זאת כאשר בתקופה המקבילה אשתקד ירידת עקום הריבית גרמה לגידול בהפרשה בסך כולל של כ-625 מיליון ש"ח (לפני מס) אשר נבע בעיקרו מגידול בעתודה המשלימה לגמלאות וכן בהפרשה בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT). לפירוט נוסף, ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

בביטוח כללי, בתקופה המקבילה אשתקד נרשמה הפרשה בסך כ-135 מיליון ש"ח בשייר (לפני מס), בעיקר ברבעון הראשון של שנת 2016, בגין השפעת פרסום תקנות ביטוח לאומי, לפיהן, בין היתר,

שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%. ירידת עקום הריבית בתקופה המקבילה אשתקד הביאה גם להגדלת ההתחייבויות הביטוחיות בבטיחות הכללי בסך של כ-16 מיליון ש"ח בענפים שבהם מחושבות ההתחייבויות הביטוחיות כללי על פי עקרונות הנהג המיטבי. לפירוט ראה באור 1.א10 לדוחות הכספיים.

בתקופה המדווחת נרשמו רווחים מהשקעות⁴ בסך של כ-6,334 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-2,971 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד. בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-5,809 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-2,713 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, הרווחים מהשקעות מיוחסים ברובם לפוליסות המשתתפות ברווחים, לפירוט ראה סעיף 3.4.5 להלן. בתחום ביטוח כללי נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-153 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-96 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, ובתחום ביטוח בריאות נרשמו רווחים מהשקעות בסך של כ-150 מיליון ש"ח לעומת רווחים מהשקעות בסך של כ-56 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

יש לציין כי חלק ניכר מההכנסות מהשקעות נזקפות לעתודות הביטוחיות ועל כן ההשפעה העיקרית על תוצאות החברה הינה במרווח הפיננסי הנוצר לאחר הזקיפה האמורה לעתודות הביטוחיות.

כתוצאה מן האמור לעיל, במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה עלייה ניכרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד וכן עלייה ניכרת בהכנסות הריאליות בתחומי ביטוח כללי וביטוח בריאות וכן בהכנסות מהשקעות העומדות כנגד ההון.

בתקופה המדווחת, דמי הניהול המשתנים בפוליסות המשתתפות ברווחים בביטוח חיים ששווקו עד שנת 2004, הסתכמו בסך של כ-394 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת כ-141 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד בשל גידול בתשואות הריאליות שהושגו על ידי החברה.

בתקופה המדווחת חלה עלייה במדד המחירים לצרכן שהסתכמה ב-0.2% לעומת יציבות במדד המחירים לצרכן בתקופה המקבילה אשתקד. יצוין כי, לשינויים באינפלציה השפעה על ההכנסות מהשקעות בגין הנכסים הצמודים למדד ולעליית המדד בתיקי הנוסטרו. כמו כן, לאינפלציה השפעה על התאמת ההתחייבויות הביטוחיות וההתחייבויות הפיננסיות הצמודות למדד, והשפעה על דמי הניהול המשתנים אשר נגבים בפוליסות המשתתפות ברווחים שהונפקו עד שנת 2004 בעקבות ההשפעה על התשואה הריאלית המושגת בפוליסות אלו.

בביטוח חיים חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים. מנגד, חלה ירידה ברווח מסיכון (בעיקר באובדן כושר עבודה) וכן חל גידול בהוצאות.

בפרמיות בביטוח חיים, לרבות תקבולים בגין חוזי השקעה, חלה עלייה לעומת התקופה המקבילה אשתקד. בפרמיות השוטפות חל גידול שנבע בחלקו מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון 16, ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חל גידול ניכר לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

במכירות החדשות (ללא הגדלות) בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך חלה עלייה ניכרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אשר התבטאה בעיקרה במכירות ביטוח חיים וכן במכירות הפנסיה.

מנגד, התגברה מגמת העברות הכספיים נטו בפנסיה ובגמל לגופים מוסדיים אחרים, לעומת התקופה המקבילה אשתקד, לפירוט ראה סעיפים 3.4.4(ב) ו-3.4.4(ג) להלן.

בענפי הפנסיה והגמל חלה הרעה בתוצאות כתוצאה משחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

בתחום ביטוח הבריאות, חל שיפור בתוצאות החיתומיות לעומת התקופה המקבילה אשתקד. השיפור התרכז במרבית ענפי הפרט והקולקטיבים למעט הרעה שחלה בביטוח תאונות אישיות.

בתחום הביטוח הכללי, חל שיפור בתוצאות החיתומיות (ללא עדכון העתודות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי ועדכון בעתודות בשל השפעת הנהג המיטבי שבוצעו בתקופה המקבילה אשתקד) אשר התרכז בעיקרו בביטוח רכב רכוש. שיפור זה קוזז בחלקו בשל גידול בהפסד בענפי החבויות בשל

⁴ הרווחים (הפסדים) מהשקעות כוללים רווחים (הפסדים) מהשקעות נטו והכנסות מימון, חלק החברה בתוצאות נטו של חברות כלולות וכן רווח (הפסד) כולל אחר הנובע בעיקרו מנכסים פיננסיים זמינים למכירה לפני מיסים.

התפתחות חיובית בניסיון התביעות בתקופה המקבילה אשתקד וכן בשל קיטון בתוצאות החיתומיות בביטוח רכב חובה.

לפירוט בדבר התוצאות הכספיות לפי תחומי הפעילות ראה להלן. כמו כן, ראה באור 5 לדוחות הכספיים.

3.4. תחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

3.4.1. להלן פירוט של תמצית תוצאות פעילות התחום:

במיליוני ש"ח	1-9/2017	1-9/2016	שינוי ב-%	2016	7-9/2017	7-9/2016	שינוי ב-%
ביטוח חיים							
פרמיות שוטפות שהורוחו ברוטו ותקבולים שוטפים בגין חוזי השקעה ⁽¹⁾	5,673.7	5,245.0	8%	7,105.7	1,918.6	1,809.7	6%
פרמיות חד פעמיות ותקבולים חד פעמיים בגין חוזי השקעה ⁽²⁾	1,196.3	720.2	66%	1,176.5	432.2	293.4	47%
פרמיות שהורוחו ברוטו כולל חוזי השקעה בביטוח חיים	6,870.1	5,965.3	15%	8,282.2	2,350.8	2,103.2	12%
דמי ניהול	934.7	632.7	48%	995.2	384.9	280.5	37%
רווח (הפסד) לתקופה	348.6	(228.9)		382.0	(172.1)	404.4	
רווח (הפסד) כולל	425.5	(265.9)		323.4	(60.6)	362.4	
פנסיה							
דמי גמולים	5,114.0	4,609.0	11%	6,289.0	1,760.0	1,621.0	9%
דמי ניהול	258.0	256.8	0%	343.7	87.5	86.9	1%
רווח לתקופה	12.4	34.5		42.5	5.4	15.2	
רווח כולל	14.8	35.1		43.3	6.7	14.5	
גמל							
דמי גמולים	1,320.0	1,151.0	15%	1,743.0	437.0	384.0	14%
דמי ניהול	85.9	89.5	(4%)	118.3	28.4	29.3	(3%)
רווח (הפסד) לתקופה	6.7	11.4		(7.9)	2.0	3.3	
רווח (הפסד) כולל	7.5	11.6		(8.1)	2.3	2.9	
סה"כ פרמיות שהורוחו ברוטו, תקבולים בגין חוזי השקעה ודמי גמולים	13,304.1	11,725.3	13%	16,314.2	4,547.8	4,108.2	11%
סה"כ דמי ניהול	1,278.7	979.0	31%	1,457.3	500.8	396.6	26%
סה"כ רווח (הפסד) לתקופה	367.7	(183.0)		416.6	(164.7)	422.9	
סה"כ רווח (הפסד) כולל	447.8	(219.1)		358.6	(51.7)	379.8	

(1) מזה: הפרמיות השוטפות בתקופה המדווחת הסתכמו בכ-5,563 מיליון ש"ח לעומת כ-5,134 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המדווח בכ-1,883 מיליון ש"ח לעומת כ-1,771 ברבעון המקביל אשתקד.

(2) מזה: הפרמיות החד פעמיות בתקופה המדווחת הסתכמו בכ-991 מיליון ש"ח לעומת כ-505 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד וברבעון המדווח בכ-371 מיליון ש"ח לעומת כ-212 ברבעון המקביל אשתקד.

3.4.2. להלן פירוט התחייבויות ביטוחיות בביטוח חיים ונכסים מנוהלים בפנסיה ובגמל בקבוצה:

במיליוני ש"ח	30.9.2017	30.9.2016	% השינוי	31.12.2016
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	94,302	85,375	10%	87,617
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	28,375	28,011	1%	27,819
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה - ביטוח חיים	122,677	113,386	8%	115,437
נכסים מנוהלים בפנסיה	61,074	53,908	13%	55,818
נכסים מנוהלים בגמל	15,743	15,216	3%	15,485
סה"כ ביטוח החיים וחיסכון לטווח ארוך	199,494	182,510	9%	186,740

3.4.3. תוצאות הפעילות בתחום ביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך ברבעון המדווח

(א) ביטוח חיים

היקף הפעילות

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-6% בפרמיות השוטפות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים השוטפים בגין חוזי השקעה לעומת הרבעון המקביל אשתקד, שנבעה בחלקה מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16, כאמור בסעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה עלייה של כ-47% לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת (במונחים שנתיים) הסתכם ברבעון המדווח בכ-2.0% בדומה לרבעון המקביל אשתקד.

רווח כולל לפני מס

המעבר מרווח כולל ברבעון המקביל אשתקד להפסד כולל ברבעון המדווח בביטוח חיים, הושפע בעיקרו מגידול בהפרשות המיוחדות בסך של כ-411 מיליון ש"ח (לפני מס) בעתודה המשלימה לגמלאות ובעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT) בשל ירידה של עקום הריבית, וזאת לעומת קיטון בהפרשות בביטוח חיים בסך של כ-186 מיליון ש"ח (לפני מס) בשל עלייה של עקום הריבית ברבעון המקביל אשתקד. לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

מנגד, במרווח הפיננסי מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה חלה עלייה ניכרת. בנוסף, דמי הניהול המשתנים שנרשמו ברבעון המדווח בפוליסות המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004, הסתכמו בסך של כ-199 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת כ-111 מיליון ש"ח (לפני מס) ברבעון המקביל אשתקד בשל גידול בתשואות הריאליות שהושגו על ידי החברה.

בנוסף, חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, ומנגד חל קיטון ברווח מסיכון בשל גידול בתביעות וכן גידול בהוצאות.

לפירוט נוסף בנוגע למרווח הפיננסי הכולל בביטוח חיים ראה גם באור 2.ג.5 לדוחות הכספיים.

(ב) קרנות פנסיה**היקף הפעילות**

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-9% בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, אשר הושפעה ממכירות חדשות ומהגדלות שכר, בניכוי ביטולים, וכן מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16, לפירוט ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בפנסיה ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הושפעה בעיקרה מגידול בהוצאות הרכישה והוצאות הנהלה וכלליות.

דמי הניהול נותרו ברמה דומה לרבעון המקביל אשתקד בשל המשך שחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים לנוכח התחרות בשוק, וזאת על אף עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ודמי הגמולים.

(ג) קופות גמל**היקף הפעילות**

ברבעון המדווח חלה עלייה של כ-14% בדמי הגמולים לעומת הרבעון המקביל אשתקד, הנובעת בעיקרה מגידול בהפקדות לקופת גמל להשקעה וחסכון לכל ילד. לפירוט בעניין, ראה סעיפים 6.3.14 ו-6.3.15 בחלק ב' לדוח התקופתי.

רווח כולל לפני מס

הירידה הקלה ברווח הכולל בגמל ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד הושפעה מירידה בהכנסות מדמי ניהול הנובעת מקיטון בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

3.4.4 תוצאות הפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון לטווח ארוך בתקופה המדווחת**(א) ביטוח חיים****היקף הפעילות**

בתקופה המדווחת חלה עלייה של כ-8% בפרמיות השוטפות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים השוטפים בגין חוזי השקעה לעומת התקופה המקבילה אשתקד, שנבעה בחלקה מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16, כאמור בסעיף 1.3.2(ב) לעיל. בנוסף, בפרמיות החד פעמיות בגין חוזי ביטוח ובתקבולים החד פעמיים בגין חוזי השקעה חלה עלייה של כ-66% לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

על פי נתוני משרד האוצר⁵, נכון ליום 30.9.2017 היקף הנכסים המצרפי בביטוח חיים משתף ברווחים הסתכם בכ-287 מיליארד ש"ח, עלייה של כ-12% לעומת 30.9.2016 (לעומת כ-10% בקבוצה).

שיעור הפדיונות מהעתודה הממוצעת (במונחים שנתיים) הסתכם בתקופה המדווחת בכ-2.1%, לעומת כ-1.9% בתקופה המקבילה אשתקד.

רווח כולל לפני מס

המעבר לרווח כולל בתקופה המדווחת לעומת הפסד כולל בתקופה המקבילה אשתקד הושפע מגידול בהפרשות המיוחדות בסך של כ-625 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד בשל ירידת עקום הריבית, זאת לעומת גידול בהפרשות בסך של כ-215 מיליון ש"ח (לפני מס) בתקופה המדווחת שחל בעקבות ירידת עקום הריבית. לפירוט ראה באור 10א. לדוחות הכספיים.

⁵ מבוסס על נתוני אתר "ביטוח נט".

בנוסף, במרווח הפיננסי הכולל מהשקעות העומדות כנגד פוליסות מבטיחות תשואה בביטוח חיים חלה עלייה ניכרת לעומת התקופה המקבילה אשתקד. כמו כן, בדמי הניהול המשתנים שנרשמו בתקופה המדווחת בפוליסות המשתתפות ברווחים ששווקו עד שנת 2004, חל גידול והם הסתכמו בסך של כ-394 מיליון ש"ח (לפני מס), לעומת דמי ניהול משתנים בסך כ-141 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד בעיקר בשל גידול בתשואות שהושגו על ידי הקבוצה.

כמו כן, חל גידול בהכנסות מדמי הניהול הקבועים בפוליסות המשתתפות ברווחים בעקבות גידול בהיקף הנכסים המנוהלים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, ומנגד חלה ירידה ברווח מסיכון (בעיקר בביטוח אובדן כושר עבודה) בשל גידול בתביעות וכן חל גדול בהוצאות.

לפירוט נוסף בנוגע למרווח הפיננסי הכולל בביטוח חיים ראה גם באור 2.ג.5 לדוחות הכספיים.

(ב) קרנות פנסיה

היקף הפעילות

בתקופה המדווחת חלה עלייה של כ-11% בדמי הגמולים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אשר הושפעה ממכירות חדשות ומהגדלות שכר, בניכוי ביטולים, וכן מעלייה בשיעורי ההפקדות לחיסכון פנסיוני בהתאם לתיקון מס' 16, לפירוט ראה סעיף 1.3.2(ב) לעיל.

על פי נתוני משרד האוצר⁶, היקף דמי הגמולים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות בתשעת החודשים הראשונים של שנת 2017 הסתכם בכ-26,714 מיליון ש"ח לעומת כ-23,835 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד, עלייה בשיעור של כ-12%.

בתקופה המדווחת, בענף הפנסיה התגברה מגמת העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים⁷ לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העברות הכספיים לקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה הסתכמו בכ-1,599 מיליון ש"ח (לעומת כ-432 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד), ומנגד העברות הכספיים מקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה לקרנות/קופות אחרות הסתכמו בכ-3,170 מיליון ש"ח (לעומת כ-1,268 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-1,571 מיליון ש"ח (לעומת כ-836 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). העברות הכספיים לקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה ומנגד העברות הכספיים מקרנות הפנסיה החדשות של הקבוצה לקרנות/קופות אחרות הושפעו בחלקן מיישום הוראות חוזר איחוד חשבונות והסדרת "עקוב אחרי" כאמור בסעיף 1.3.2(ה) לעיל.

על פי נתוני משרד האוצר⁸ נכון ליום 30 בספטמבר 2017, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קרנות הפנסיה החדשות הסתכם בכ-289 מיליארד ש"ח, לעומת כ-244 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 (עלייה של כ-18%) ולעומת כ-255 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2016 (עלייה של כ-13%).

בנכסים המנוהלים בקבוצה, חלה עלייה של כ-13% נכון ליום 30 בספטמבר 2017 לעומת 30 בספטמבר 2016, אשר הושפעה מהעלייה בצבירה השוטפת נטו⁹ וכן מרווחים מהשקעות.

⁶ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

⁷ דמי הגמולים בפנסיה אינם כוללים העברות כספיים בגין מעבר עמיתים מקרן לקרן.

⁸ מבוסס על נתוני אתר ה"פנסיה-נט".

⁹ צבירה שוטפת, נטו, מוגדרת כדמי גמולים בתוספת מעבר עמיתים נטו ובניכוי פדיונות ותשלומי פנסיה.

כתוצאה מהאמור לעיל, חלה בתקופה המדווחת ירידה בנתח השוק של הקבוצה בענף קרנות הפנסיה בהשוואה לתקופה המקבילה אשתקד.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בפנסיה בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הושפעה בעיקרה מגידול בהוצאות הרכישה ובהוצאות הנהלה וכלליות.

סך דמי הניהול נותר ברמה דומה לתקופה המקבילה אשתקד בשל המשך שחיקה בשיעור דמי הניהול הממוצעים לנוכח התחרות בשוק, וזאת על אף עלייה בהיקף הנכסים המנוהלים ודמי הגמולים.

(ג) קופות גמל

היקף הפעילות

בתקופה המדווחת חלה עלייה של כ-15% בדמי הגמולים לעומת התקופה המקבילה אשתקד, הנובעת בעיקרה מגידול בהפקדות לקופת גמל להשקעה וחיסכון לכל ילד. לפירוט בעניין, ראה סעיפים 6.3.14 ו-6.3.15 בחלק ב' לדוח התקופתי.

בתקופה המדווחת, בענף הגמל התגברה מגמת העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים¹⁰ לעומת התקופה המקבילה אשתקד. העברות הכספיים לקופות הגמל של הקבוצה הסתכמו בכ-463 מיליון ש"ח (לעומת כ-253 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד), ומנגד העברות הכספיים מקופות הגמל של הקבוצה לקופות אחרות הסתכמו בכ-1,233 מיליון ש"ח (לעומת כ-954 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד). העברות הכספיים נטו לגופים מוסדיים אחרים, כאמור, הסתכמו בכ-770 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת (לעומת כ-701 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד).

על פי נתוני משרד האוצר¹¹ נכון ליום 30 בספטמבר 2017, היקף הנכסים המנוהלים המצרפי בענף קופות הגמל הסתכם בכ-432 מיליארד ש"ח, לעומת כ-394 מיליארד ש"ח ביום 30 בספטמבר 2016 (עלייה של כ-10%) ולעומת כ-403 מיליארד ש"ח נכון ליום 31 בדצמבר 2016 (עלייה של כ-7%).

בהיקף הנכסים המנוהלים בקבוצה לעומת 30 בספטמבר 2016 חלה עלייה של כ-3% שהושפעה בעיקרה מעלייה בהכנסות מהשקעות בקיזוז העברות כספיים נטו בגין מעבר עמיתים לגופים מוסדיים אחרים.

רווח כולל לפני מס

הירידה ברווח הכולל בגמל בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד הושפעה מירידה בהכנסות מדמי ניהול בשל ירידה בשיעור דמי הניהול הממוצעים.

¹⁰ דמי הגמולים בגמל אינם כוללים העברות כספיים בגין מעבר עמיתים מקופה לקופה.

¹¹ מבוסס על נתוני אתר ה"גמל-נט".

3.4.5

פרטים נוספים בהתפתחות הרווח בביטוח חיים

(א) תשואות משוקללות בפוליסות המשתתפות ברווחים (באחוזים):

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן)			
2016	1-9.2016	1-9.2017	
4.66	2.10	5.20	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
3.44	1.40	4.03	תשואה ריאלית חיובית נטו
4.35	2.10	5.41	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
3.12	1.40	4.24	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004			
2016	1-9.2016	1-9.2017	
3.69	1.72	4.96	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
2.45	0.81	4.02	תשואה ריאלית חיובית (שלילית) נטו
3.37	1.72	5.17	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) ברוטו
2.14	0.81	4.23	תשואה נומינלית חיובית (שלילית) נטו

פוליסות שהוצאו בשנים 1992-2003 (קרן י')					
רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	רבעון שלישי 2017	
1.47	2.50	1.90	0.73	2.48	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
1.13	2.00	1.49	0.48	2.00	תשואה ריאלית חיובית נטו
1.88	2.19	1.70	1.62	1.98	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
1.53	1.69	1.29	1.38	1.50	תשואה נומינלית חיובית נטו

פוליסות שהוצאו החל משנת 2004					
רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	רבעון שלישי 2017	
1.37	1.94	1.71	0.69	2.49	תשואה ריאלית חיובית ברוטו
1.05	1.62	1.41	0.36	2.19	תשואה ריאלית חיובית נטו
1.76	1.61	1.51	1.58	1.99	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
1.47	1.32	1.21	1.27	1.69	תשואה נומינלית חיובית נטו

(ב) רווחי השקעה שנזקפו למבוטחים בפוליסות משתתפות ברווחים ודמי הניהול בגינם

להלן פרטים בדבר אומדן סכום רווחי (הפסדי) ההשקעה שנזקפו למבוטחים בביטוח חיים וחוזי השקעה משתתפים ברווחים ודמי ניהול המחושבים בהתאם להנחיות שקבע הממונה, וזאת על בסיס התשואה והיתרות הרבעוניות של עתודות הביטוח בדוחות העסקיים של החברה:

2016	1-9.2016	1-9.2017	
במיליוני ש"ח			
			רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים
2,378	1,107	3,667	לאחר דמי ניהול
995	633	935	דמי ניהול

רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	רבעון שלישי 2017	
במיליוני ש"ח					
					רווחי ההשקעה שנזקפו למבוטחים
1,218	1,272	1,056	1,213	1,399	לאחר דמי ניהול
281	363	319	231	385	דמי ניהול

(ג) תשואות משוקללות בקרנות פנסיה (באחוזים)

מגדל מקפת (אישית) - אפיק כללי			
2016	1-9.2016	1-9.2017	תשואה פיננסית לתקופה
3.99	2.27	5.32	תשואה נומינלית חיובית ברוטו

מגדל מקפת (אישית) - אפיק כללי					
רבעון שלישי 2016	רבעון רביעי 2016	רבעון ראשון 2017	רבעון שני 2017	רבעון שלישי 2017	תשואה נומינלית חיובית ברוטו
1.98	1.69	1.57	1.81	1.85	

3.5 תחום ביטוח בריאות

3.5.1 להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום ביטוח בריאות (במיליוני ש"ח):

שינוי ב-%	7-9/2016	7-9/2017	2016	שינוי ב-%	1-9/2016	1-9/2017	
11%	303.6	336.2	1,177.2	13%	868.1	978.0	פרמיות שהורווחו ברוטו
	(0.8)	11.7	6.2		(12.4)	49.2	רווח (הפסד) לתקופה
	(3.1)	22.6	2.8		(15.6)	57.7	רווח (הפסד) כולל

3.5.2 היקף הפעילות ברבעון ובתקופה המדווחת

העלייה בפרמיות ברבעון ובתקופה המדווחים לעומת התקופות המקבילות אשתקד נובעת בעיקרה מגידול בפרמיות ביטוחי פרט, בשל השפעת המכירות החדשות בניכוי ביטולים. מגמת העלייה בפרמיות ניכרת בכל מוצרי הבריאות אותם הקבוצה משווקת. בנוסף, חלה עלייה בפרמיות מביטוחים קבוצתיים.

3.5.3 תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

רווח כולל לפני מס

המעבר לרווח כולל ברבעון המדווח לעומת הפסד כולל ברבעון המקביל אשתקד, נובע בעיקרו מגידול בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות. בנוסף, חל שיפור בתוצאות החיתומיות אשר התרכז בעיקרו בצמצום ההפסד החיתומי בביטוח סיעודי וכן בשפור חיתומי בביטוח מחלות קשות.

3.5.4 תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת

רווח כולל לפני מס

המעבר לרווח כולל בתקופה המדווחת לעומת הפסד כולל בתקופה המקבילה אשתקד, נובע בעיקרו מגידול בהכנסות הריאליות מהשקעות העומדות כנגד ההתחייבויות הביטוחיות. בנוסף, חל שיפור בתוצאות החיתומיות אשר התרכז במרבית ענפי הפרט והקולקטיבים למעט הרעה שחלה בביטוח תאונות אישיות.

לפירוט נוסף ראה באור 3.5.3 לדוחות הכספיים.

3.6 תחום ביטוח כללי

3.6.1 להלן תיאור תמצית התוצאות בתחום ביטוח כללי :

מיליוני ש"ח	1-9/2017	1-9/2016	שינוי ב-%	2016	7-9/2017	7-9/2016	שינוי ב-%
רכב חובה							
פרמיות ברוטו	343.1	414.1	(17%)	558.4	101.1	120.3	(16%)
פרמיות בשייר	335.2	407.4	(18%)	547.4	98.4	118.0	(17%)
רווח (הפסד) לתקופה	(3.7)	(58.5)		(67.5)	(2.5)	(3.7)	
רווח (הפסד) כולל	26.2	(62.0)		(78.4)	21.8	(8.5)	
רכב רכוש							
פרמיות ברוטו	596.8	594.6	0%	884.7	167.2	181.6	(8%)
פרמיות בשייר	590.6	590.1	0%	879.2	165.8	180.2	(8%)
רווח (הפסד) לתקופה	34.0	(68.2)		(79.4)	9.1	(13.6)	
רווח (הפסד) כולל	42.7	(68.9)		(81.5)	16.2	(14.8)	
רכוש אחר							
פרמיות ברוטו	535.4	532.9	0%	661.5	147.4	126.4	17%
פרמיות בשייר	242.3	231.9	4%	290.7	78.6	72.7	8%
רווח לתקופה	46.1	40.7		39.2	12.7	10.2	
רווח כולל	49.4	40.3		38.2	15.4	9.6	
חבויות							
פרמיות ברוטו	271.2	280.4	(3%)	336.2	78.7	59.4	33%
פרמיות בשייר	195.9	221.3	(11%)	251.4	59.8	42.1	42%
רווח (הפסד) לתקופה	(40.7)	(51.4)		(48.3)	(30.5)	19.8	
רווח (הפסד) כולל	(19.3)	(54.1)		(56.4)	(13.2)	16.0	
סה"כ תחום ביטוח כללי							
פרמיות ברוטו	1,746.4	1,822.0	(4%)	2,440.7	494.4	487.6	1%
פרמיות בשייר	1,364.0	1,450.7	(6%)	1,968.7	402.7	413.1	(3%)
רווח (הפסד) לתקופה	35.7	(137.4)		(155.9)	(11.2)	12.7	
רווח (הפסד) כולל	99.0	(144.6)		(178.0)	40.2	2.3	

3.6.2 תוצאות הפעילות ברבעון המדווח

היקף הפעילות

העלייה הקלה בפרמיות ברוטו ברבעון המדווח לעומת הרבעון המקביל אשתקד, התרכזת בביטוחי רכוש אחר וחבויות ונבעה בעיקרה משינוי במועדי חידוש פוליסות בהן הכיסוי הביטוחי ארוך משנה במספר עסקים גדולים וכן מגידול בכמות הפוליסות. מנגד, בביטוחי רכב חובה ורכב רכוש חלה ירידה בפרמיות שנבעה מקיטון בכמות הפוליסות, בעקבות העלאת תעריפים וכן מטיוב התיק.

רווח כולל לפני מס

מעלייה ברווח הכולל ברבעון הושפעה בעיקרה מעלייה בהכנסות הריאליות מהשקעות. מנגד, בתוצאות החיתומיות חלה הרעה כמפורט להלן:

בענף רכב חובה בתוצאות החיתומיות חלה ירידה לעומת הרבעון המקביל אשתקד בו הרווח החיתומי הושפע בעיקרו מהתפתחות חיוביות בניסיון התביעות.

בענף רכב רכוש חל מעבר מהפסד חיתומי לרווח חיתומי אשר הושפע בעיקרו מעלייה בפרמיה הממוצעת.

בענפי רכוש (ללא רכב) חל שיפור קל בתוצאות החיתומיות לעומת הרבעון המקביל אשתקד.

בענפי החבויות, ברבעון המדווח נרשם הפסד חיתומי אשר התרכז בענפי חבות מעבידים וצד ג', זאת לעומת רווח חיתומי ברבעון המקביל אשתקד אשר נבע בעיקרו מהתפתחות חיוביות בניסיון התביעות.

תוצאות הפעילות בתקופה המדווחת 3.6.3**היקף הפעילות**

הירידה בפרמיות ברוטו בתקופה המדווחת לעומת התקופה המקבילה אשתקד, נבעה בעיקרה מקיטון בפרמיות בביטוח רכב חובה בשל ירידה בכמות הפוליסות בעקבות העלאת תעריפים וכן מטיוב התיק, כמו גם מקיטון מסוים בפרמיות בביטוחי החבויות.

רווח כולל לפני מס

המעבר מהפסד כולל בתשעת החודשים הראשונים שנת 2016 לרווח כולל בתקופה המדווחת הושפע מהגדלת העתודות האקטואריות בתקופה המקבילה אשתקד בעקבות פרסום תקנות ביטוח לאומי וירידה בעקום ריבית ההיוון, כמתואר להלן. בנוסף, בתקופת הדוח חל שיפור בתוצאות החיתומיות אשר התרכז בעיקרו בביטוח רכב רכוש וכן חל גידול בהכנסות הריאליות מהשקעות.

בתקופה המקבילה אשתקד, בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי (בהמשך להמלצות ועדת וינוגרד), לפיהן, בין היתר, שיעור הריבית לצורך היוון קצבה שנתית יעמוד על 2% במקום 3%, עדכנה החברה את אומדניה בגין השפעת האמור ובהתאם לכך הגדילה את הפרשות, בעיקר ברבעון הראשון של שנת 2016, בסך של כ-135 מיליון ש"ח בשייר לפני מס, מתוכן בענף רכב חובה כ-100 מיליון ש"ח ובענף חבויות כ-35 מיליון ש"ח. לפירוט ראה באור 2.א10 לדוחות הכספיים.

כמו כן, במסגרת בחינת נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי, חל בתקופה המקבילה אשתקד גידול בהתחייבויות הביטוחיות בענפי חבות צד ג' וחבות מעבידים אשר לגביהן חלים עקרונות אלה בסך של כ-16 מיליון ש"ח לפני מס בשל ירידה בעקום הריבית. לפירוט ראה באור 1.א10 לדוחות הכספיים.

להלן ניתוח התוצאות החיתומיות לפי ענפים:

בענף רכב חובה בתוצאות החיתומיות (ללא עדכון העתודות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי בתקופה המקבילה אשתקד כאמור לעיל) חל קיטון לעומת התקופה המקבילה אשתקד הנובע מהתפתחות שלילית בניסיון התביעות בעיקר בשנות חיתום ותיקות שהובילה לגידול בהערכה האקטוארית בהשוואה להתפתחות חיובית בתקופה המקבילה אשתקד.

בענף רכב רכוש חל מעבר מהפסד חיתומי בתקופה המקבילה אשתקד לרווח חיתומי בתקופה המדווחת, אשר הושפע בחלקו מעלייה בפרמיה הממוצעת לעומת החמרה שחלה בתקופה המקבילה אשתקד בניסיון התביעות.

בענפי רכוש (ללא רכב) חלה עלייה בתוצאות החיתומיות אשר נבעה מהתפתחות חיובית בניסיון התביעות שהובילה לקיטון בהערכה האקטוארית (בעיקר ברבעון הראשון של השנה).

בענפי החבויות, בתוצאות החיתומיות (ללא עדכון העתודות בעקבות פרסום תקנות הביטוח הלאומי והשפעת ההפרשות בגין עקרונות הנהג המיטבי בתקופה המקבילה אשתקד, כאמור לעיל), חלה עלייה בהפסד החיתומי לעומת התקופה המקבילה אשתקד, אשר התרכזה בעיקרה בענפי חבות מעבידים וצד ג' ומהתפתחות חיובית בניסיון התביעות בתקופה המקבילה אשתקד.

3.7

נתונים מאזניים עיקריים מהדוחות הכספיים

מיליוני ש"ח	30.9.2017	30.9.2016	% השינוי	31.12.2016
סה"כ מאזן ⁽¹⁾	142,810	131,760	8%	134,434
סה"כ נכסים עבור חוזים תלויי תשואה ⁽¹⁾	96,700	88,129	10%	90,083
סה"כ הון	5,369	4,493	20%	4,858
סה"כ התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה	130,855	121,012	8%	123,313
מתוכן:				
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה	96,328	87,243	10%	89,523
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה	34,527	33,768	2%	33,790

(1) הנתונים ליום 30 בספטמבר 2016 סווגו מחדש, לפירוט ראה באור 1.ג.2 לדוחות הכספיים.

הגידול הן בהיקף הנכסים והן בהיקף ההתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה הושפע בעיקרו מהגידול בצבירות נטו בתיק הנכסים וכן מהתשואות שהושגו על ידי הקבוצה בשווקי ההון.

העלייה ביתרות המזומנים ושווי המזומנים מכ-9.2 מיליארד ש"ח ביום 31 בדצמבר 2016 לכ-10.8 מיליארד ש"ח נכון ליום 30 בספטמבר 2017, נובעת בעיקרה מגידול בתזרימי מזומנים מפעילות שוטפת נטו, לפירוט ראה את דוח תזרימי המזומנים בדוחות הכספיים של החברה.

הגידול בהון לעומת 31 בדצמבר 2016 נובע בעיקרו מרווח כולל בסך כ-511 מיליון ש"ח בתקופה המדווחת.

ההון הקיים במגדל ביטוח ליום 30 בספטמבר 2017, על פי תקנות והנחיות הממונה המחושב על-פי תקנות ההון הקיימות הינו כ-8,934 מיליוני ש"ח, כולל הון משני ושלישוני מורכב של כ-3,572 מיליון ש"ח. למגדל ביטוח עודף של כ-4,537 מיליוני ש"ח מעל ההון המינימלי הנדרש.

לפרטים נוספים בדבר דרישות ההון ראה פירוט בבאור 6 בדוחות הכספיים.

לפירוט נוסף, ובכלל זה תוצאות החישוב בהתאם למשטר כושר הפירעון החדש (סולבנסי 2), ראה סעיף 4.2 להלן ובאור 6 לדוחות הכספיים.

3.8. מקורות מימון

31.12.2016	30.9.2016	30.9.2017	במיליוני ש"ח
3,821	3,701	3,765	התחייבויות פיננסיות
3,610	3,610	3,614	הלוואות לזמן ארוך ⁽¹⁾
1			הלוואות לזמן קצר
210	91	151	נגזרים ⁽²⁾
מזה:			
169	57	108	נגזרים בגין התחייבויות עבור פוליסות תלויות תשואה

(1) יתרת הלוואות לזמן ארוך נכון ליום 30.9.2017 מורכבת בעיקרה מהנפקות אגרות חוב של מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ שיתרתן בדוחות הכספיים (ללא ריבית לשלם) הינה כ-3,610 מיליון ש"ח. אגרות החוב האמורות משמשות במגדל ביטוח כהון משני ושלישוני מורכב, לפי העניין, בכפוף למגבלות על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב.

(2) יתרת הנגזרים הכלולה בהתחייבויות הפיננסיות משקפת את ההתחייבות שנוצרה ליום המאזן בשל הפעילות בנגזרים, בעיקר בנושא החשיפה למט"ח.

4. מגמות, אירועים והתפתחויות בפעילות הקבוצה ובסביבתה העסקית

4.1. סביבה מקרו כלכלית

להלן תיאור תמציתי של מגמות, אירועים והתפתחויות בסביבה המקרו כלכלית של הקבוצה, שיש להם או צפויה להיות להם השפעה על הקבוצה¹².

4.1.1. התפתחויות במשק ובתעסוקה

הקבוצה פועלת במסגרת המשק הישראלי אשר מצבו הכלכלי, הפוליטי והביטחוני משליך על מכירותיה בתחומים שונים, על היקף תביעות הביטוח ועל עלויות שונות הכרוכות בתפעולה. לרמת התעסוקה והשכר במשק הישראלי השפעה בעיקר על היקף עסקי ביטוח חיים והחיסכון לטווח ארוך של הקבוצה.

הסביבה העולמית - במהלך התקופה המדווחת נמשך המומנטום החיובי בכלכלה הגלובלית, תוך שיפור בסחר העולמי ובנתוני הצמיחה של מרבית המשקים בעולם. באירופה הצמיחה מתבססת והסיכון הפוליטי פחת, ובארה"ב מסתמן המשך למגמה החיובית של הפעילות הכלכלית ברבעון השלישי, למרות שיבושים לפעילות בשל גורמים זמניים.

במרבית המשקים המובילים נותרה ההרחבה המוניטרית מרחיבה מאוד, כאשר באירופה נמשכה תכנית ההרחבה הכמותית על ידי הבנק המרכזי (ה-ECB). מנגד, הבנק המרכזי של ארה"ב (ה-Fed) העלה את הריבית במהלך המחצית הראשונה של השנה וההערכות הינן שיעלה את הריבית פעם נוספת בסוף השנה.

המשק הישראלי - במחצית הראשונה של שנת 2017, קצב הצמיחה היה מתון יחסית לצמיחה המואצת בשנת 2016, כאשר בצריכה הפרטית ובייצוא נרשמו עלויות מתונות. ברבעון השלישי של שנת 2017 מסתמנת עליה בקצב הצמיחה, בעיקר בשל גידול בצריכה הפרטית ובהשקעות בנכסים קבועים.

על פי אומדן ראשון לרבעון השלישי של שנת 2017 של הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה¹³, ברבעון המדווח עלה התוצר המקומי הגולמי בשיעור של כ-4.1% בחישוב שנת, לאחר עלייה

¹² הסקירה מבוססת, בין היתר, על פרסומי בנק ישראל ועל פרסומי הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

של 2.5% ברבעון השני ושל כ-0.9% ברבעון הראשון של שנת 2017, ולאחר עלייה של כ-4.0% בשנת 2016 כולה. בתוצר לנפש חלה ברבעון המדווח עלייה של כ-2.1% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 0.7% ברבעון השני וירידה של כ-1.0% ברבעון הראשון של שנת 2017, ועלייה של כ-1.9% בשנת 2016. התמ"ג העסקי עלה ברבעון המדווח בכ-4.2% בחישוב שנתי, לאחר עלייה של 2.5% ברבעון השני ושל כ-0.1% ברבעון הראשון של שנת 2016, ולאחר עלייה של כ-4.2% בשנת 2016.

העלייה בתוצר ברבעון השלישי של שנת 2017 משקפת עלייה בהשקעה בנכסים קבועים (כ-8.1% בחישוב שנתי) ועלייה בהוצאה לצריכה פרטית (כ-7.8%). בייצוא סחורות ושירותים, למעט יהלומים וחברות הזנק, נרשמה יציבות, זאת לאחר עלייה בשני הרבעונים הקודמים. מנגד, בהוצאה הציבורית חלה ירידה (כ-1.6%). בנוסף, נמשכה העלייה בייבוא סחורות ושירותים (כ-16.6%).

שוק העבודה - במהלך התקופה המדווחת נמשך השיפור בשוק העבודה. שיעור האבטלה הסתכם בכ-4.3% בממוצע לעומת כ-4.8% בממוצע בשנת 2016. כמו כן, בחודשים ינואר-אוגוסט 2017 חלה עלייה של כ-2.9% בשכר הריאלי הממוצע לעומת ממוצע שנת 2016.

4.1.2 שוק ההון

חברות הביטוח, קרנות הפנסיה וקופות הגמל והחברות הפועלות במסגרת השירותים הפיננסיים, משקיעות חלק ניכר מתיק הנכסים שלהן בשוק ההון. לתשואות בשוק ההון באפיקים השונים, השלכה מהותית, הן על התשואה המושגת עבור לקוחות הקבוצה והן על רווחי הקבוצה.

בתקופה המדווחת נמשך המומנטום החיובי בשווקים הפיננסיים, תוך עליות שערים במדדי המניות בעולם. בארץ נרשמה מגמה מעורבת במדדי המניות.

במהלך התקופה המדווחת, הבנק הפדרלי המרכזי בארה"ב העלה את הריבית ברבע נקודת אחוז במרס ופעם נוספת ביוני. ביתר המשקים המובילים נותרה ההרחבה המוניטרית מרחיבה מאוד.

להלן מגמות עיקריות ברבעון המדווח באפיקי ההשקעה העיקריים והשלכותיהן:

אינפלציה - בתקופה המדווחת עלה מדד המחירים לצרכן בכ-0.2% לפי מדד ידוע ובכ-0.3% לפי מדד בגין. ברבעון המדווח ירד מדד המחירים לצרכן בכ-0.5% לפי מדד ידוע ועלה בכ-0.3% לפי מדד בגין.

ריבית - הריבית המוניטרית לחודש ספטמבר 2017 הסתכמה בכ-0.1%, בדומה לריבית לחודש דצמבר 2016. בסוף התקופה המדווחת הציפיות לאינפלציה¹⁴ (ל-12 החודשים הבאים) עמדו על שיעור של כ-0.1%, ירידה לעומת ציפיות האינפלציה בסוף שנת 2016 שעמדו על כ-0.5%. כתוצאה, הריבית הריאלית בסוף התקופה הייתה אפסית לעומת ריבית ריאלית שלילית של כ-0.4% בסוף שנת 2016.

אגרות חוב ממשלתיות - ברבעון המדווח וכן בסיכומה של התקופה המדווחת, נרשמה ירידה בתשואות לפדיון של האג"ח השקלי והאג"ח הצמוד במרבית הטוחמים.

כתוצאה, מתחילת שנת 2017 הניבו האג"ח השקליות בריבית קבועה תשואה ריאלית ממוצעת של כ-3.0% והאג"ח הצמודות הניבו תשואה ריאלית ממוצעת של כ-1.6%.

ברבעון השלישי של שנת 2017, הניבו האג"ח השקליות בריבית קבועה תשואה ריאלית של כ-2.2% והאג"ח הצמודות הניבו תשואה ריאלית של כ-2.0% בממוצע.

¹³ על פי אומדן החשבונות הלאומיים לישראל לרבעון השלישי של שנת 2017 שפורסם ביום 16 בנובמבר 2017.

¹⁴ הציפיות לאינפלציה מבוססות על פערי תשואות אג"ח ממשלתיות צמודות ולא צמודות.

אגרות חוב קונצרניות - ברבעון המדווח ובתקופה המדווחת, חלו ירידות בתשואות לפדיון באג"ח הקונצרניות הצמודות והשקליות, אשר הושפעו הן מירידה בתשואות לפדיון באג"ח הממשלתיות וכן מירידה במרווח הסיכון מול האג"ח הממשלתיות.

בסיכומה של התקופה המדווחת, מדד האג"ח הקונצרניות עלה ריאלית בכ-4.5% וברבעון השלישי של שנת 2017 עלה ריאלית בכ-2.0%.

שינויי הריבית והאינפלציה הצפויה, כאמור, גרמו לשינויים בתשואות הגלומות בתיקי הנכסים הפיננסיים שמחזיקות חברות הביטוח, לרבות תיקי הנכסים המוחזקים מול הפוליסות המשתתפות ברווחים, מהן נגזרים רווחי ההשקעות של חברות הביטוח.

לרמת הריביות הנמוכה השפעה על הקטנת התשואות העתידיות בעת מיחזור הנכסים כנגד ההתחייבויות ולהקטנת הערך הגלום של תיק ביטוח החיים, כמו גם להקטנת התשואה העתידית של כספי העמיתים. לפרטים נוספים בדבר השפעת הריבית על העתודות בביטוח חיים ועל יצירת עודף/ גירעון אקטוארי בקרנות הפנסיה ראה סעיף 1.3.1 לעיל.

מניות (שוק מקומי) - בתקופה המדווחת נרשמה ירידה במדד ת"א 35 אשר הושפעה מביצועי חסר בעיקר בענפי הפארמה ומנגד חלה עלייה במדדי המניות האחרים. ברבעון המדווח נרשמה מגמה מעורבת במדדי המניות.

בסיכומה של התקופה המדווחת, מדד ת"א 125 עלה ריאלית בכ-0.6%, מדד ת"א 35 ירד ריאלית בשיעור של כ-3.6%, מדד ת"א 90 עלה ריאלית בכ-15.7%, ומדד יתר המניות עלה ריאלית בכ-5.9%.

ברבעון המדווח, מדד ת"א 125 עלה ריאלית בכ-0.8%, מדד ת"א 35 ירד ריאלית בשיעור של כ-0.4%, מדד ת"א 90 עלה ריאלית בכ-3.2%, ומדד יתר המניות ירד ריאלית בכ-1.2%.

מניות (שווקי חו"ל) - במהלך התקופה המדווחת וכן ברבעון המדווח נרשמו עליות שערים באירופה, בארה"ב וכן במשקים המתעוררים.

בתקופה המדווחת, מדד המניות העולמי MSCI עלה נומינלית בכ-15.4% (עלייה של כ-5.9%, כולל השפעת שער החליפין), מדד ה-NASDAQ 100 עלה נומינלית בכ-22.9% (עלייה של כ-12.8% כולל השפעת שער החליפין) ומדד ה-DOW JONES עלה נומינלית בכ-13.4% (עלייה של כ-4.1% כולל השפעת שער החליפין).

ברבעון המדווח, מדד המניות העולמי MSCI עלה נומינלית בכ-4.7% (עלייה של כ-5.7% כולל השפעת שער החליפין), מדד ה-NASDAQ 100 עלה נומינלית בכ-5.9% (עלייה של כ-6.9% כולל השפעת שער החליפין), ומדד ה-DOW JONES עלה נומינלית בכ-4.9% (עלייה של כ-5.9% כולל השפעת שער החליפין).

מט"ח - במהלך התקופה המדווחת, השקל התחזק מול המטבעות העיקריים, ובפרט התחזק מול הדולר נוכח היחלשות הדולר בעולם. הייסוף התרחש ברובו בתחילת התקופה ונבלם על רקע התערבות בנק ישראל בשוק המט"ח.

בסיכומה של התקופה המדווחת, השקל התחזק מול הדולר בשיעור נומינלי של כ-9.0%, מול האירו השקל נחלש בשיעור של כ-2.7%, מול הלירה שטרלינג השקל נחלש בשיעור של כ-0.2%, ומול היין היפני התחזק השקל בשיעור של כ-5.3%.

בתוך כך, חלו שינויים בשערי החליפין ברבעון השלישי של שנת 2017 כדלקמן: השקל נחלש מול הדולר בשיעור נומינלי של כ-0.9%, מול האירו השקל נחלש בשיעור של כ-4.1%, מול הלירה שטרלינג השקל נחלש בשיעור של כ-4.1%, ומול היין היפני השקל נחלש בשיעור של כ-0.3%.

4.1.3 התפתחויות בסביבה הכלכלית לאחר תאריך המאזן

לאחר תאריך המאזן ועד סמוך למועד פרסום הדוח, חלה עלייה בשערי המניות בארץ ובחול. ראה גם באור 11 לדוחות הכספיים וסעיף 7 להלן.

בארץ, מדד המחירים לצרכן בגין חודש אוקטובר 2017 עלה בשיעור של 0.3%.

בנק ישראל עדכן בחודש אוקטובר 2017 את תחזית הצמיחה בארץ לשנת 2017 כלפי מטה, מ-3.4% ל-3.1%, בשל צמיחה איטית יותר של היצוא וההשקעות במחצית הראשונה של השנה לעומת האומדנים המוקדמים.

4.2 משטר כושר פירעון כלכלי של חברת ביטוח מבוסס Solvency II

בחודש יוני 2017 פרסם חוזר Solvency II ("חוזר הסולבנסי"), לפיהן חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם לחוזר הסולבנסי כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 ("תקנות ההון").

כמו כן, צוין כי הממונה תפעל לתיקון תקנות ההון, כך שלאחר שחברת ביטוח תקבל את אישור הממונה שבוצעה ביקורת על יישום החוזר החדש בדוחותיה הכספיים, תקנות ההון לעניין הון עצמי מינימלי נדרש לא יחולו עליה. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות תקנות ההון וחוזר הסולבנסי במקביל.

חוזר הסולבנסי מבוסס על הוראות דירקטיבה המכונה "Solvency II" שאומצה על ידי האיחוד האירופי ("הדירקטיבה"). הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי שעניינו דרישות גילוי.

חוזר הסולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017, על נתוני 31 בדצמבר 2016.

בהתאם לחוזר הסולבנסי ישנן שתי רמות של דרישות הון:

(א) ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - **SCR**). ה-**SCR** רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.

(ב) רמה מינימלית של הון (**MCR** או "סף הון").

בהתאם לחוזר הסולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגובה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי תקנות ההון לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בהנחיות) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מדרישות ההון.

חוזר הסולבנסי כולל הוראות מעבר כלהלן:

(1) ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני, 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 ("תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה ב-5% בכל שנה החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

לפי חוזר סולבנסי, ההון העצמי של חברת ביטוח יורכב מהון רוברד 1 והון רוברד 2 (הכולל, בין היתר, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה). החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR, כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רוברד 2 לא יעלה על 40%

מה-SCR. במהלך תקופת הפריסה, שיעור הון רובד 2 לא יעלה על 50% מדרישות ההון בתקופת הפריסה.

להלן נתונים אודות יחס כושר פירעון וסף הון:

יחס כושר פירעון

מיליוני ש"ח	31.12.2016
בלתי מבוקר ובלתי סקור	
ללא התחשבות בהוראות לתקופת הפריסה:	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	11,063
הון נדרש לכושר פירעון (SCR)	11,931
גירעון ליום הדוח	(869)
יחס כושר פירעון ליום הדוח (באחוזים)	93%

מיליוני ש"ח	31.12.2016
בלתי מבוקר ובלתי סקור	
עמידה באבני דרך בתקופת הפריסה	
הון עצמי לעניין הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה (SCR)	10,652
הון נדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה (SCR)	6,664
עודף בתקופת הפריסה	3,988

סף ההון (MCR)

מיליוני ש"ח	31.12.2016
בלתי מבוקר ובלתי סקור	
סף ההון (MCR) ⁽¹⁾	2,999
הון עצמי לעניין סף הון (MCR)	7,919

⁽¹⁾ ה-MCR מחושב בטווח שבין 25% ל-45% מההון הנדרש לכושר פירעון בתקופת הפריסה. לשם זהירות, חושב בשלב זה הסכום המקסימאלי.

כמפורט לעיל, על פי חישוב שערכה מגדל ביטוח ליום 31 בדצמבר 2016, לחברה עודף הון משמעותי של כ-4 מיליארד ש"ח, על פי אבני הדרך בתקופת הפריסה. עם זאת, על החברה להשלים סך של כ-0.9 מיליארד ש"ח עד ליום 31 בדצמבר 2024.

תוצאות החישוב ליום 31 בדצמבר 2016 לעומת תוצאות החישוב שבוצע נכון ליום 31 בדצמבר 2015 (IQIS 5) כוללות מספר שינויים שהביאו לשיפור ניכר ביחס כושר הפירעון. השינויים כוללים, בין היתר, עדכונים בהוראות הממונה, לרבות שנוי בקורלציה בין תרחיש ביטולים לתרחיש אריכות ימים בביטוח חיים ועדכון שיעור הריבית השולית ארוכת הטווח (UFR). בנוסף הושפע יחס כושר הפירעון מגיוס הון בסך של כ-0.9 מיליארד ש"ח שנעשה בשנת 2016, מהפעילות השוטפת ומעדכון הנחות חישוב.

החישוב שערכה מגדל ביטוח כאמור, אינו מבוקר ואינו סקור. לפי הנחיות הממונה, לצורך היערכות לדיווחים מבוקרים, יוגש לממונה עד ליום 31 בדצמבר 2017, דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר

(שאינו מהווה ביקורת או סקירה), שמטרתו, בין היתר, בדיקת התהליך, הבקורות ושלמות הנתונים ששימשו לחישוב שביצעה מגדל ביטוח כאמור.

למודל במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, קיימים גורמים המשפיעים מהותית על תוצאות הדיווח, הטיפול בהם טרם נקבע סופית ונמצא בדיון בין הממונה לבין חברות הביטוח בישראל. חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית הדמוגרפית וההתנהגותית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

יודגש כי, חישוב יחס כושר פירעון בהתאם לחוזר הסולבנסי, מבוסס על תזרימי מזומנים המופקים ממערכות עזר שונות שאינן חלק אינטגרלי ממערכת החשבונות השוטפת. תזרימים אלו כוללים שורה של הנחות והקצאות תמחיריות אשר טרם הושלמה בחינת רגישותן ותיקופן. בנוסף, החישוב כולל, בין היתר, שורה ארוכה של קורלציות בין הסיכונים השונים. מגדל ביטוח בוחנת מערכות המאפשרות בקרה וניתוח אפקטיביים. כמו כן, הוחל בהגדרת תהליכים לצורך הבטחת אפקטיביות הבקרה הפנימית.

החישובים הנדרשים ליחס כושר פירעון בהתאם לחוזר הסולבנסי הינם מורכבים ביותר בהיבטים רבים. הכלים הקיימים כיום, ובכלל זה המודלים האקטואריים, אינם ערוכים במלואם לחישוב ברמת הפירוט והדיוק הנדרשת להבטחת נאותות הדיווח והבקרה על יחס כושר פירעון. מגדל ביטוח ממשיכה להשקיע משאבים במיכון התהליכים התומכים, על מנת לצמצם את החשיפה והפערים בנושא, שהשפעתם אינה ידועה.

בהתאם לכל האמור לעיל, התוצאות יכולות להיות שונות באופן מהותי.

מגדל ביטוח פועלת לעמידה בדרישת ההון המלאה כפי שתחול ביום 31 בדצמבר 2024 על פי חוזר הסולבנסי. למגדל ביטוח קיימות אפשרויות מגוונות לניהול מצב ההון של החברה, בין היתר באמצעות צבירת הון מפעילותה השוטפת והרחבת בסיס ההון באמצעות שימוש במכשירי הון נוספים. אמצעים נוספים לעמידה בהוראות כאמור, הינם המשך הפחתת סיכונים בתיק הנוסטרו, התאמת תמהיל המוצרים, רכישת ביטוחי משנה ועוד. אפשרויות אלה תבחנה בהתחשב במחירים החלופיים שישירו באותה עת ובתועלת הכלכלית שלהם אל מול החלופות הקיימות.

לפרטים נוספים ראה באור 6 לדוחות הכספיים.

5. שינויים מהותיים בהסדרים תחיקתיים

תחומי הפעילות של הקבוצה נתונים לשינויים תכופים בהסדרים תחיקתיים. חלק מההסדרים התחיקתיים המהותיים שפורסמו בתקופה החל מינואר 2017 ועד לפרסום הדוח התקופתי, כאמור, נכללו בדוח התקופתי לשנת 2016. בפרק זה יובאו שינויים מהותיים בהסדרים התחיקתיים אשר פורסמו ממועד הדוח התקופתי ועד למועד פרסום דוח זה.

המידע המופיע בסעיף זה בנוגע להערכות החברה הינו בגדר מידע צופה פני עתיד המבוסס על נוסח החוזר/טיוטה כפי שהיא במועד הדוח ועל הערכות והנחות החברה בדבר דרכי פעולה שבהם יבחרו הגופים הפועלים בשוק. הערכות אלה עשויות שלא להתממש אם ישתנו ההוראות או יעודכנו או ייושמו באופן אחר מזה החזוי.

5.1. הסדרים תחיקתיים המתייחסים לגופים מוסדיים והוראות כלליות

הסדרים בתוקף

5.1.1. בחודש אוקטובר 2017 פורסמה טיוטת חוזר בנושא תיקון קודקס דיווח לממונה בעניין EV. מטרת הטיוטה היא לבטל את חובת הדיווח לממונה של דוח על הערך הגלום בפוליסות ארוכות טווח בחברות ביטוח ומנגד לחייב חובת דיווח לממונה על ערך גלום של קרנות פנסיה חדשות. כמו כן, בוטלה חובת פרסום לציבור של הדוח על הערך הגלום.

5.1.2 היערכות ליישום הסכם לחילופי מידע אוטומטיים - תקן אחיד CRS

בחודש אוקטובר 2017 פרסם הממונה מסמך בנושא היערכות ליישום תקן האחד (CRS) לחילופי מידע אוטומטיים. התקן נקבע על ידי ארגון ה-OECD ומטרתו לאסוף נתונים על חשבונות פיננסיים של תושבי חוץ ולדווח עליהם לרשויות המס, כחלק מהמלחמה בהעלמות מיסים בעולם. מכיוון שישאל התחייבה ליישם את התקן החל מסוף שנת 2018, אך מאידך טרם הושלמה התקנת תקנות מס הכנסה (יישום תקן אחד לדיווח ולבדיקת נאותות לשם מידע על חשבונות פיננסיים), התשע"ז-2017 ("תקנות מידע על חשבונות פיננסיים") מבהיר הממונה כי הוא מצפה מהגופים מוסדיים להיערך ליישום משטר דיווחים על פי התקן כבר עתה. במסגרת היערכות, גוף המוסדי יהיה רשאי לבקש פרטים בהתאם להוראות התקן האחד - הצהרה על מדינה או מדינות בהן הלקוח תושב לצרכי מס ופרטי תיעוד עצמי. כמו כן, לראשונה מאפשר הממונה לסרב לפתוח חשבון בשל חוסר שיתוף פעולה מצד הלקוח למסירת מידע וסירוב זה לא ייחשב כפעולה שאינה עולה בקנה אחד עם הוראות הדין. בנוסף, צוין כי תאריך התחולה המצוין בתקנות מידע על חשבונות פיננסיים צפוי להידחות.

החברה פועלת ליישום ההוראות האמורות במסגרת פעילותה השוטפת.

5.1.3 הוראות בדבר משטר כושר פירעון כלכלי - סולבנסי

(א) בחודש יולי 2017 פורסם חוזר בעניין דיווח לממונה אודות תוצאות חישוב כושר פירעון כלכלי ("החוזר"), הקובע, בין היתר, את מועד ואופן הגשת הדיווחים לממונה. כמו כן, החוזר קובע כי חברת ביטוח תגיש לממונה, יחד עם הדיווח אודות תוצאות חישוב כושר הפירעון כאמור, גם דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר שמטרתו בדיקת תהליך ותוצאות חישוב יחס כושר פירעון ליום 31 בדצמבר 2016, וזאת לצורך היערכות לדיווחים מבוקרים. עם זאת, דוח מיוחד של רואה חשבון מבקר לעניין בחינה של תהליכים ובקורות שנועדו להבטיח איכות ושלמות הנתונים ששימשו בחישוב יחס כושר פירעון וכן בחינה של היקף ואיכות התיעוד בכל שלבי החישוב, יוגש לממונה עד ליום 31 בדצמבר 2017.

כמו כן, בחודש אוגוסט 2017 פורסם חוזר הנחיית גילוי בגין יחס כושר פירעון כלכלי בדוח התקופתי של חברות ביטוח, המעדכן, כהוראת שעה שתחול רק ביחס לנתוני 31 בדצמבר 2016, את מבנה הגילוי הנדרש בנושא משטר סולבנסי בדוח הדירקטוריון ובבאור לדוח הכספי של חברות ביטוח.

לפירוט ראה סעיף 4.2 לעיל וכן באור 6 לדוחות הכספיים.

(ב) בחודש יולי 2017 פורסמו טיוטת חוזר בעניין הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח ("טיוטת החוזר הראשונה") וכן טיוטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מזערי הנדרש לקבלת רישיון מבטח), התשע"ז-2017 ("טיוטת התקנות"). בחודש ספטמבר 2017 פורסמה טיוטה שנייה לחוזר בעניין הוראות בדבר הון עצמי לכושר פירעון של מבטח, שעניינה מבנה הגילוי הנדרש בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של חברות ביטוח בנושא משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס סולבנסי 2 ("טיוטת החוזר השנייה") (שני החוזרים ביחד יקראו להלן: "טיוטת החוזר").

(ג) במסגרת תיקון מס' 32 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשע"ו-2016 ("התיקון" או "חוק הפיקוח", לפי העניין), נעשתה הבחנה בחוק הפיקוח בין הון עצמי מזערי נדרש לקבלת רישיון חברת ביטוח ("הון מזערי נדרש לקבלת רישיון") לבין הון עצמי נדרש לשמירת יכולתה של חברת ביטוח לקיים את התחייבויותיה למבוטחים ("הון עצמי נדרש לכושר פירעון"). התיקון, שינה את מבנה הסמכויות ביחס להסדרה בנושא תקנות ההון, כך שבעוד שהסמכות לקבוע הון מזערי נדרש לקבלת רישיון נותרה בידי שר האוצר, הסמכות לקבוע הוראות לעניין הון עצמי הנדרש לכושר פירעון, הועברה לידי הממונה (בתנאים מסוימים). לאור האמור, מקדמת רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון את ביטול תקנות ההון במתכונת הנוכחית, והחלפתן בטיוטת החוזר ובטיוטת התקנות, כך שבמסגרת התקנות המוצעות, יוסדר רק נושא ההון העצמי

המזערי הנדרש לקבלת רישיון חברת ביטוח, ואילו במסגרת החוזר המוצע, יעוגנו ההסדרים הקיימים בתקנות ההון במתכונתן הנוכחית, הנוגעים לעניין הון עצמי נדרש לכושר פירעון, תוך ביצוע שינויים והתאמות לחוזר הסולבנסי.

טיטת החוזר השנייה מפרטת את מבנה הדיווח בדוח התקופתי ובאתר האינטרנט של מבטח אודות תוצאות משטר סולבנסי בדיווח החציוני ובדיווח השנתי, לרבות דרישות ביקורת על גילוי כאמור וכן את התנאים לבחינת מתן אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת לראשונה על יישום הוראות הסולבנסי.

להלן השינויים העיקריים שבוצעו בטיטת החוזר השנייה זו אל מול הטיטה הקודמת:
 (1) נוספו הוראות לעניין חובת ביצוע ביקורת על ידי רואה החשבון בדוח שנתי וסקירת רואה החשבון ביחס לדיווח חצי שנתי; (2) צוין מבנה הדיווח לעניין דיווח לרבעון הראשון והשלישי, ככל שזו חלה על מבטח בהתאם להגדרות החוזר; (3) הוצע לקבוע מתווה לפרסום מחדש של דוח יחס פירעון במקרה שהתגלתה בו טעות מהותית והוגדרה טעות מהותית; (4) הוצע להוסיף חובת פרסום באתר האינטרנט של מבטח דוח יחס כושר פירעון;

לכשתיכנס לתוקף טיטת החוזר ותהפוך לחוזר, יחול החוזר על כלל המבטחים בישראל. זאת להוציא מבטחים אשר עליהם יחולו ההוראות החדשות בנושא סולבנסי, לאחר שקיבלו את אישור הממונה כי ביצעו ביקורת רואה חשבון על יישומן.

(ד) **מכתב הממונה בעניין חלוקת דיבידנד**

בחודש אוקטובר 2017 פורסם מכתב מאת הממונה שעניינו יצירת מתווה לחלוקת דיבידנד על ידי חברות הביטוח. מכתב זה, משנה את מכתב הממונה מיום 10 לאוגוסט 2016 באותו עניין וזאת על רקע חוזרי הסולבנסי שנכנסו לתוקף השנה. במסגרת המכתב נקבעו העקרונות הבאים: (1) חברת ביטוח תוכל לחלק דיבידנד טרם קבלת אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת רואה חשבון מבקר על יישום חוזר הסולבנסי ("אישור רו"ח מבקר") בהתקיים התנאים הבאים, יחד: (א) לאחר ביצוע החלוקה יהיה לחברה יחס כושר פירעון נדרש בשיעור של לפחות 115% לפי תקנות ההון; (ב) לאחר ביצוע החלוקה יהיה לחברה יחס כושר פירעון בשיעור של 100% לפחות לפי חוזר סולבנסי, כשהוא מחושב ללא ההוראות בתקופת הפריסה המפורטות בחוזר האמור וללא התאמת תרחיש מניות והכל בכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע הדירקטוריון; (2) לאחר אישור רו"ח מבקר ניתן יהיה לבצע חלוקה כאמור, בכפוף למגבלה על עמידה ביחס כושר פירעון בשיעור של 100% בלבד, כמפורט לעיל; (3) באם חילק מבטח דיבידנד יש למסור על כך דיווח לממונה, בתוך עשרים ימים ממועד החלוקה בהתייחס לנושאים הבאים: תחזית רווח לשנתיים העוקבות למועד החלוקה; תכנית שירות חוב מעודכנת שאושרה על ידי דירקטוריון החברה וכן תכנית שירות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה במבטח שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון מעודכנת שאושרה על ידי הדירקטוריון שמתייחסת לאופן ההיערכות של החברה לעמידה ביחס כושר פירעון תוך התחשבות בתקופת הפריסה וללא התאמת תרחיש מניות וכן לצרף העתק מפרוטוקול הדיון בדירקטוריון (וחומרי הרקע) שבו אושרה חלוקת הדיבידנד.

5.1.4 **טיטת תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (ועדת השקעות), התשע"ז-2017**

מטרת הטיטה להסדיר את הרכב וועדת השקעות עמיתים ("ועדת השקעות"), מספר החברים בה, תנאי כשירות ומגבלות שיחולו על חבר וועדת השקעות ודרך המינוי. להלן עיקרי הנושאים הכלולים בטיטה: (1) הגדרת וועדות ההשקעות בגופים המוסדיים עליהן יחולו התקנות המוצעות (2) הרכב וועדת השקעות; (3) כשירות חבר וועדת השקעות; (4) כללים לאי תלות חבר וועדת השקעות; (5) איסור כהונה צולבת של חבר וועדה בגופים פיננסיים אחרים למעט במגבלות שהוכרו; (6) קביעת מגבלות האוסרות מינוי כחבר וועדה למי

שהורשע או הואשם בפלילים בסוגי העבירות המנויים בתקנות וכן קביעה כי מי שעיסוקיו האחרים אינם מותירים בידו זמן מספק למילוי תפקידו, לא יוכל לכהן כחבר ועדה; (7) קביעת מגבלות השקעה לחברי ועדת השקעות; (8) קביעת פרוצדורת המינוי של חבר ועדה באמצעות ועדת איתור שתמליץ לדירקטוריון על מועמדים; (9) מתן אפשרות לדירקטוריונים בגופים מוסדיים שמשתייכים לאותה קבוצת משקיעים למנות ועדת השקעה משותפת (ובלבד שיתקיים דיון נפרד לגבי כל קופת גמל או מסלול השקעה התחייבויות תלויות תשואה); (10) העמדת תקופת כהונתו של חבר ועדת השקעות שהינו נציג חיצוני על שש שנים וקביעת כללים חריגים להפסקתה; (9) קביעת הגורמים הרשאים ליטול חלק בדיוני ועדת השקעות; (10) מוצע שתחולת התקנות תהיה 30 יום מיום הפרסום, למעט לעניין הרכב ועדת ההשקעות אשר תהיה שלוש שנים מיום הפרסום. כמו כן, חבר ועדה שאינו נציג חיצוני יוכל להמשיך לכהן עד תום 12 חודשים ממועד פרסום התקנות או עד תום כהונתו, לפי המוקדם, וחבר ועדה שהינו נציג חיצוני רשאי להמשיך לכהן עד תום שלוש שנים ממועד מינויו.

במידה וטיטת התקנות בנושא ועדת השקעות תהפוך לתקנות מחייבות, עשויה מגדל ביטוח להידרש לבצע שינויים בהרכב חברי ועדות ההשקעה של העמיתים בהתאם לתקנות החדשות, בהתחשב בהוראות המעבר המוצעות, ובמועדים שיקבעו בהן.

5.2. הסדרים תחיקתיים בביטוח חיים וחיסכון לטווח ארוך

הסדרים בתוקף

5.2.1. תיקון חוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני

בחודש מרס 2017 פורסם תיקון לחוזר מבנה אחיד להעברת מידע ונתונים בשוק החיסכון הפנסיוני. מטרת החוזר אשר פורסם לראשונה ב-2016, הינה הסדרת תהליכי העברת המידע והכספים בין הגורמים השונים בשוק החיסכון הפנסיוני באופן ממוכן, בין היתר באמצעות קביעת מבנה של "רשומה אחודה", אשר תשמש את הגופים המוסדיים, בעלי הרישיון, מעסיקים וצרכני מידע נוספים בתחום החיסכון הפנסיוני, במסגרת הפעולות העסקיות השונות המתבצעות ביניהם. במסגרת כך, כולל החוזר מספר נספחים אשר קובעים את המבנה האחיד להעברת המידע, וביניהם נספח ה-"ממשק מעסיקים", המסדיר מבנה אחיד להעברת מידע על הפקדת תשלומים לקופת גמל ולמתן הזיון חוזר מגוף מוסדי למעסיק. בחודש ספטמבר 2017 פורסם תיקון נוסף לחוזר זה אשר מטרתו העיקרית להחיל כללים לגבי שימוש בקידוד האחיד להעברת המידע.

בחודש נובמבר 2017 הודיע הממונה כי המועד שממנו ואילך יאסר על מעסיק לדווח מידע בשדה מספר הפוליסה, יידחה ליום 15 בינואר 2018.

השלכות התיקון האמור לעיל (והתיקון שיצא בחודש ספטמבר 2017), הינן הסרה למעשה של האפשרות למבוטחים ומעסיקים להורות לגופים המוסדיים, באמצעות הגורמים המתפעלים במסגרת ממשק התשלומים, על אופן פיצול הכספים בין הפוליסות באופן הייחודי המותאם למבוטח. מהלך זה של פירעון בהעדר הנחיות פיצול עדכניות בכל חודש, עלול להביא לפיצול הכספים באופן שלא בהכרח יתאים לרצון הלקוח, ובמקרים אחרים עלול לסרב את מהלך הפירעון אם תידרש הוספת שלב ביניים לברור הפיצול.

5.2.2. תיקון חוזר כללים לתפעול מוצר פנסיוני ומכתב הבהרות בנוגע לכללי תפעול מוצר פנסיוני

סעיף 3(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005 (להלן בפסקה זו: "החוק") קובע את התנאים שבהם עוסק בשיווק פנסיוני (או גוף קשור בו) יהיה רשאי, בנוסף לעיסוקו האמור בשיווק לעובד פלוני, לתת שירותי תפעול מוצר פנסיוני למעבידו של פלוני ("משווק-מתפעל"). בפרט, קובע הסעיף חובה על העוסק בשיווק פנסיוני כאמור, לגבות דמי סליקה בכל חודש מהמעביד, וממנו בלבד, בעבור כל עובד, ועוד קובע הסעיף, כי דמי הסליקה המשולמים יופחתו מהעמלה שמשולמת על ידי הגוף

המוסדי לסוכן הביטוח הפנסיוני ובהמשך לכך, יופחתו דמי הניהול שמשלם העובד בשיעור הפחתת עמלת ההפצה.

בהקשר לאמור לעיל:

(א) פורסם בחודש יוני 2017 **מכתב הבהרות בנוגע לפרשנות סעיף 3(ב) לחוק**, אשר בהתאם אליו, בין היתר, פורשו החובות המוטלות על המשווק-מתפעל, באופן רחב. כך לדוגמא, נקבע בין היתר כי: (1) משווק - מתפעל נדרש לגבות דמי סליקה בעבור כל עובד בגוף שמבוצעים עבורו שירותי סליקה, גם אם המשווק מתפעל אינו נותן שירותי שיווק פנסיוני לאותו עובד; (2) הפחתת דמי הסליקה מתוך העמלה המשולמת על ידי יצרן לבעל רישיון תהיה בגובה דמי הסליקה המשולמים על ידי מעסיק מסוים בגין עובד מסוים ומתוך כלל עמלות ההפצה בגין כלל המוצרים המתופעלים; (3) הוראות החוק חלות על הפקדות עמית שכיר וגם על הפקדות עמית עצמאי המתופעלת עבור המעסיק באמצעות בעל רישיון.

(ב) בחודש ינואר 2017, פורסם **חוזר בעניין כללים לתפעול מוצר פנסיוני** (להלן: "**החוזר המקורי**") שמטרתו לקבוע הוראות לעניין אופן ביצוע ההוראות שקבועות בסעיף 3(ב) לחוק ולפרט את מתכונת הדיווח לגוף המוסדי בדבר הצורך להפחית את דמי הניהול שישלם העובד ואת אופן הצגת המידע לעובד. בחודש יולי 2017 פורסם **תיקון לחוזר המקורי אשר במסגרתו**, בין היתר, הוטלה חובה על גוף מוסדי לצרף מכתב לדיווח השנתי הראשון שיישלח לעמית החבר בו, בו יפורטו דמי הסליקה שהופחתו מדמי הניהול.

ההוראות המנויות בסעיפים 5.2.1 ו-5.2.2 לעיל, קובעות כללים אחידים והבהרות לפעולת המשווקים-המתפעלים, בכל הנוגע ליישום הוראות סעיף 3(ב) לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), התשס"ה-2005. זאת, על ידי קביעת מבנה אחיד להעברת מידע בין סוכנים לבין גופים מוסדיים, על מנת שהגופים המוסדיים יוכלו להפחית את עמלת ההפצה של משווקים אשר משמשים גם כמתפעלים בהתאם לדיווח המועבר על ידם, ובכך להביא להפחתת העלויות המשולמות על ידי המבוטחים. בנוסף קובעים החוזרים שגוף מוסדי מחויב ליידע את המבוטח בנוגע להיקף החזר שקיבל במהלך השנה בשל תשלום דמי סליקה על ידי מעסיקו.

להערכת החברה, הוראות אלו בנוסף להוראות החוזרים שפורסמו בשנים האחרונות (לפירוט ראה סעיף 6.3.13 בחלק ב' לדוח התקופתי), עשויות לעודד גופים חדשים להיכנס לתחום התפעול הפנסיוני וכן להגביר את התחרות בינם לבין מנהלי ההסדר (סוכנויות ביטוח גדולות, לרבות סוכנויות בקבוצה), דבר העשוי לגרום, לפיצול תחום התפעול הפנסיוני מהשיווק אצל חלק ממנהלי ההסדר.

5.2.3 **תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואת אגרות חוב מיועדות בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017, ("תקנות זקיפת תשואה")**

(א) בהמשך לאמור בסעיף 6.3.11 בחלק ב' לפרק תיאור עסקי התאגיד לשנת 2016 וסעיף 1.3.2(א) לעיל בנוגע לעתירה התלויה והעומדת של "פורום החוסכים לפנסיה בישראל" ו"איגוד בתי ההשקעות" כנגד שר האוצר ואחרים, בה הם עותרים לבית המשפט העליון בשבתו כבג"ץ, בבקשה כי יורה למדינה להנפיק אגרות חוב מיועדות גם לקופות הגמל, בדומה לאלה המונפקות לקרנות הפנסיה וזאת מחמת אפליה פוטנציאלית בין עמיתי קופות הגמל ובין החוסכים בקרנות הפנסיה החדשות. בחודש מרס 2017 הגישה המדינה הודעת עדכון, אשר במסגרתה הביעה את עמדתה לפיה אין לאף אדם או גוף זכות מוקנית לקבלת תמיכה מהמדינה, כי מתן הטבה של אג"ח מיועדות לקרנות הפנסיה בלבד, הינה למעשה סובסידיה שנועדה לתמרץ את הציבור הרחב לבחור במסלול חסכון פנסיוני זה, לגבי רובד ההכנסה שאינו עולה על פעמיים השכר הממוצע במשק. כמו כן, לשיטת המדינה, קיימים הבדלים מהותיים בין קרנות הפנסיה לבין קופות הגמל וביטוחי המנהלים, המבססים את מדיניותן

החברתית-כלכלית של ממשלות ישראל להקצות אג"ח מיועדות רק לקרנות הפנסיה ואין מדובר באפליה אסורה.

ביום 23 באפריל 2017 הגישה התאחדות לחברות ביטוח חיים בע"מ את עמדתה ביחס להודעת העדכון של המדינה האמורה לעיל. התיק ממתין להחלטת בית המשפט העליון בעתירה.

(ב) חוזר כללים להגדלת שיעור זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה

בחודש יוני 2017 פורסם חוזר כללים להגדלת שיעור זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה. בחוזר נקבע, כי חברה מנהלת תגדיל את שיעור זקיפת התשואה למקבלי קצבה בקרן מסוימת, בשל איגרות החוב המיועדות, אם נוצר פער בשיעור זקיפת תשואת איגרות חוב מיועדות לעמיתים אחרים או לעמיתים בגיל 50 ומעלה, בשיעור העולה על 1.5 נקודות האחוז מהשיעור המינימאלי¹⁵. השיעור המינימאלי יעודכן מעת לעת על ידי הממונה, ולכל הפחות אחת לשנתיים.

במכתב שהוציאה הממונה בחודש יוני 2017, הבהירה הממונה כי השיעור המינימאלי הינו 27.8%. נכון למועד הדוח, הפער בשיעור זקיפת תשואת איגרות חוב מיועדות לעמיתי מגדל מקפת ביחס לשיעור המינימאלי נמוך מ-1.5 נקודות האחוז, ולפיכך החברה המנהלת אינה נדרשת להגדיל את שיעור זקיפת התשואה למקבלי הקצבה בקרן.

יצוין כי החוזר האמור פורסם מכוחן של תקנות זקיפת תשואה אשר פורסמו במרס 2017, לפרטים ראו לעיל סעיף 1.3.2 (א) לדוח זה.

(ג) בחודש נובמבר 2017 פורסמה הוראת שעה בעניין הצטרפות לקרן פנסיה או קופת גמל. עניינה של ההוראה הינה יצירת גישור בין שתי הוראות שהוציאה הממונה בשנה האחרונה.

מחד, תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (זקיפת תשואה בקרן פנסיה חדשה מקיפה), התשע"ז-2017 - הקובעות מחדש את אופן החלוקה של האג"ח המיועדות ומורה על הקצאת 60% מהנכסים המוחזקים כנגד ההתחייבויות למקבלי קצבה¹⁶ (בסעיף זה "התקנות") ומאידיך חוזר "הצטרפות לקרן פנסיה או לקופת גמל - תיקון" ("חוזר הצטרפות") כמפורט בסעיף 5.2.6 להלן, שעניינו איחוד אוטומטי של חשבונות לא פעילים של עמית לחשבון פעיל שאותו פתח העמית (פעילות "עקוב אחרי").

בעקבות כניסת התקנות לתוקף נוצר עודף אקטוארי בקרנות החדשות המקיפות, בעת ביצוע המאזן האקטוארי בגין הרבעון השלישי לשנת 2017. לעודף האמור זכאים עמיתים שהייתה להם יתרה צבורה בקרן ביום 30.9.2017 ("עמית זכאי"). עם זאת, חלוקת העודף תבוצע הלכה למעשה על פי התקנון רק לאחר פרסום הדוחות הכספיים, כחודשיים לאחר תאריך המאזן. כך נוצר מצב בו עמיתים אשר משכו את כספם קודם למועד פרסום המאזן לא יזכו לכספי החלוקה מאחר שלא יהיו עמיתים בקרן המחלקת במועד החלוקה. בהוראת שעה נקבע כי אך ורק ביחס למבוטחים שכספם הועבר לקרן אחרת בעקבות איחוד חשבונות באופן אוטומטי בהמשך להליך הצטרפות, ההעברה תבצע בשני שלבים - העברה של היתרה הצבורה ללא העודף האקטוארי, ולאחר מכן העברת העודף האקטוארי בהתאם להנחיות שבחוזר ביום 24 בדצמבר 2017.

¹⁵ "שיעור מינימאלי" כהגדרתו בחוזר, הינו שיעור זקיפת התשואה של איגרות חוב מיועדות לעמיתים אחרים או לעמיתים בגיל 50 ומעלה, לפי העניין, בקרן בה שיעור זה הוא הנמוך ביותר, בהתאם לפרסום הממונה כפי שיתעדכן מעת לעת.

¹⁶ אשר פרשו החל מיום 1.1.2004.

5.2.4

בחודש מאי 2017 פורסם תיקון לחוזרים: **הוראות לניהול קרן פנסיה חדשה, קרן פנסיה חדשה כללית והוראות דיווח כספי לקרנות פנסיה חדשות**. מטרת תיקון החוזרים הינה להתמודד עם הסבסוד הצולב שנוצר כתוצאה מחישוב מקדמי המרה לקצבה לפורשים בהתאם לריבית גבוהה מריבית השוק.¹⁷

בין היתר, משנים החוזרים את מנגנון חישוב הצמדת הפנסיה כך שמבוטח שיחל לקבל קיצבה בגין אירוע מזכה שארע לאחר מועד תחילת החוזרים, אשר נקבע ליום ה-1 בינואר 2018 ("פנסיונרים חדשים"), יהא זכאי לפנסיה אשר תהיה צמודה לתשואה בפועל של תיק ההשקעות (בניכוי התשואה שהייתה גלומה במקדם הפנסיה). הצמדת הפנסיה בפועל, תבוצע באמצעות מנגנון האיזון האקטוארי של הקרן הכולל גם עודף או גרעון (לפי העניין) הנובע מגורמים דמוגרפיים ושינויים בעתודה האקטוארית (בגובה של עד 1% מההתחייבות). כמו כן, החוזרים קובעים כי התאמת הפנסיות של הפנסיונרים החדשים בשל שינויים במדד, תיעשה בהתאם לשיעור השינוי במדד בכל רבעון ותעודכן בפועל רק מחדש אפריל של השנה העוקבת למועד הדיווח.

להערכת החברה, השינוי האפשרי בהקצאת האג"ח המיועדות ותיקון החוזרים האמורים לעיל, עשויים להביא להגברת התחרות על הכספים המיועדים לתשלום קצבאות סמוך לגילאי הפרישה, תוך מתן עדיפות לקרנות הפנסיה על פני חלק ממוצרי החיסכון ארוך הטווח האחרים, ואף עלול להביא לירידה בשיעור דמי הניהול בגין מקבלי הקיצבה.

5.2.5 חוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה

בחודש ספטמבר 2016 פורסם חוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה. מטרת החוזר הינה ליצור מבנה אחיד ומודולרי לתכניות לביטוח אובדן כושר עבודה ולצמצם את השוני הרב בתנאי הפוליסות המשווקות כיום על ידי חברות הביטוח, לעניין קביעת זכאותו של המבוטח לתגמולי הביטוח בקרות מקרה ביטוח. בחוזר נקבעו הכללים והתנאים שצריכה להכיל תכנית לביטוח אובדן כושר עבודה בסיסית (להלן: "התכנית הבסיסית"), לצד הכללים והתנאים לעריכת הרחבות לתכנית הבסיסית, לבחירת המבוטח, בהתאם לנספחי החוזר (כגון: נספח ביטול קיזוז פיצוי חודשי מגורם ממשלתי; נספח ביטול חריג, ועוד) (להלן בפסקה זו: "ההרחבות").

יצוין, כי על אף האמור לעיל לעניין ההרחבות, בכל פוליסה חייבות להיכלל ההרחבות האמורות בנספח "ברות ביטוח" (המקנה למבוטח, בנסיבות מסוימות, הזכות לחזור ולרכוש את היקף הכיסוי הביטוחי המלא שהיה בפוליסה טרם הקטנת היקף הכיסוי הביטוחי, ללא צורך בחיתום רפואי) ובנספח "אבדן כושר עבודה חלקי" (אשר קובע בין היתר כי סכום הפיצוי החודשי שישולם בקרות מקרה ביטוח, יהיה שווה לסכום הפיצוי החודשי הקבוע בפוליסה למקרה אבדן כושר עבודה מוחלט כפול שיעור אבדן כושר עבודה החלקי שנקבע למבוטח).

בהתאם לחוזר, כל חברות הביטוח נדרשו להגיש לממונה תכניות חדשות לדוגמא עד ליום 31 בדצמבר 2016, כאשר מועד התחילה של החוזר, אשר נקבע מלכתחילה ליום 1 במאי 2017, שונה (במסגרת חוזר מתקן שפורסם בחודש מאי 2017) ליום 1 באוגוסט 2017.

בחודש ספטמבר 2017 פורסם חוזר מתקן נוסף לחוזר קווים מנחים לעניין תכנית לביטוח מפני אובדן כושר עבודה. התיקון מאפשר להאריך ביטוח אבדן כושר עבודה קבוצתי ששווק בטרם כניסת החוזר לתוקף, שתקופת הביטוח בו הסתיימה עד למועד אישור פוליסה לביטוח אבדן כושר עבודה קבוצתית בהתאם להוראות החוזר המקורי לפי המוקדם מבין אלה: (1) 30

¹⁷ בקרנות הפנסיה החדשות, ביחס לעמיתים הפעילים והמוקפאים, נוצר גירעון כתוצאה מפרישות חדשות לפנסיה של מבוטחים. הגירעון נובע מהפער בין הריבית התחשיבית (הגבוהה יותר) הגלומה במקדם ההמרה לפנסיה, לפיו מחשבים את סכומי הפנסיה המגיעים לפורשים לגמלאות (מקדם המחושב לפי הנחיות האוצר), לבין הריבית במשק (הנמוכה יותר) לפיה מהוות התחייבות הקרן כלפי הפנסיונרים במאזן האקטוארי (הריבית נקבעת לפי הנחיות משרד האוצר). הפער שבין שווי ההתחייבות כלפי הפורשים לגמלאות ובין היתרה הצבורה בחשבונם בפועל, ערב פרישתם לגמלאות, מתחלק בין כלל המבוטחים בקרן באמצעות מנגנון האיזון האקטוארי.

ימים לאחר אישור תכנית לביטוח אבדן כושר עבודה קבוצתית בהתאם להוראות החוזר המקורי, (2) 1 בדצמבר 2017. כמו כן, החוזר מאפשר להמשיך לשווק פוליסות פרט לאבדן כושר עבודה למבוטחים הזכאים להמשכיות במתכונת הקודמת עד לאישור תוכנית ביטוח אבדן כושר עבודה פרטית המותאמת להוראות החוזר המקורי.

בחודש אוקטובר 2017, קיבלו מרבית התכניות החדשות של החברה את אישור הממונה, לאחר קבלת האישור האמור, החברה חוזרת לשווק תכניות לביטוח מפני אובדן כושר עבודה. בשלב זה עדיין קשה להעריך את ההשפעה של השינויים שלעיל על רווחיות החברה ממוצר זה.

5.2.6 חוזר בעניין איחוד חשבונות קיימים בקרנות פנסיה חדשות - הוראת שעה - יישום נוסף.

מטרת החוזר לבצע מהלך נוסף לביצוע איחוד חשבונות בהמשך להוראת השעה שנקבעה בסעיף 24 לחוק הגמל ובנוסף לפעולות שכבר בוצעו מכוח החוזר מיוני 2016 באותו נושא. החוזר קובע את הפעולות הבאות: (1) חברה מנהלת של קרן פנסיה ("חברה מנהלת") תודיע עד יום 1 לנובמבר 2017 לעמיתים, שחשבונותיהם נפתחו לפני מועד זה ושלא נשלחו להם הודעות מכוח החוזר הקודם, על כוונה להעביר מידע עליהם לממונה לצורך איחוד חשבונות, אלא אם יתנגדו למהלך; (2) החברה המנהלת תעביר מידע לממונה על העמיתים עד יום 26 לדצמבר 2017 למעט עמיתים אשר ביקשו בעבר שלא יועברו נתונים בגינם או עמיתים שביקשו שכספם לא יועבר; (3) הממונה יעביר דיווח לכל חברה מנהלת ביחס לעמיתים הפעילים אצלה שהם עמיתים לא פעילים בקרן פנסיה של חברה מנהלת אחרת עד יום 2 לינואר 2018 (4) חברה מנהלת תודיע לעמיתים עד ליום 17 לינואר 2018 על הכוונה להעביר כספים מקרנות חדשות בהם הם עמיתים לא פעילים ועל זכותם להתנגד להעברת הכספים; (5) לא הודיע העמית על התנגדותו להעברת הכספים בתקופה שניתנה לצורך זה, תפנה החברה המנהלת עם החשבונות הפעילים ("החברה הקולטת") לחברה שמעבירה כספים לא פעילים ("החברה המעבירה") בבקשת נידוד זאת עד 11 במרס 2018; (6) כמו כן, נקבעו כללים לגבי עמיתים הפעילים ביותר מקרן פנסיה אחת. בנוסף, נקבעו לוחות זמנים להיערכות ליישום החוזר וכן את החלתו על כל החברות המנהלות קרנות חדשות מקיפות וקרנות חדשות כלליות.

5.2.7 בחודש ספטמבר 2017 פורסם תיקון לחוזר העוסק בקביעת כללים ביחס למתן הנחה

בדמי ניהול ואופן העלאת דמי ניהול. בתיקון נקבע, בין היתר, תקופה מינימלית למתן ההנחה אשר תעמוד על חמש שנים, עודכנו המקרים בהם רשאי הגוף המוסדי להעלות דמי ניהול לפני תום תקופת ההנחה והצורך לידע את העמית לגבי מקרים אלו, ונקבעו הוראות להסדרת דמי הניהול במקרה של סיום עבודתו של העמית. כמו כן, לעניין קרן פנסיה, נקבע כי ההנחה תחול על כל הפקדות העמית ויתרתו של העמית. בנוסף, נקבעו הוראות בעניין שליחת הודעות על ידי גוף מוסדי, בין היתר, נקבעו הוראות לעניין שליחת הודעה למתן הטבה בדמי ניהול, בוטלה האפשרות לשליחת הודעה בדיעבד על העלאת דמי ניהול לאחר העלאתם ועודכנה אפשרות לשליחת הודעה באמצעות דואר אלקטרוני (בהסכמת העמית) ומסרון (SMS) בסמוך להעלאת דמי ניהול.

נקבע כי החוזר יחול החל מיום 1 באפריל 2018. ההוראות לא יחולו על הנחות שניתנו לפני תחילת החוזר. יראו בחידוש ההנחה והארכתה כהנחה שניתנה לאחר תחילת החוזר.

התיקון האמור מאריך את תקופת ההנחה המינימלית ובכך עלול לצמצם את הכנסות החברה מדמי ניהול.

5.2.8 בחודש אוקטובר 2017 פרסם הממונה תיקון לחוזר המאוחד לעניין דרך חישוב מאזן

אקטוארי ומקדמי תקנון של קרן פנסיה וקופות גמל מרכזית לקצבה. עניין של ההוראות הוא עדכון הנחות ברירת מחדל שעל בסיסן תחשב חברה מנהלת את המאזן האקטוארי של הקרנות שבניהולן ותקבע בהתאם את המקדמים הכלולים בתקנונים שלהן. בין היתר, נקבע בחוזר כי החל מחודש ינואר 2019, חברה מנהלת של קרן פנסיה תבדוק אחת לשלוש שנים כל הנחה העומדת בבסיס המאזן האקטוארי ובבסיס המקדמים וכי תוצאות הבדיקה יוגשו

לממונה על שוק ההון, בצירוף חוות דעת של אקטואר. לגבי מבטחים שעד ליום 31 בדצמבר 2007 הגיעו לגיל פרישה מוקדמת ונשארו באותה קרן פנסיה, נקבעו הוראות מעבר המחריגות חלק מהנחות ברירת המחדל. תחילתן של ההוראות - ביום 31 בדצמבר 2017.

5.2.9. אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל

בחודש נובמבר 2017 פורסם חוזר בעניין אופן הפקדת תשלומים לקופת גמל. להלן עיקרי הנושאים: (1) עדכון האמצעים לביצוע הפקדת תשלומים בקופת גמל - ביטול האפשרות לבצע הפקדות באמצעות שיק; (2) הוספת פרטים שעל מעסיק למסור לחברה מנהלת, תיאום בין נתונים במערכות השכר של המעסיק ונתוני החברה המנהלת ומתן אפשרות לעובד הזכאי להצטרף כעמית להנחות את המעסיק לפצל את הדיווח על התשלומים הפטורים בין מספר קופות גמל; (3) העברת הודעה מאת המעסיק לעובד בעניין מעמדם של כספי פיצויים, בעת הפסקת יחסי עובד מעביד (4) מתן הודעה על הפסקת תשלומים באמצעות מסרון, או ולבקשת העמית, באמצעים חלופיים; (5) עדכון פרטי המידע הנדרשים להיכלל בהיזון החוזר המסכם, עדכון אופן הצגתו וכן עדכון פרטי המידע שנדרשת חברה מנהלת לספק לעמית; (6) מתן אפשרות למעסיקים¹⁸ לעשות שימוש בחשבון מעסיק מקוון. בין היתר, נקבעו הפרטים הנדרשים להיכלל בחשבון המעסיק ופרטים אודות התמיכה שנדרשת לספק החברה המנהלת לפניות המעסיקים. התחולה הינה מיידית; (7) קביעת משך הזמן המקסימלי לטיפול הגוף המוסדי בסכומים לא משויכים (פנדינג).

בנוסף, נקבעו הוראות מעבר לעניין תחולת רוב הוראות החוזר על מעסיקים אשר מעסיקים עד 20 עובדים שעליהם יחול החוזר החל מיום 1 בפברואר 2019 וכן תחולה מדורגת על חלק מהתהליכים שמיועדים לכלל המעסיקים עד ליום 1 בספטמבר 2018.

להערכת החברה, יישום ההוראות שלעיל יחייב היערכות תפעולית נוספת, מעבר להיערכות הקיימת כבר היום לקליטת הדיווחים והתשלומים מהמעסיקים הגדולים.

טיטות והצעות להסדרים תחיקתיים

5.2.10. טיטות הוראות בדבר תכנית ביטוח חיים אגב הלוואה לדירור (משכנתא)

בחודש אפריל 2017 פורסמה טיטות הוראות בדבר תכנית ביטוח חיים אגב הלוואה לדירור. מטרת הטיטות הינה לקבוע תנאים שייכללו בתכניות ביטוח חיים למשכנתא, כך שלאורך כל תקופת הלוואה, אשר עשויה להתאפיין בשינויים בתנאי המשכנתא שיש בהם כדי להשפיע על תנאי הפוליסה (כגון עדכון סכום או תקופת הלוואה, שינוי שיעור הריבית וכדומה), הכיסוי הביטוחי יעודכן בהתאם לתנאי הלוואה שיתקבלו מהבנק המלווה. לצורך כך, נקבע בין היתר בטיטות כ: (1) יוקם ממשק ממוחשב להעברת נתונים מהבנק המלווה למבטח; (2) מבטח לא יוכל לשווק פוליסות ביטוח חיים כבטוחה למשכנתא ללווים של בנק אשר לא קיים איתו ממשק ממוחשב להעברת מידע, ללא קשר לערוץ ההפצה בו שווקה הפוליסה; (3) מוצע לקבוע הוראות לקביעת ועדכון סכום הביטוח ותקופת הביטוח במועד ההצטרפות ובמהלך תקופת הביטוח; (4) נקבעו הוראות להסבת פוליסת ביטוח חיים כבטוחה למשכנתא.

להערכת החברה, יישום ההוראות שלעיל יצריך היערכות תפעולית משמעותית לאור התיאום הנדרש עם כלל המבטחים המשווקים פוליסה כזו וכלל הבנקים המלווים.

5.2.11. הליך שיווק פנסיוני בעת צירוף לביטוח - הבהרה

בחודש אוקטובר 2017 פורסמה טיטות נייר עמדה בעניין הליך שיווק פנסיוני בעת צירוף למוצר ביטוח פנסיוני. עניינו של נייר העמדה הוא במתן דגשים מטעם הממונה לתגמול סוכני ביטוח פנסיוני על ידי גוף מוסדי כאשר עובדים מצורפים במסגרת צירוף עמיתים רבים ביחד למוצר פנסיוני. בעניין זה מציין הממונה כי בביקורת שנערכה לשיווק מוצרים במסגרת זו התגלה שסוכני הביטוח הפנסיוני אינם נפגשים עם עובדים טרם צירופם אלא מצרפים את

¹⁸ וכן לגוף המספק למעסיק שירותי תפעול.

אותם עובדים באמצעות רשימות שמעביר אליהם המעסיק. עוד עולה מאותה ביקורת כי בגין צירוף בדרך זו מקבל הסוכן עמלת הפצה שוטפת ולעיתים גם עמלת היקף חד פעמית, הגם שפעולת הצירוף לא נעשתה אגב הליך שיווק פנסיוני. אגב ניתוח הוראות חוק הייעוץ והשיווק, גוזר הממונה את הקביעות הבאות: (1) סוכן ביטוח פנסיוני שמבצע עסקה עבור לקוח לגבי מוצר פנסיוני מחויב בהליך במסגרתו עליו לבחון את צרכיו של הלקוח; (2) גוף מוסדי רשאי לשלם עמלה רק כאשר מבוצעת עסקה כחלק מהליך שיווק. ככל שלא מבוצע הליך שיווק, לא ניתן לשלם עמלה בגין הצטרפות כאמור.

נכון למועד דוח זה, החברה לומדת את הוראות טיוטת נייר העמדה ובוחנת את ההיערכות התפעולית הנדרשת ליישום החוזר. עם זאת, בשלב מקדמי זה מוקדם עדיין להעריך את ההשלכות של ההבהרה האמורה.

5.3 הסדרים תחיקתיים בביטוח בריאות

הסדרים בתוקף

5.3.1 ביטוח סיעודי קבוצתי ארוך טווח

בחודש מאי 2017 פרסמו תיקונים לחלק הבריאות בחוזר המאוחד. במסגרת התיקונים הוסדרה תכנית לביטוח סיעודי קבוצתי ארוך טווח.

באשר לצירוף לביטוח קבוצתי נקבע כי תקופת הביטוח תהיה בין 5 ל-8 שנים, הפרמיה תהיה קבועה או מוגדלת המתקבעת בגיל 65 לכל המאוחר, וערכי הסילוק יקבעו לפי גיל הכניסה לביטוח, תוך אבחנה בין מצטרפים מתחת ומעל גיל 40.

באשר לחידוש פוליסה באותה חברה או בחברה חדשה, החברה תקבע את ערכי הסילוק לפי מועד ההצטרפות לראשונה כפי שהיה בפוליסה הקודמת וינתן רצף ביטוחי ללא בחינת מצב רפואי קודם וללא תקופת אכשרה נוספת. ככל ותחודש פוליסה קבוצתית בחברה החדשה, החברה הישנה תעביר לחדשה את סכום הכיסוי שנצבר לצורך כיסוי סיכון עתידי וחברת הביטוח החדשה תתחשב בסכום זה בבואה לקבוע את תנאי הביטוח.

במקרה של אי חידוש הביטוח, חובה על חברת הביטוח, בתנאים מסוימים, לאפשר זכות ל"המשכיות", כלומר הזכות לעבור לפוליסת פרט עם סכום ביטוח ותקופת תשלום זהים לאלו שחלו בביטוח הקבוצתי והמעבר יבוצע ללא בחינת מצב רפואי קודם וללא תקופת אכשרה. בנוסף, נקבעו כללים לקביעת פרמיה וערכי סילוק, המבחינים בין מבוטח שגילו 40 שנה ומעלה במועד מימוש הזכות להמשכיות, כולל הוראות מעבר, לבין מבוטח שגילו פחות מ-40 שנה.

ככל והחברה מעוניינת לשווק פוליסה קבוצתית המתאימה לכללים החדשים בחוזר, תגיש החברה לבעל הפוליסה הצעה עד ליום 15 ביולי 2017.

תחולת החוזר הינה על כל תכנית המכילה רכיב סיעודי שתשווק לראשונה או תחודש החל מיום התחילה ה-1 בספטמבר 2017.

בחודש אוקטובר 2017 פרסם הממונה הודעה לחברות ביטוח המבטחות פוליסות סיעודי קבוצתי. עניינה של ההודעה הוא במתן תזכורת להסדרה של הממונה בעניין ביטוח סיעודי קבוצתי על פי חוזר ביטוח 8-1-2017 ("החוזר החדש") וזאת לקראת חידושן הצפוי של הפוליסות הקבוצתיות עד לתום השנה הקרובה.

החוזר החדש מתקן את ההסדרה הקיימת וקובע כי ביטוח סיעודי קבוצתי ארוך טווח, הינו ביטוח המאפשר את המשך קיומם של ביטוחים קבוצתיים, בדגש על מחויבותם של מבטחים בכיסוי הולם לכל חיי המבוטח.

הממונה מציין כי על בעלי פוליסה (מעסיקים וארגונים יציגים) קיימת החובה לדאוג להמשך קיומו של ביטוח במתכונת החדשה מתוך חובת האמון הכללית שלהם.

הממונה מוסיף ומציין כי על חברת ביטוח לנהוג בתום לב ומתוך אחריות ציבורית בבואם במשא ומתן עם בעלי הפוליסות לחידוש הפוליסה בהתאם למתכונת החדשה. הממונה מדגיש כי אם מגעים אלו לא יבשילו לכדי הארכה תעמוד לציבור המבוטחים האפשרות להמשכיות במסגרת הביטוחים הפרטיים.

להערכת החברה, לתיקונים האמורים בחלק הבריאות בחוזר המאוחד, לא צפויות להיות השלכות משמעותיות על החברה לאור העובדה כי פעילותה של החברה בתחום הביטוח הסיעודי הקבוצתי אינה מהותית.

טיטות והצעות להסדרים תחיקתיים

5.3.2 תיקון הוראות החוזר המאוחד לעניין ביטוח סיעודי

בחודש אפריל 2017 פורסמה טיוטה לתיקון החוזר המאוחד בתכניות בריאות בענף ביטוח סיעודי ("טיטות התיקון"). במסגרת טיוטת התיקון מבקשת הממונה לקבוע הוראות בנוגע להליך ליישוב תביעות בביטוח סיעודי ("תביעת סיעוד"), לרבות לעניין אופן ביצוע הערכות תפקוד ולעניין התקשרות עם ספקים המבצעים הערכות תפקוד כאמור. במסגרת התיקון מוצע לקבוע את ההוראות הבאות: (1) הוראות פרטניות לניהול תביעת סיעוד הנוגעות ללוחות הזמנים בהן נדרשת חברת הביטוח לעמוד, ולהתנהלות חברת הביטוח או סוכן הביטוח מול המבוטח; (2) הוראות פרטניות לעניין ביצוע הערכת תפקוד ובכלל זה לעניין אופן בניית רשימת ספקי הערכה תפקודית, אופן בחירת ספק מתוך הרשימה, כללים לביצוע הערכה התפקודית וכללים לעניין המצאת סיכום ההערכה התפקודית; (3) הוראות פרטניות בדבר ערעור חברת ביטוח על הערכת תפקוד; (4) כללים בנוגע לממשקי העבודה בין מבטח לבין ספק הערכה והבטחת שיקול דעתו המקצועי של הספק.

ככלל, מועד תחילת החוזר הינו בינואר 2018, והוא צפוי לחול גם על תביעות שתוגשנה מכוחם של ביטוחים שנרכשו קודם לכן.

נכון למועד הדוח, החברה לומדת את הוראות טיוטת החוזר, ובהתאם, נכון למועד דוח זה, החברה אינה יכולה להעריך את ההשלכות מיישום טיוטת החוזר ככל שיהפוך לחוזר מחייב.

5.3.3

ביום 20 לנובמבר 2017 פורסמה הודעה לעיתונות מאת משרד האוצר בנוגע לתכנית סיעוד חדשה ("התכנית"). על פי ההודעה לעיתונות התכנית תעלה לאישור במסגרת אישור התקציב והתכנית הכלכלית הצפויים בינואר 2018 ותיושם בהדרגה החל משנת 2018.

כאמור בהודעה, התכנית צפויה לכלול, בין היתר, את המרכיבים הבאים: (1) הגדלה של עד כ-40% בכמות שעות הטיפול שיינתנו לקשישים במצב הסיעודי הקשה ביותר; (2) יצירת רובד חדש לקצבת הסיעוד לקשישים ברמת תפקודית גבוהה של כאלף שקל בחודש להכנסתם הפנויה; (3) הכנסת טיפולי שיניים לקשישים מעל גיל 75 לסל הבריאות; (4) הגדלת מעורבות קופות החולים בטיפול בקשישים המבוטחים בביתם ידי יצירת תכניות שישלבו טיפולי בריאות לקשישים בביתם ע"י רופאים, אחיות ושימוש בטכנולוגיות; (5) הקמת מערכי שיקום בקהילה על ידי קופות החולים; (6) מינוי מתאם טיפול לקשיש - גורם מקצועי שיעזור לקשיש ולמשפחתו במימון הזכויות של הקשיש ובבניית תכנית טיפול אישית ומתאמת עבורו שתהווה כתובת אחת לכל צרכי הקשיש; (7) ביטול השתתפות ילדי המאושפזים במימון האשפוז הסיעודי; (8) מתן אפשרות למבוטחי הביטוחים הקולקטיביים מעל גיל 60 להצטרף לביטוח קופות חולים ללא תקופת אכשרה וללא חיתום; (9) העלאת שכר המטפלות והמטפלים באוכלוסייה הסיעודית.

להערכת החברה, לתכנית הסיעוד החדשה, אם וככל שתצא אל הפועל וכתלות במתכונתה, לא תהיה השפעה על הביטוח הסיעודי הפרטי.

5.4. הסדרים תחיקתיים בביטוח כללי

הסדרים בתוקף

5.4.1. בחודש אפריל 2017, פורסם תיקון לחוזר המאוחד - הוראות בענף ביטוח דירה, אשר על פיו נדחה מועד תחילתו של החוזר מיום 1 ביוני 2017 ליום 3 בספטמבר 2017. יוזכר בהקשר זה כי החוזר המקורי פורסם בחודש נובמבר 2016, במטרה להביא להסדרת תחום נזקי המים במסגרת ביטוחי דירה, באופן שישפר את השירות שיקבל מבוטח בקרות מקרה ביטוח. לפירוט אודות הוראות החוזר מאוחד - הוראות בענף ביטוח דירה, ראה סעיף 12.2.5 בחלק ב' לדוח התקופתי.

נכון למועד הדוח, החברה מיישמת את החוזר, לאחר שביצעה התאמות לניהול התביעות בנזקי מים. עם זאת, נכון למועד הדוח, החברה עדיין אינה יכולה להעריך את ההשלכות מיישום החוזר.

טיטות והצעות להסדרים תחיקתיים

5.4.2. בחודש יוני 2017 פורסמה טיטת צו לעדכון חלוקת הנטל בתאונות בהן מעורבים אופנועים (צו פיצויים לנפגעי תאונות דרכים (חלוקת נטל הפיצויים בין מבטחים), התשע"ז-2017), אשר באמצעותו יתוקן סעיף 3 לחוק הפיצויים לנפגעי תאונות דרכים, התשל"ה-1975, ותיקבע בו הוראת שעה למשך שנתיים וחצי, אשר תשנה את שיעור החלוקה שבין מבטח של רכב שאינו אופנוע לבין מבטח של אופנוע בנזקו של רוכב האופנוע בתאונה בה מעורבים כלי רכב ואופנוע ("תאונה מעורבת"). כך שמבטח כלי הרכב שאינו אופנוע יישא ב-95% במקום 75% מתשלום הפיצויים של נזקי הגוף של רוכב האופנוע.

להערכת החברה, ככל שלא יהיה שינוי בתעריפי האופנועים המבוטחים בפול, השינוי המוצע עשוי לגרום להעברת חלק מן ההפסד הנובע מהתביעות בתאונות המעורבות אל חברות הביטוח, אולם מנגד יקטין את הפסדי הפול ובהתאם את חלקה של החברה בהפסד, כך שההשפעה, הכוללת, על החברה אינה צפויה להיות מהותית.

5.4.3. בחודש אוגוסט 2017, פורסמה טיטת תיקון הוראות החוזר המאוחד בקשר עם ענף רכב רכוש.

מטרת הטיטת, הינה להסדיר את ממשקיהן של חברות הביטוח עם שמאים ועם מוסכים תוך נטרול ניגודי עניינים אפשריים בין הנ"ל, ולהבטיח את מיצוי זכויותיו של המבוטח וצדדים שלישיים לתאונות דרכים, ואת הטיפול ההוגן, היעיל, השקוף ומקצועי בהם. לצורך הגשמת האמור לעיל, מוצע במסגרת הטיטת, בין היתר: (1) לבטל את רשימות שמאי החוץ ולהורות לכל חברת ביטוח לעשות שימוש במאגר שמאים, אשר יחליף את רשימות השמאים הקיימות היום בכל חברת ביטוח, כך שלמאגר השמאים יוכל להצטרף כל שמאי העונה לתנאים שיקבעו בהוראות החוזר המאוחד. בהקשר זה יצוין, כי שמאי שעורך שומה נגדית עבור חברת ביטוח ייחשב כ"שמאי בית" ולפיכך לא יוכל להיות ברשימת השמאים שבמאגר; (2) מוצע להסדיר את אופן בחירת השמאי כך שהמבוטח הוא שיבחר שמאי באופן עצמאי מתוך רשימת השמאים; (3) המבטח יאפשר לכל מוסך שיתחייב לעמוד בעקרונות ויחתום על הסכם התקשרות עמה, לשמש כמוסך מוסכם ולהעניק שירות למבוטחיה או לניזוק שהוא צד שלישי התובע את חברת הביטוח; (4) מוצע לאפשר לכל מבוטח לבחור את המוסך המוסכם באמצעות ציונים שימדדו את רמת שביעות הרצון של כל המבוטחים שקיבלו שירות באותו מוסך, ועוד. הוראות החוזר, לכשיפורסם, תחולנה שנה מיום פרסומן.

נכון למועד דוח זה, החברה לומדת את הוראות טיטת החוזר.

6. היבטי ממשל תאגידי**6.1. שינויים בדירקטוריון החברה**

- 6.1.1. ביום 26 באפריל 2017 סיים מר אייל בן שלוש, כהונה בת 9 שנים כדירקטור חיצוני בחברה. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 27 באפריל 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-043311 המובא על דרך ההפניה.
- 6.1.2. ביום 26 באפריל 2017 גברת מירב בן כנען הלר החלה את כהונתה כדירקטורית חיצונית בחברה, לאחר שנתקבל אישור האסיפה הכללית של החברה וכן אישור הממונה. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 26 באפריל 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-043320 המובא על דרך ההפניה.
- 6.1.3. ביום 25 בספטמבר 2017 החל את כהונתו מר אברהם ביגר כדירקטור חיצוני בחברה וזאת לאחר שהתקבל אישור הממונה ואישור האסיפה הכללית של החברה למינוי האמור. לפירוט ראה דוחות מיידים של מגדל אחזקות מיום 17 לאוגוסט 2017 מספר אסמכתא 2017-01-071758, מיום 3 בספטמבר 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-077530, מיום 25 בספטמבר 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-084040 ומיום 26 בספטמבר 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-084115.
- 6.1.4. ביום 21 בספטמבר 2017 סיים מר יעקב דנון, כהונה בת 9 שנים כדירקטור חיצוני בחברה. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 24 בספטמבר 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-083395 המובא על דרך ההפניה.

6.2. שינויים בנושאי משרה בקבוצה

- 6.2.1. ביום 25 במאי 2017 הודיע מר שי בסון, מנהל חטיבת הטכנולוגיות, ממונה אבטחת מידע, מנהל מערכות מידע ומנהל רציפות עסקית של החברה על רצונו לפרוש מכלל תפקידיו בקבוצה. מועד הפרישה נקבע ליום 31 באוגוסט 2017. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 25 במאי 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-053736 המובא על דרך ההפניה.
- 6.2.2. ביום 24 ביולי 2017 הודיעו מר אמיל וינשל המכהן כמנהל חטיבת לקוחות וערוצי הפצה של החברה ומר ניצן צעיר הרים המכהן כמנהל תחום ביטוח כללי של החברה על רצונם לפרוש מכלל תפקידיהם בקבוצה. מועד הפרישה נקבע ליום 31 באוגוסט 2017. ראה גם דוח מידי של מגדל אחזקות מיום 24 ביולי 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-076494 המובא על דרך ההפניה.

6.3. מינוי נושאי משרה ושינויים במבנה הארגוני בגופים המוסדיים בקבוצה

- 6.3.1. הדירקטוריונים של החברה, מקפת ויוזמה אישרו ביום 17 באוגוסט 2017 ו-16 באוגוסט 2017, בהתאמה, שינוי מבנה אירגוני החל מיום 1 בספטמבר 2017 בגופים המוסדיים, אשר עיקריו כדלהלן:

(א) חטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה של הגופים המוסדיים -

קליטת מרכז שירות הלקוחות ויחידת שירות הסוכנים ממערך תפעול החיסכון ארוך טווח והבראות וקליטת יחידת המכירות של ענף נסיעות לחו"ל ממטה ביטוח חיים ובריאות.

בראש החטיבה יעמוד מר ליאור רביב אשר ימונה לתפקיד משנה למנכ"ל, בכפיפות ישירה למנכ"ל החברה. מר ליאור רביב כיהן עד למועד האמור כסמנכ"ל, מנהל מערך התפעול והשירות של החברה, תפקיד אותו הוא ממלא משנת 2010.

(ב) העברת יחידות הגביה והתפעול של מגזר הגמל והזרוע הישירה בפנסיה למקפת, תחת ניהולו של המשנה למנכ"ל מקפת ומנהל הכספים של מקפת ויוזמה, מר אפי סנדרוב, שיקבל, בנוסף, תחת ניהולו, גם את כלל הגביה במוצר הפנסיה, וזאת החל מיום 1 בינואר 2018.

6.3.2. כמו כן אישר דירקטוריון החברה ביום 17 באוגוסט 2017 מינוי נושא משרה ושינויים נוספים במבנה הארגוני החל מיום 1 בספטמבר 2017 כדלקמן:

(א) העברת יחידת עמלות סוכנים מחטיבת הפיננסים והאקטואריה של החברה לתחום ביטוח חיים ובריאות שבחטיבת חיסכון ארוך טווח, בריאות ואיכות חיים.

(ב) העברת מרחב מג"ל מחטיבת הלקוחות וערוצי ההפצה לתחום ביטוח כללי, ובנוסף, איחוד תחום ביטוח כללי עם תחום ביטוח משנה ליחידה אחת הנקראת תחום ביטוח כללי וביטוח משנה.

גב' נטע איכר תמונה למנהלת תחום ביטוח כללי וביטוח משנה של החברה וכחברת הנהלה, בתוקף מיום 1 בספטמבר 2017. גב' נטע איכר מכהנת נכון למועד האמור כסמנכ"ל, נושאת משרה, האחראית על תחום ביטוח המשנה של החברה, ובנוסף מכהנת כמנהלת מרחב מג"ל, האחראי על ביטוח העסקים הגדולים בביטוח כללי.

6.3.3. הדירקטוריונים של החברה, מקפת ויוזמה אישרו ביום 25 ביולי 2017 וביום 16 באוגוסט 2017, בהתאמה, את מינויה של גב' תמי אוחנה קול לנושאת משרה, מנהלת חטיבת הטכנולוגיות, בכפיפות ישירה למנכ"ל החברה, משנה למנכ"ל החברה וחברת הנהלה בחברה בתוקף מיום 1 בספטמבר 2017. ביום 16 באוגוסט 2017 הודיעה הממונה כי אין לה התנגדות למינויה של גב' תמי אוחנה קול לנושאת משרה בחברה וביום 17 באוגוסט הודיעה הממונה כי אין לה התנגדות למינויה לנושאת משרה במקפת וביוזמה.

ראה גם דוח מיידי של מגדל אחזקות מיום 17 באוגוסט 2017 מספר אסמכתא: 2017-01-071710 המובא על דרך הפניה.

6.4. תגמול יו"ר החברה

בהמשך לאמור בבאור 38.א.4.ב) בדוח התקופתי לשנת 2016 בקשר עם פניית הממונה לחברה בדרישה שלא לשלם את תשלום ההתמדה למר יוחנן דנינו, יו"ר דירקטוריון החברה, ולפניית החברה, באמצעות יו"ר ועדת התגמול, לממונה בשאלה אם קיימת מניעה לשלם למר יוחנן דנינו את החלק בתשלום ההתמדה, הודיעה הממונה לחברה, במהלך הרבעון השני של שנת 2017, כי בהתאם לעמדתה בפנייה המקורית, לא ניתן לשלם סכום זה מהנימוק שמדובר ברכיב משתנה ועל פי הוראות ההסדר התחיקתי דירקטורים זכאים לקבל רכיב קבוע בלבד. לפיכך, בוטלה ההפרשה בגין מענק זה בסך של כ-0.6 מיליון ש"ח.

6.5. אפקטיביות הבקרה הפנימית על הדיווח הכספי ועל הגילוי

מגדל ביטוח מיישמת את הוראות חוזרי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון הנוגעות לבקורות ונהלים לגבי הגילוי ובקרה פנימית על דיווח כספי של גוף מוסדי ומבצעת את ההליכים הנדרשים בקשר לכך וזאת על פי השלבים ובמסגרת המועדים שנקבעו בחוזרים הנ"ל, ובשיתוף יועצים חיצוניים שנשכרו לביצוע המשימה. במסגרת זאת, אימצה מגדל ביטוח את מודל הבקרה הפנימי של של Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission (COSO), המהווה מסגרת מוגדרת ומוכרת המשמשת לצורך הערכת הבקרה הפנימית.

6.5.1. בקורות ונהלים לגבי הגילוי

הנהלת הגוף המוסדי, בשיתוף המנכ"ל ומנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה של הגוף המוסדי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה, את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל הגוף המוסדי ומנהל חטיבת פיננסים ואקטואריה הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של הגוף המוסדי הינם אפקטיביים על מנת לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהגוף המוסדי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדין והוראות הדיווח שקבע הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון ובמועד שנקבע בהוראות אלו.

6.5.2 בקרה פנימית על דיווח כספי

במהלך הרבעון המסתיים ביום 30 בספטמבר 2017 לא אירע כל שינוי בבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי אשר השפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של הגוף המוסדי על דיווח כספי.

עם זאת, הגוף המוסדי מצוי בתהליך שוטף של פיתוח, שדרוג ו/או החלפה של מספר מערכות מידע, בין היתר, מתוך מגמה לשפר ולייעל את ביצוע התהליכים השונים ו/או את הבקרה הפנימית ו/או את השירות ללקוחות.

הצהרות, דוחות וגילויים בהתייחס לתהליכים הרלוונטיים, בהתאם להוראות חוזרי אחריות ההנהלה, מצורפים בפרק 2 לדוח הרבעוני.

במקביל, ממשיך הגוף המוסדי להיערך ליישום השלבים הבאים הכלולים בחוזרי אחריות ההנהלה והתיקונים לו, הנוגעים לדוח לעמית ולמבוטח.

7. אירועים לאחר תקופת הדיווח

בדבר אירועים לאחר תקופת הדוח ראה באור 11 בדוחות הכספיים.

בדבר התפתחויות בסביבה המקרו כלכלית לאחר תאריך המאזן, ראה סעיף 4.1.3 לעיל.

הדירקטוריון מודה להנהלות חברות הקבוצה, לעובדי הקבוצה ולסוכניה על תרומתם להישגיה.

עופר אליהו

מנכ"ל

יוחנן דנינו

יו"ר הדירקטוריון

28 בנובמבר 2017

הצהרות בדבר בקרות ונהלים לגבי הגילוי בדוחות הכספיים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, עופר אליהו, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.17 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

28.11.2017

עופר אליהו, מנהל כללי

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ

הצהרה (certification)

אני, ערן צ'רנינסקי, מצהיר כי:

1. סקרתי את הדוח הרבעוני של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן: "חברת הביטוח") לרבעון שהסתיים ביום 30.9.17 (להלן: "הדוח").
2. בהתבסס על ידיעתי, הדוח איננו כולל כל מצג לא נכון של עובדה מהותית ולא חסר בו מצג של עובדה מהותית הנחוץ כדי שהמצגים שנכללו בו, לאור הנסיבות בהן נכללו אותם מצגים, לא יהיו מטעים בהתייחס לתקופה המכוסה בדוח.
3. בהתבסס על ידיעתי, הדוחות הכספיים הרבעוניים ומידע כספי אחר הכלול בדוח משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי, תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים של חברת הביטוח למועדים ולתקופות המכוסים בדוח.
4. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו אחראים לקביעתם ולקיומם של בקורות ונהלים לגבי הגילוי¹ ולבקרה הפנימית על דיווח כספי¹ של חברת הביטוח; וכן-
  - (א) קבענו בקורות ונהלים כאלה, או גרמנו לקביעתם תחת פיקוחנו של בקורות ונהלים כאלה, המיועדים להבטיח שמידע מהותי המתייחס לחברת הביטוח, לרבות חברות מאוחדות שלה, מובא לידיעתנו על ידי אחרים בחברת הביטוח ובאותן חברות, בפרט במהלך תקופת ההכנה של הדוח;
  - (ב) קבענו בקרה פנימית על דיווח כספי, או פיקחנו על קביעת בקרה פנימית על דיווח כספי, המיועדת לספק מידה סבירה של ביטחון לגבי מהימנות הדיווח הכספי ולכך שהדוחות הכספיים ערוכים בהתאם לתקני דיווח בינלאומיים (IFRS) ולהוראות הממונה על שוק ההון;
  - (ג) הערכנו את האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי של חברת הביטוח והצגנו את מסקנותינו לגבי האפקטיביות של הבקורות והנהלים לגבי הגילוי, לתום התקופה המכוסה בדוח בהתבסס על הערכתנו; וכן-
  - (ד) גילינו בדוח כל שינוי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי שאירע ברבעון זה שהשפיע באופן מהותי, או סביר שצפוי להשפיע באופן מהותי, על הבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי. וכן-
5. אני ואחרים בחברת הביטוח המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדה לבחינת הדוחות הכספיים (ועדת המאזן) של חברת הביטוח, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי:
  - (א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתה של חברת הביטוח לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי; וכן-
  - (ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של חברת הביטוח על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

28.11.2017

ערן צ'רנינסקי, ראש חטיבת פיננסים ואקטואריה

¹ כהגדרתם בהוראות חוזר גופים מוסדיים לעניין בקרה פנימית על דיווח כספי - הצהרות, דוחות וגילויים.

דוחות כספיים מאוחדים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקרים

מגדל חברה לביטוח בע"מ

תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים ליום 30 בספטמבר 2017

בלתי מבוקרים

תוכן העניינים

עמוד

2	..... דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים
3	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על המצב הכספי
5	..... תמצית דוחות רווח והפסד ביניים מאוחדים
6	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על הרווח הכולל
7	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על השינויים בהון
10	..... תמצית דוחות ביניים מאוחדים על תזרימי המזומנים
	..... באורים לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים
13	..... כללי - באור 1
13	..... בסיס עריכת הדוחות הכספיים - באור 2
14	..... עיקרי המדיניות החשבונאית - באור 3
15	..... עונתיות - באור 4
16	..... מגזרי פעילות - באור 5
39	..... ניהול ודרישות ההון של חברות הקבוצה - באור 6
42	..... מכשירים פיננסיים - באור 7
53	..... התחייבויות תלויות - באור 8
77	..... מיסים על הכנסה - באור 9
77	..... אירועים מהותיים בתקופת הדיווח - באור 10
79	..... אירועים מהותיים לאחר תקופת הדיווח - באור 11
80	..... דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר על מידע כספי נפרד
81	..... נספח לתמצית הדוחות הכספיים המאוחדים ביניים

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144א'
תל-אביב, 6492102
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ey.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים

לבעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של מגדל חברה לביטוח בע"מ וחברות בנות שלה (להלן - הקבוצה), הכולל את הדוח התמציתי המאוחד על המצב הכספי ליום 30 בספטמבר 2017 ואת הדוחות התמציתיים המאוחדים על רווח והפסד, הרווח הכולל, שינויים בהון ותזרימי המזומנים לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדירקטוריון והנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 "דיווח כספי לתקופות ביניים" ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני, אשר ההשקעה בהן הינה כ-327,097 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 וחלקה של הקבוצה ברווחיהן הינו כ-34,390 אלפי ש"ח וכ-10,357 אלפי ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי לתקופות הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידור, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחוויים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לתקן חשבונאות בינלאומי IAS 34 ובהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחיסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981.

מבלי לסייג את מסקנתנו הנ"ל, הננו מפנים את תשומת הלב לאמור בבאור 8 לדוחות הכספיים בדבר חשיפה להתחייבויות תלויות.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב,
28 בנובמבר 2017

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2017
מבוקר	בלתי מבוקר	בלתי מבוקר
	אלפי ש"ח	

נכסים

852,165	864,765	835,159	נכסים בלתי מוחשיים
7,013	9,167	3,045	נכסי מסים נדחים
1,894,376	1,892,971	1,936,155	הוצאות רכישה נדחות
647,884	646,912	624,952	רכוש קבוע
315,454	301,378	333,370	השקעות בחברות כלולות
5,686,004	5,507,463	5,764,378	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
641,395	635,549	645,123	נדל"ן להשקעה - אחר
1,026,712	1,011,538	1,034,934	נכסי ביטוח משנה
310,967	369,034	78,394	נכסי מסים שוטפים
926,479	847,541	838,122	חייבים ויתרות חובה
719,100	(* 724,961)	878,105	פרמיות לגביה
76,296,715	74,049,817	81,702,085	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
8,953,191	7,857,758	10,205,912	נכסי חוב סחירים
23,607,754	23,612,301	23,435,468	נכסי חוב שאינם סחירים
1,057,776	856,626	1,053,800	מניות
2,399,061	2,116,412	2,613,036	אחרות
36,017,782	34,443,097	37,308,216	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
7,267,318	7,857,091	8,400,767	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,824,255	2,598,413	2,426,698	מזומנים ושווי מזומנים - אחרים
<u>134,433,619</u>	<u>131,759,697</u>	<u>142,809,503</u>	סך הכל נכסים
<u>90,082,984</u>	<u>(* 88,128,609)</u>	<u>96,700,370</u>	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

(* סווג מחדש, ראה באור 2.ג.)

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2017
מבוקר	בלתי מבוקר	אלפי ש"ח

הון והתחייבויות**הון**

512,345	512,345	512,345	הון מניות ופרמיה
308,124	343,221	485,259	קרנות הון
4,030,893	3,630,237	4,363,736	עודפים
4,851,362	4,485,803	5,361,340	סך הכל הון המיוחס לבעלי המניות של החברה
6,700	6,826	7,701	זכויות שאינן מקנות שליטה
4,858,062	4,492,629	5,369,041	סך הכל הון

התחייבויות

33,789,715	33,768,150	34,527,417	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
89,523,351	87,243,391	96,327,925	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
399,654	333,401	472,742	התחייבויות בגין מסים נדחים
309,395	312,083	318,543	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
1,624	1,696	2,125	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,730,639	(* 1,907,594	2,026,550	זכאים ויתרות זכות
3,821,179	3,700,753	3,765,160	התחייבויות פיננסיות
129,575,557	127,267,068	137,440,462	סך הכל התחייבויות
134,433,619	131,759,697	142,809,503	סך הכל הון והתחייבויות

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

(* סווג מחדש, ראה באור 2.ג.)

28 בנובמבר 2017

ערן צ'רנינסקי
ראש חטיבת פיננסים
ואקטואריה

עופר אליהו
מנכ"ל

יוחנן דנינו
יו"ר הדירקטוריון

תאריך אישור הדוחות הכספיים

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2016	2017	2016	2017	
אלפי ש"ח					
11,194,490	2,838,279	3,190,605	8,130,863	9,339,889	פרמיות שהורווחו ברוטו
708,795	174,453	189,326	514,491	590,349	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
10,485,695	2,663,826	3,001,279	7,616,372	8,749,540	פרמיות שהורווחו בשייר
4,929,860	2,065,382	2,066,538	2,971,199	6,030,514	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,457,252	396,635	500,818	979,032	1,278,661	הכנסות מדמי ניהול
315,127	72,300	79,093	241,763	261,181	הכנסות מעמלות
65,098	8,189	7,343	42,452	24,500	הכנסות אחרות
17,253,032	5,206,332	5,655,071	11,850,818	16,344,396	סך הכל הכנסות
14,752,307	4,180,095	5,279,883	10,470,968	14,141,605	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
335,885	56,176	142,742	193,187	303,030	וחוזי השקעה ברוטו
14,416,422	4,123,919	5,137,141	10,277,781	13,838,575	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,584,005	380,912	421,520	1,168,118	1,242,722	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
858,549	215,869	246,194	644,765	710,682	וחוזי השקעה בשייר
48,489	6,298	4,964	19,043	14,890	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
103,657	28,615	30,208	72,376	94,969	הוצאות הנהלה וכלליות
17,011,122	4,755,613	5,840,027	12,182,083	15,901,838	הוצאות אחרות
58,657	5,595	10,180	32,509	34,519	הוצאות מימון
300,567	456,314	(174,776)	(298,756)	477,077	סך הכל הוצאות
79,540	138,280	(71,658)	(121,852)	143,809	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
221,027	318,034	(103,118)	(176,904)	333,268	רווח (הפסד) לפני מסים על הכנסה
219,075	318,142	(103,229)	(178,720)	332,276	מסים על ההכנסה
1,952	(108)	111	1,816	992	רווח (הפסד) לתקופה
221,027	318,034	(103,118)	(176,904)	333,268	מינוס ל:
1.18	1.71	(0.56)	(0.96)	1.78	בעלי המניות של החברה
0.12	0.17	(0.05)	(0.10)	0.18	זכויות שאינן מקנות שליטה
					רווח (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 1 ש"ח המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)
					רווח (הפסד) בסיסי ומדולל למניה 0.1 ש"ח המיוחס לבעלי המניות של החברה (בש"ח)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה	לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של תשעה חודשים		
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
221,027	318,034	(103,118)	(176,904)	333,268	רווח (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר שהוכר לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועברו או יועברו לרווח והפסד
61,201	(7,107)	283,466	132,696	349,878	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(241,852)	(77,440)	(60,683)	(240,882)	(144,609)	שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
82,848	16,042	29,654	71,986	64,368	הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
854	(350)	32	538	(1,392)	הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
45,113	24,583	(86,237)	18,773	(91,585)	השפעת המס על נכסים פיננסיים זמינים למכירה
(305)	153	(12)	(155)	475	השפעת המס על רכיבים אחרים של רווח כולל אחר
(52,141)	(44,119)	166,220	(17,044)	177,135	סך רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר שהוכר לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו לרווח והפסד
7,061	1,274	-	2,880	820	רווח ממדידה מחדש בשל תכנית הטבה מוגדרת
(2,367)	(400)	-	(1,062)	(244)	השפעת המס
4,694	874	-	1,818	576	רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(47,447)	(43,245)	166,220	(15,226)	177,711	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
173,580	274,789	63,102	(192,130)	510,979	רווח (הפסד) כולל לתקופה
					מיוחס ל:
171,711	274,921	62,991	(193,848)	509,978	בעלי המניות של החברה
1,869	(132)	111	1,718	1,001	זכויות שאינן מקנות שליטה
173,580	274,789	63,102	(192,130)	510,979	רווח (הפסד) כולל לתקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
קרנות הון									
מניות ופרמיה הון	קרן לחלוקת מניות הטבה	עסקה עם בעל שליטה	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
-	-	-	-	-	-	332,276	332,276	992	333,268
-	-	-	178,052	(917)	-	567	177,702	9	177,711
-	-	-	178,052	(917)	-	332,843	509,978	1,001	510,979
<u>512,345</u>	<u>53,070</u>	<u>21,368</u>	<u>408,441</u>	<u>(972)</u>	<u>3,352</u>	<u>4,363,736</u>	<u>5,361,340</u>	<u>7,701</u>	<u>5,369,041</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2017 (מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה									
קרנות הון									
מניות ופרמיה הון	קרן לחלוקת מניות הטבה	עסקה עם בעל שליטה	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
-	-	-	-	-	-	(178,720)	(178,720)	1,816	(176,904)
-	-	-	(17,427)	383	-	1,916	(15,128)	(98)	(15,226)
-	-	-	(17,427)	383	-	(176,804)	(193,848)	1,718	(192,130)
-	-	-	-	-	-	-	-	(2,138)	(2,138)
<u>512,345</u>	<u>53,070</u>	<u>21,368</u>	<u>265,652</u>	<u>(221)</u>	<u>3,352</u>	<u>3,630,237</u>	<u>4,485,803</u>	<u>6,826</u>	<u>4,492,629</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)

רווח (הפסד) לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה									
קרנות הון									
הון מניות ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	עסקה עם על שליטה	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
512,345	53,070	21,368	242,241	(992)	3,352	4,466,965	5,298,349	7,590	5,305,939
-	-	-	-	-	-	(103,229)	(103,229)	111	(103,118)
-	-	-	166,200	20	-	-	166,220	-	166,220
-	-	-	166,200	20	-	(103,229)	62,991	111	63,102
512,345	53,070	21,368	408,441	(972)	3,352	4,363,736	5,361,340	7,701	5,369,041

יתרה ליום 1 ביולי 2017
(בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) לתקופה

רווח כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
(בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה									
קרנות הון									
הון מניות ופרמיה	קרן לחלוקת מניות הטבה	עסקה עם על שליטה	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	תרגום של פעילויות חוץ אלפי ש"ח	הערכה מחדש	יתרת עודפים	סה"כ	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ הון
512,345	53,070	21,368	309,574	(24)	3,352	3,311,197	4,210,882	9,096	4,219,978
-	-	-	-	-	-	318,142	318,142	(108)	318,034
-	-	-	(43,922)	(197)	-	898	(43,221)	(24)	(43,245)
-	-	-	(43,922)	(197)	-	319,040	274,921	(132)	274,789
-	-	-	-	-	-	-	-	(2,138)	(2,138)
512,345	53,070	21,368	265,652	(221)	3,352	3,630,237	4,485,803	6,826	4,492,629

יתרה ליום 1 ביולי 2016
(בלתי מבוקר)

רווח (הפסד) לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
(בלתי מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מיוחס לבעלי מניות החברה										
סה"כ הון	זכויות שאינן מקנות שליטה	סה"כ	יתרת עודפים	קרנות הון						
				הערכה מחדש אלפי ש"ח	תרגום של פעילויות חוץ	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	עסקה עם בעל שליטה	קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה	
4,686,897	7,246	4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345	יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)
221,027	1,952	219,075	219,075	-	-	-	-	-	-	רווח לתקופה
(47,447)	(83)	(47,364)	4,777	-	549	(52,690)	-	-	-	רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
173,580	1,869	171,711	223,852	-	549	(52,690)	-	-	-	סך הכל רווח (הפסד) כולל
(2,415)	(2,415)	-	-	-	-	-	-	-	-	דיבידנד לבעלי זכויות שאינן מקנות שליטה
<u>4,858,062</u>	<u>6,700</u>	<u>4,851,362</u>	<u>4,030,893</u>	<u>3,352</u>	<u>(55)</u>	<u>230,389</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016 (מבוקר)

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		נספח
	2016	2016	2017	2016	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
(1,720,401)	(456,177)	(1,746,419)	(378,656)	2,031,666	א
					תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
					תזרימי מזומנים מפעילות השקעה
(5,687)	(368)	(2,194)	(5,681)	(4,531)	השקעה בחברות מוחזקות
(23,408)	(23,408)	-	(23,408)	-	מתן הלוואה לחברה כלולה
344,104	11,255	187	342,149	562	מימוש השקעות בחברות כלולות
(13,190)	-	-	-	-	מזומנים שנגרעו בשל רכישות במסגרת צירוף עסקים, נטו
(28,163)	(2,590)	(8,955)	(19,422)	(25,328)	השקעה ברכוש קבוע
(107,944)	(26,525)	(32,382)	(86,074)	(81,943)	השקעה בנכסים בלתי מוחשיים
4,836	-	1,054	53	7,233	פירעון הלוואות שניתנו לחברות מוחזקות
11,848	122	101	11,380	913	דיבידנד שהתקבל מחברות מוחזקות
285	-	2,006	-	2,291	תמורה ממימוש נכסים בלתי מוחשיים
89	1	-	7	5,349	תמורה ממימוש רכוש קבוע
182,770	(41,513)	(40,183)	219,004	(95,454)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) השקעה
					תזרימי מזומנים מפעילות מימון
2,572	-	-	2,574	-	קבלת הלוואות מבנקים ואחרים
901,115	901,115	-	901,115	-	תמורה מהנפקת אגרות חוב
(13,323)	(13,323)	-	(13,323)	-	בניכוי הוצאות הנפקה
(186)	(44)	-	(140)	(1,380)	פירעון הלוואות מבנקים ואחרים
-	-	(9)	-	(580)	שינוי באשראי לזמן קצר מתאגידים בנקאיים
(2,415)	(2,138)	-	(2,138)	-	דיבידנד לזכויות שאינן מקנות שליטה
887,763	885,610	(9)	888,088	(1,960)	מזומנים נטו שנבעו מפעילות (ששימשו לפעילות) מימון
(65,252)	(63,053)	66,329	(79,625)	(198,360)	השפעת תנודות בשער החליפין על יתרות מזומנים ושווי מזומנים
(715,120)	324,867	(1,720,282)	648,811	1,735,892	עליה (ירידה) במזומנים ושווי מזומנים
9,806,693	10,130,637	12,547,747	9,806,693	9,091,573	ב יתרת מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה
9,091,573	10,455,504	10,827,465	10,455,504	10,827,465	ג יתרת מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

נספח א - תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת לפני מסים על ההכנסה ⁽¹⁾

לשנה	לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של תשעה חודשים		
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
221,027	318,034	(103,118)	(176,904)	333,268	רווח (הפסד) לתקופה
(58,657)	(5,595)	(10,180)	(32,509)	(34,519)	פריטים שאינם כרוכים בתזרימי מזומנים:
(2,930,362)	(1,436,005)	(1,739,947)	(1,514,093)	(4,440,137)	חלק החברה בתוצאות חברות מוחזקות, נטו רווחים, נטו מהשקעות פיננסיות עבור חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
(218,032)	(47,956)	(81,824)	(170,664)	(93,859)	<u>הפסדים (רווחים), נטו מהשקעות פיננסיות אחרות:</u>
(1,064,474)	(340,376)	(216,956)	(824,476)	(873,587)	נכסי חוב סחירים
(38,951)	(25,436)	29,436	(47,738)	3,248	נכסי חוב שאינם סחירים
(102,757)	(104,769)	37,978	(106,575)	(329,271)	מניות
1,514	4,331	(2,897)	2,621	5,652	השקעות אחרות
(1,140)	-	-	-	(2,006)	הוצאות (הכנסות) מימון בגין התחייבויות פיננסיות ואחרות
360	-	16	2	(648)	<u>הפסד (רווח) ממימוש:</u>
(752)	-	-	(638)	-	נכסים בלתי מוחשיים
(30,458)	823	-	(32,409)	-	רכוש קבוע
(158,255)	-	-	-	9,574	חברות מוחזקות
(4,543)	-	-	-	-	הפסד (רווח) מאיבוד השפעה מהותית בחברה כלולה
58,938	14,102	13,007	44,973	38,186	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
149,376	37,088	34,758	111,996	102,866	שינוי בשווי ההוגן של נדל"ן להשקעה אחר
22,648	-	-	-	-	<u>פחת והפחתות:</u>
6,210,713	2,026,887	2,575,352	3,930,753	6,804,574	רכוש קבוע
1,463,509	41,793	310,955	1,441,944	737,702	נכסים בלתי מוחשיים
(272,419)	115,223	(2,794)	(257,245)	(8,222)	ירידת ערך נכסים בלתי מוחשיים
(60,954)	(22,085)	16,780	(59,549)	(41,779)	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
79,540	138,280	(71,658)	(121,852)	143,809	שינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
(199,296)	(103,252)	(12,142)	(179,010)	(71,828)	שינוי בנכסי ביטוח משנה
(5,198,426)	(1,690,640)	(2,786,860)	(4,030,156)	(2,882,804)	שינוי בהוצאות רכישה נדחות
(12,673)	(8,618)	(533)	(12,234)	(2,488)	מסים על ההכנסה
130,000	-	-	130,000	-	<u>שינויים בסעיפים מאזניים אחרים:</u>
(2,805,735)	(461,317)	(1,218,017)	(841,843)	(737,077)	השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה:
(149,677)	* 30,056	66,950	* (155,538)	(159,005)	רכישת נדל"ן להשקעה
(462,445)	188,118	745,179	(387,916)	94,254	רכישת נדל"ן להשקעה
302,324	* 15,668	82,909	* 481,023	394,148	תמורה ממכירת נדל"ן להשקעה
10,159	(331)	(4,314)	8,890	9,968	רכישות, נטו של השקעות פיננסיות
(5,340,925)	(1,634,011)	(2,234,802)	(2,622,243)	(1,333,249)	פרמיות לגביה
(59,413)	-	-	(46,647)	(109,130)	חייבים ויתרות חובה
2,632,306	449,037	453,991	1,799,435	1,893,010	זכאים ויתרות זכות
(5,731)	169,520	(151,044)	46,200	68,395	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
832,335	241,243	288,554	621,503	1,179,372	סך ההתאמות הדרושות להצגת תזרימי מזומנים מפעילות שוטפת
(1,720,401)	(456,177)	(1,746,419)	(378,656)	2,031,666	<u>מזומנים ששולמו והתקבלו במהלך התקופה עבור:</u>
					ריבית ששולמה
					ריבית שהתקבלה
					מסים שהתקבלו (ששולמו), נטו
					דיבידנד שהתקבל מהשקעות פיננסיות
					מזומנים נטו שנבעו מפעילות (שישימו לפעילות) שוטפת

⁽¹⁾ תזרימי המזומנים מפעילות שוטפת כוללים רכישות ומכירות נטו של השקעות פיננסיות ונדל"ן להשקעה, הנובעים בעיקר מהפעילות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה. הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.
* סווג מחדש, ראה באור ג.2.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר	
2016	2016	2017	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			

7,801,126	7,883,973	9,092,388	7,801,126	7,267,318
2,005,567	2,246,664	3,455,359	2,005,567	1,824,255

9,806,693	10,130,637	12,547,747	9,806,693	9,091,573
-----------	------------	------------	-----------	-----------

7,267,318	7,857,091	8,400,767	7,857,091	8,400,767
1,824,255	2,598,413	2,426,698	2,598,413	2,426,698

9,091,573	10,455,504	10,827,465	10,455,504	10,827,465
-----------	------------	------------	------------	------------

נספח ב - מזומנים ושווי מזומנים לתחילת התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

נספח ג - מזומנים ושווי מזומנים לסוף התקופה

מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
מזומנים ושווי מזומנים אחרים

נספח ד - מזומנים שנגרעו בשל רכישות במסגרת

צירוף עסקים, נטו

(19,154)	-	-	-	-	נכסים בלתי מוחשיים
(1,013)	-	-	-	-	רכוש קבוע
(238)	-	-	-	-	השקעות בחברות כלולות
4,746	-	-	-	-	מימוש זכויות הוניות בחברה כלולה
(4,970)	-	-	-	-	חייבים ויתרות חובה
224	-	-	-	-	התחייבויות מיסים נדחים
519	-	-	-	-	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
1,307	-	-	-	-	התחייבויות מס שוטפות
3,477	-	-	-	-	זכאים ויתרות זכות
1,912	-	-	-	-	התחייבויות פיננסיות
(13,190)	-	-	-	-	

נספח ה - פעילות מהותית שאינה כרוכה בתזרימי

מזומנים

24,124	-	-	11,233	31,569
693	-	-	-	151
855	-	-	-	-

רכישת רכוש קבוע, נכסים בלתי מוחשיים ונדל"ן
להשקעה כנגד זכאים
דיבידנד מחברות כלולות
תמורה ממכירת חברה כלולה ותיק ביטוח שטרם
התקבלה

הבאורים המצורפים מהווים חלק בלתי נפרד מתמצית הדוחות הכספיים ביניים מאוחדים.

מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן - "החברה") הינה חברה תושבת ישראל, אשר התאגדה בישראל וכתובתה הרשמית היא רחוב אפעל 4, קריית אריה, פתח תקווה. תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים של החברה ליום 30 בספטמבר 2017 כוללים את אלה של החברה, של החברות הבנות שלה (להלן יחד - "הקבוצה") והשקעות בחברות כלולות. הקבוצה עוסקת בעיקר בפעילות ביטוח, פנסיה וגמל.

החברה נשלטת על-ידי מגדל אחזקות ביטוח ופיננסים בע"מ (להלן - "החברה האם"). החברה האם נשלטת על-ידי אליהו הנפקות בע"מ (להלן: "אליהו הנפקות"), חברה בת בבעלות מלאה של אליהו 1959 בע"מ (לשעבר - "אליהו חברה לביטוח בע"מ") (להלן - "אליהו בטוח") המחזיקה כ-68% מהון המניות של החברה האם זאת לאחר שבחודש יוני 2017 מכרה אליהו בטוח כ-0.73% מאחזקותיה בחברה בעסקה מחוץ לבורסה.

כפי שנמסר לחברה על ידי אליהו בטוח:

א. בחודש ספטמבר 2017 ביצעה אליהו הנפקות הנפקה פרטית של אגרות חוב לטווח ארוך למשקיעים מסווגים אשר נרשמו למסחר בבורסה במסגרת רצף המוסדיים. בהתאם לכך, לאחר שהתקבל היתר הממונה ביום 19 בספטמבר 2017 להחזקת אמצעי שליטה ושליטה במבטחים בחברה, מגדל מקפת ויוזמה, הועברו מניות החברה מאליהו בטוח לאליהו הנפקות.

ב. מר שלמה אליהו וגב' חיה אליהו הינם המחזיקים הסופיים במניות אליהו בטוח, בין היתר, באמצעות החברות שלמה אליהו אחזקות בע"מ ואחים אליהו חברה לנאמנות והשקעות בע"מ, שבבעלותם המלאה. מר שלמה אליהו וגב' חיה אליהו הינם בעלי השליטה בחברה האם (להלן - "בעלי השליטה").

ג. אליהו בטוח, שעבדה לטובת בנק לאומי לישראל בע"מ (להלן - "בנק לאומי") כ-30% מהון המניות של החברה האם. שעבוד זה בוטל ביום 3 באוקטובר 2017 לאחר שהתקבל היתר הממונה להעברת המניות כמפורט לעיל.

באור 2 - בסיס עריכת הדוחות הכספיים

א. מתכונת עריכה של תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים

תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים נערכה בהתאם ל-34 IAS, דיווח כספי לתקופות ביניים ואינה כוללת את כל המידע הנדרש בדוחות כספיים שנתיים מלאים. יש לקרוא את תמצית הדוחות יחד עם הדוחות הכספיים ליום 31 בדצמבר 2016 ולשנה שהסתיימה באותו תאריך (להלן - "הדוחות השנתיים"). כמו כן, דוחות אלו נערכו בהתאם לדרישות הגילוי כפי שנקבעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסים (ביטוח) התשמ"א-1981.

ב. שימוש באומדנים ושיקול דעת

בעריכת תמצית הדוחות הכספיים ביניים המאוחדים בהתאם לתקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), נדרשת הנהלת החברה להשתמש בשיקול דעת, בהערכות, אומדנים והנחות אשר משפיעים על יישום המדיניות ועל הסכומים של נכסים והתחייבויות, הכנסות והוצאות. יובהר שהתוצאות בפועל עלולות להיות שונות מאומדנים אלה.

שיקול הדעת של ההנהלה, בעת יישום המדיניות החשבונאית של הקבוצה וההנחות העיקריות ששימשו בהערכות הכרוכות באי וודאות, הינם עקביים עם אלו ששימשו בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים. לעניין עדכון ההנחות בדבר שיעורי ריבית ההיוון המשמשים לחישוב הפרשות לגמלה ולחישוב נאותות העתודות, ראה באור 10 א.

ג. סיווג מחדש

כספים שהתקבלו בסך של כ-117 מיליון ש"ח מוינו ליום 30 בספטמבר 2016 מסעיף פרמיות לגביה לסעיף זכאים ויתרות זכות. לסיווג זה לא הייתה השפעה על ההון, על הרווח והפסד ועל הרווח הכולל.

המדיניות החשבונאית אשר יושמה בעריכת תמצית דוחות כספיים ביניים מאוחדים אלה, עקבית לזו שיושמה בעריכת הדוחות הכספיים השנתיים המאוחדים.

גילוי לתקני IFRS חדשים בתקופה שלפני יישומם

תקן דיווח כספי בינלאומי IFRS 17, חוזי ביטוח

בחודש מאי 2017 פרסמה הוועדה לתקני חשבונאות בינלאומיים (IASB) את תקן דיווח כספי בינלאומי מספר 17 בדבר חוזי ביטוח (להלן - התקן החדש).

התקן החדש קובע כללים להכרה, מדידה, הצגה וגילוי בקשר לחוזי ביטוח ומחליף את ההוראות הקיימות בנושא. התקן החדש צפוי לגרום לשינויים משמעותיים בדיווח הכספי של חברות ביטוח.

בהתאם לתקן החדש יש למדוד את ההתחייבות הביטוחית כערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הצפויים מחוזי הביטוח תוך התחשבות באי הוודאות הגלומה בתחזיות אלו (מרווח הסיכון). כמו כן, הרווח הגלום הצפוי בחוזי הביטוח הנגזר מהחישובים כאמור יוכר על פני תקופת הכיסוי, וההשפעה של שינויים בהנחות (למעט ריבית) תיפרס גם היא על פני תקופת הכיסוי. הפסד יוכר באופן מיידי אם קבוצת חוזי ביטוח צפויה להפסיד.

לגבי חוזי ביטוח מסוימים (בדרך כלל חוזי ביטוח אלמנטרי עם כיסוי ביטוחי של עד שנה) ניתן ליישם מודל מדידה פשוט יותר.

התקן החדש ייושם החל מיום 1 בינואר 2021. אימוץ מוקדם אפשרי, כל עוד IFRS 9 מכשירים פיננסים וכן IFRS 15 הכרה בהכנסה מחוזים עם לקוחות, מיושמים במקביל.

התקן החדש ייושם למפרע. אם יישום למפרע אינו מעשי ניתן לבחור באחת משתי הגישות הבאות:

1. גישת יישום למפרע חלקי.
2. גישת השווי ההוגן.

החברה בוחנת את ההשלכות של אימוץ התקן על הדוחות הכספיים.

פרשנות מספר 23 של דיווח כספי בינלאומי בדבר עמדות מס לא וודאיות (IFRIC 23)

ביום 7 ביוני 2017 פרסמה הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי את IFRIC 23 בדבר עמדות מס לא וודאיות. הפרשנות מבהירה כיצד ליישם את דרישות ההכרה והמדידה של IAS 12 כאשר קיימת אי וודאות לגבי עמדות מס. בהתאם לפרשנות, במסגרת קביעת הכנסה חייבת (הפסד) לצורך מס, בסיסי מס, הפסדים מועברים לצורך מס, זיכויי מס שלא נוצלו ושיעורי המס במקרה של אי וודאות, על הישות להעריך האם צפוי (probable) שרשות המס תקבל את עמדת המס שנגקטה על ידה. ככל שצפוי שרשות המס תקבל את עמדת המס שנגקטה הישות, הישות תכיר בהשלכות המס על הדוחות הכספיים בהתאם לאותה עמדת מס.

ככל שלא צפוי שרשות המס תקבל את עמדת החברה יש לשקף את ההשלכות האפשריות בשיטת הסכום הסביר ביותר או לפי תוחלת הסכום הצפוי. הפרשנות מבהירה כי כאשר בוחנים האם צפוי או לא צפוי שרשות המס תקבל את עמדת המס שנגקטה על ידי הישות, יש להניח שרשות המס תבחן את הסכומים שיש לה זכות לכך וכן שהיא מודעת לכל המידע הרלוונטי בבחינה זו. כמו כן, בהתאם לפרשנות יש לבצע הערכה מחדש לגבי סבירות קבלת עמדת המס כאשר מתרחשים שינויים בנסיבות או כתוצאה מקבלת מידע חדש אשר עשויים לשנות את הערכה האמורה. בנוסף, הפרשנות מחדדת את הצורך במתן גילויים בדבר שיקול הדעת של הישות והנחות שהונחו לגבי עמדות מס לא וודאיות.

הפרשנות תיושם לתקופות שנתיות המתחילות ביום 1 בינואר 2019, עם אפשרות ליישום מוקדם.

באור 3 - עיקרי המדיניות החשבונאית (המשך)

פרטים על שיעורי השינוי שחלו במדד המחירים לצרכן ובשער החליפין היציג של הדולר של ארה"ב

שער חליפין יציג של הדולר ארה"ב	מדד המחירים לצרכן		
	מדד ידוע %	מדד בגין	
(8.2)	0.2	0.3	לתשעה חודשים שהסתיימו ביום:
(3.7)	0.0	0.0	30 בספטמבר 2017
			30 בספטמבר 2016
			לשלושה חודשים שהסתיימו ביום:
0.9	(0.5)	0.3	30 בספטמבר 2017
(2.3)	0.4	0.0	30 בספטמבר 2016
(1.5)	(0.3)	(0.2)	לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

באור 4 - עונתיות

א. ביטוח חיים ובריאות

ההכנסות מפרמיות בביטוח חיים ובריאות אינן מתאפיינות בעונתיות. יחד עם זאת, עקב העובדה שההפרשות לביטוחי חיים נהנות מהטבות מס, חלק ניכר מהמכירות החדשות מתבצע בעיקר בסוף השנה.

ב. ביטוח כללי

מחזור ההכנסות מפרמיות ברוטו בביטוח כללי מתאפיין בעונתיות, הנובעת בעיקר מביטוחי רכבים של קבוצות עובדים שונות וציי רכבים של עסקים, אשר תאריכי חידושם הם בדרך כלל בינואר, וכן מפוליסות שונות של בתי עסק, אשר תאריכי חידושן הם בדרך כלל בינואר או באפריל. השפעתה של עונתיות זו על הרווח המדווח מנוטרלת באמצעות ההפרשה לפרמיה שטרם הורווחה.

במרכיבי ההוצאות האחרים, כגון תביעות, ובמרכיבי ההכנסות האחרים, כגון הכנסות מהשקעות, לא קיימת עונתיות מובהקת, ולכן גם לא קיימת עונתיות מובהקת ברווח. עם זאת, ראוי לציין, כי עונת חורף קשה עלולה לגרום לעליה בתביעות, בעיקר בענף רכב רכוש, ברבעונים הראשון והרביעי של השנה, וכתוצאה מכך לקטון ברווח המדווח.

א. כללי

באור מגזרי פעילות כולל מספר מגזרים המהווים יחידות עסקיות אסטרטגיות של הקבוצה. יחידות עסקיות אלה כוללות מגוון מוצרים ומנהלות בנפרד לצורך הקצאת משאבים והערכת ביצועים. המוצרים בבסיס כל מגזר דומים בעיקרם לעניין מהותם, אופן הפצתם, תמהיל הלקוחות, מהות הסביבה המפקחת וכן במאפיינים כלכליים ודמוגרפים ארוכי טווח הנגזרים מחשיפה בעלת מאפיינים דומים לסיכונים ביטוחיים. כמו כן, לתוצאות תיק ההשקעות המוחזק כנגד ההתחייבויות הביטוחיות עשויה להיות השפעה ניכרת על הרווחיות.

תוצאות כל מגזר כוללות פריטים המיוחסים ישירות למגזר ופריטים אשר ניתן ליחסם על בסיס סביר.

כללי החשבונאות שישומו בדיווח המגזרי תואמים את כללי החשבונאות המקובלים שאומצו לצורך העריכה וההצגה של הדוחות הכספיים המאוחדים של הקבוצה.

1. מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח כולל את ענפי ביטוח חיים, פנסיה וגמל והוא מתמקד בעיקר בחסכון לטווח ארוך (במסגרת פוליסות ביטוח לסוגיהן, קרנות פנסיה וקופות גמל לרבות קרנות השתלמות) וכן בכיסויים ביטוחיים של סיכונים שונים כגון: מוות, נכות, אובדן כושר עבודה ועוד. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח לביטוח חיים, פנסיה וגמל.

2. מגזר ביטוח בריאות

מגזר ביטוח בריאות מרכז את כל פעילות הקבוצה בביטוח בריאות - המגזר כולל ביטוח סיעודי, ביטוח הוצאות רפואיות, ניתוחים, השתלות, ביטוח שיניים ועוד.

3. מגזר ביטוח כללי

מגזר הביטוח הכללי כולל את ענפי החבויות והרכוש. בהתאם להוראות הממונה מפורט מגזר הביטוח הכללי לפי ענפי רכב חובה, רכב רכוש, ענפי רכוש אחרים, וענפי חבויות אחרים.

• ענף רכב חובה

ענף רכב חובה מתמקד בכיסוי אשר רכישתו על ידי בעל הרכב או הנהג בו היא חובה על פי דין ואשר מעניק כיסוי לנזק גוף (לנהג הרכב, לנוסעים ברכב או להולכי רגל) כתוצאה משימוש ברכב מנועי.

• ענף רכב רכוש

ענף רכב רכוש מתמקד בכיסוי נזקי רכוש לרכב המבוטח ונזקי רכוש שהרכב המבוטח יגרום לצד שלישי.

• ענפי חבויות אחרים

ענפי החבויות מיועדים לכיסוי של חבויות המבוטח בגין נזק שהוא יגרום לצד שלישי. ענפים אלו כוללים: אחריות כלפי צד ג', אחריות מעבידים, אחריות מקצועית, אחריות המוצר, גוף אוניות וגוף מטוסים.

• ענפי רכוש ואחרים

יתר ענפי ביטוח כללי שאינם רכב וחבויות לרבות אובדן רכוש, מקיף בתי עסק, מקיף דירות, בנקים למשכנתאות, תאונות אישיות, מטענים בהובלה, ביטוח הנדסי וסיכונים אחרים.

4. מגזרי פעילות אחרים

מגזרי פעילות אחרים כוללים תוצאות מפעילות סוכנויות ביטוח.

5. פעילות שאינה מיוחסת למגזרי פעילות

פעילות זו כוללת חלק ממטה הקבוצה שאינו מיוחס למגזרי הפעילות, פעילויות נלוות/משיקות לפעילות הקבוצה, והחזקת נכסים והתחייבויות כנגד הון החברה בהתאם לתקנות ההון.

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר אלפי ש"ח						
9,339,889	-	-	-	1,807,646	978,039	6,554,204
590,349	-	-	-	350,812	95,840	143,697
8,749,540	-	-	-	1,456,834	882,199	6,410,507
6,030,514	(18,201)	106,080	91	88,140	141,940	5,712,464
1,278,661	-	-	-	-	-	1,278,661
261,181	(118,816)*	-	238,469	58,448	28,900	54,180
24,500	(2,966)	652	25,531	1,283	-	-
16,344,396	(139,983)	106,732	264,091	1,604,705	1,053,039	13,455,812
14,141,605	-	-	-	1,364,228	714,914	12,062,463
303,030	-	-	-	194,216	53,337	55,477
13,838,575	-	-	-	1,170,012	661,577	12,006,986
1,242,722	(117,277)	-	92,221	355,777	283,967	628,034
710,682	(10,620)	32,874	135,519	39,372	58,169	455,368
14,890	-	-	3,523	7,743	-	3,624
94,969	(10,547)	97,606	340	(2,678)	141	10,107
15,901,838	(138,444)	130,480	231,603	1,570,226	1,003,854	13,104,119
34,519	-	17,250	110	1,193	-	15,966
477,077	(1,539)	(6,498)	32,598	35,672	49,185	367,659
269,065	-	116,979	237	63,279	8,467	80,103
746,142	(1,539)	110,481	32,835	98,951	57,652	447,762
96,327,925	-	-	-	-	2,025,691	94,302,234
34,527,417	-	-	-	5,136,872	1,016,165	28,374,380

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות (הכנסות) מימון

סך כל הוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח לפני מסים על ההכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 83,705 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 19,749 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 15,362 אלפי ש"ח.

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר אלפי ש"ח						
8,130,863	-	-	-	1,624,357	868,091	5,638,415
514,491	-	-	-	326,309	51,413	136,769
7,616,372	-	-	-	1,298,048	816,678	5,501,646
2,971,199	(15,481)	96,631	741	98,496	59,449	2,731,363
979,032	-	-	-	-	-	979,032
241,763	(123,298)*	-	240,183	49,533	9,189	66,156
42,452	(2,745)	-	12,074	11,025	-	22,098
11,850,818	(141,524)	96,631	252,998	1,457,102	885,316	9,300,295
10,470,968	-	-	-	1,332,889	613,458	8,524,621
193,187	-	-	-	113,991	28,240	50,956
10,277,781	-	-	-	1,218,898	585,218	8,473,665
1,168,118	(120,298)	-	93,047	334,664	258,571	602,134
644,765	(10,498)	31,574	121,949	33,225	53,962	414,553
19,043	-	2	3,661	11,454	-	3,926
72,376	(7,728)	72,148	220	1,321	-	6,415
12,182,083	(138,524)	103,724	218,877	1,599,562	897,751	9,500,693
32,509	-	9,309	745	5,022	-	17,433
(298,756)	(3,000)	2,216	34,866	(137,438)	(12,435)	(182,965)
(32,782)	-	14,192	(537)	(7,161)	(3,136)	(36,140)
(331,538)	(3,000)	16,408	34,329	(144,599)	(15,571)	(219,105)
87,243,391	-	-	-	-	1,867,942	85,375,449
33,768,150	-	-	-	4,942,594	814,426	28,011,130

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 85,624 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 22,461 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 15,213 אלפי ש"ח.)

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר אלפי ש"ח						
3,190,605	-	-	-	600,246	336,248	2,254,111
189,326	-	-	-	119,752	20,864	48,710
3,001,279	-	-	-	480,494	315,384	2,205,401
2,066,538	(5,984)	17,838	313	6,879	43,025	2,004,467
500,818	-	-	-	-	-	500,818
79,093	(41,104)*	-	78,423	21,128	3,245	17,401
7,343	(1,035)	(16)	8,000	394	-	-
5,655,071	(48,123)	17,822	86,736	508,895	361,654	4,728,087
5,279,883	-	-	-	483,404	246,485	4,549,994
142,742	-	-	-	107,210	16,201	19,331
5,137,141	-	-	-	376,194	230,284	4,530,663
421,520	(41,230)	-	25,946	127,020	100,736	209,048
246,194	(3,407)	13,887	49,567	13,685	18,966	153,496
4,964	-	-	1,175	2,581	-	1,208
30,208	(3,612)	27,875	140	1,727	3	4,075
5,840,027	(48,249)	41,762	76,828	521,207	349,989	4,898,490
10,180	-	3,545	(194)	1,133	-	5,696
(174,776)	126	(20,395)	9,714	(11,179)	11,665	(164,707)
252,469	-	77,139	23	51,363	10,958	112,986
77,693	126	56,744	9,737	40,184	22,623	(51,721)
96,327,925	-	-	-	-	2,025,691	94,302,234
34,527,417	-	-	-	5,136,872	1,016,165	28,374,380

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות (הוצאות) מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 29,084 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 7,635 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 4,385 אלפי ש"ח.)

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016						
סה"כ	התאמות וקיצוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
בלתי מבוקר אלפי ש"ח						
2,838,279	-	-	-	550,878	303,590	1,983,811
174,453	-	-	-	112,835	17,192	44,426
2,663,826	-	-	-	438,043	286,398	1,939,385
2,065,382	(6,072)	46,259	131	44,102	43,334	1,937,628
396,635	-	-	-	-	-	396,635
72,300	(40,098)*	-	72,464	18,765	783	20,386
8,189	(2,745)	-	10,934	-	-	-
5,206,332	(48,915)	46,259	83,529	500,910	330,515	4,294,034
4,180,095	-	-	-	380,764	243,052	3,556,279
56,176	-	-	-	25,752	13,546	16,878
4,123,919	-	-	-	355,012	229,506	3,539,401
380,912	(38,089)	-	27,842	118,057	84,656	188,446
215,869	(5,713)	10,385	42,303	12,142	17,180	139,572
6,298	-	-	1,171	3,818	-	1,309
28,615	(3,104)	27,622	24	(750)	-	4,823
4,755,613	(46,906)	38,007	71,340	488,279	331,342	3,873,551
5,595	-	3,135	(26)	55	-	2,431
456,314	(2,009)	11,387	12,163	12,686	(827)	422,914
(67,581)	-	(11,990)	216	(10,361)	(2,282)	(43,164)
388,733	(2,009)	(603)	12,379	2,325	(3,109)	379,750
87,243,391	-	-	-	-	1,867,942	85,375,449
33,768,150	-	-	-	4,942,594	814,426	28,011,130

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על-ידי מבטחי משנה
פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
הכנסות מדמי ניהול
הכנסות מעמלות
הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
הוצאות הנהלה וכלליות
הוצאות אחרות
הוצאות (הכנסות) מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי (בהפסדי) חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 29,018 אלפי ש"ח, בתחום הבריאות בסך של 7,294 אלפי ש"ח ובתחום כללי בסך של 3,786 אלפי ש"ח.)

באור 5 - מגזרי פעילות (המשך)

ב. מגזר בר דיווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016

סה"כ	התאמות וקיזוזים	לא מיוחס למגזרי פעילות	מגזרי פעילות אחרים	ביטוח כללי	בריאות	ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח
מבוקר אלפי ש"ח						
11,194,490	-	-	-	2,182,472	1,177,180	7,834,838
708,795	-	-	-	453,731	67,303	187,761
10,485,695	-	-	-	1,728,741	1,109,877	7,647,077
4,929,860	(21,228)	123,462	964	113,138	98,912	4,614,612
1,457,252	-	-	-	-	-	1,457,252
315,127	(152,817)*	-	306,331	68,215	10,633	82,765
65,098	(6,522)	6,405	28,216	14,874	-	22,125
17,253,032	(180,567)	129,867	335,511	1,924,968	1,219,422	13,823,831
14,752,307	(2,249)	-	-	1,783,574	843,569	12,127,413
335,885	-	-	-	213,430	47,565	74,890
14,416,422	(2,249)	-	-	1,570,144	796,004	12,052,523
1,584,005	(147,884)	-	130,663	453,802	345,678	801,746
858,549	(12,582)	48,985	157,981	45,655	71,520	546,990
48,489	(1,951)	2,079	8,563	14,034	-	25,764
103,657	(10,968)	101,755	345	2,687	-	9,838
17,011,122	(175,634)	152,819	297,552	2,086,322	1,213,202	13,436,861
58,657	-	22,738	835	5,435	-	29,649
300,567	(4,933)	(214)	38,794	(155,919)	6,220	416,619
(89,888)	-	(6,097)	(257)	(22,110)	(3,372)	(58,052)
210,679	(4,933)	(6,311)	38,537	(178,029)	2,848	358,567
89,523,351	-	-	-	-	1,905,889	87,617,462
33,789,715	(1,049)	-	-	5,109,384	862,120	27,819,260

פרמיות שהורווחו ברוטו
פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה

פרמיות שהורווחו בשייר

רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון

הכנסות מדמי ניהול

הכנסות מעמלות

הכנסות אחרות

סך כל ההכנסות

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר

עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות

הוצאות הנהלה וכלליות

הוצאות אחרות

הוצאות מימון

סך כל ההוצאות

חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני

רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה

הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה

סך כל הרווח (הפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה

התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה

(* נובע מהכנסות מעמלות שמתקבלות בסוכנויות שבבעלות הקבוצה, מהפעילות בתחום ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח בסך של 105,977 אלפי ש"ח, בתחום ביטוח בריאות בסך של 27,712 אלפי ש"ח בתחום ביטוח כללי בסך של 19,128 אלפי ש"ח.)

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
6,554,204	-	-	6,554,204	פרמיות שהורוחו ברוטו
143,697	-	-	143,697	פרמיות שהורוחו על ידי מבטחי משנה
6,410,507	-	-	6,410,507	פרמיות שהורוחו בשייר
5,712,464	662	2,018	5,709,784	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,278,661	85,899	258,029	934,733	הכנסות מדמי ניהול
54,180	-	-	54,180	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
13,455,812	86,561	260,047	13,109,204	סך כל ההכנסות
12,062,463	-	-	12,062,463	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
55,477	-	-	55,477	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
12,006,986	-	-	12,006,986	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
628,034	33,341	117,021	477,672	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
455,368	42,916	130,620	281,832	הוצאות הנהלה וכלליות
3,624	3,624	-	-	הוצאות אחרות
10,107	-	-	10,107	הוצאות מימון
13,104,119	79,881	247,641	12,776,597	סך כל ההוצאות
15,966	-	-	15,966	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
367,659	6,680	12,406	348,573	רווח לפני מסים על ההכנסה
80,103	770	2,368	76,965	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
447,762	7,450	14,774	425,538	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
5,638,415	-	-	5,638,415	פרמיות שהורוחו ברוטו
136,769	-	-	136,769	פרמיות שהורוחו על ידי מבטחי משנה
5,501,646	-	-	5,501,646	פרמיות שהורוחו בשייר
2,731,363	1,297	3,180	2,726,886	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
979,032	89,467	256,841	632,724	הכנסות מדמי ניהול
66,156	-	-	66,156	הכנסות מעמלות
22,098	-	-	22,098	הכנסות אחרות
9,300,295	90,764	260,021	8,949,510	סך כל ההכנסות
8,524,621	-	-	8,524,621	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
50,956	-	-	50,956	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
8,473,665	-	-	8,473,665	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
602,134	33,041	109,868	459,225	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
414,553	42,386	115,646	256,521	הוצאות הנהלה וכלליות
3,926	3,926	-	-	הוצאות אחרות
6,415	-	-	6,415	הוצאות מימון
9,500,693	79,353	225,514	9,195,826	סך כל ההוצאות
17,433	-	-	17,433	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(182,965)	11,411	34,507	(228,883)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(36,140)	207	634	(36,981)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(219,105)	11,618	35,141	(265,864)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
2,254,111	-	-	2,254,111	פרמיות שהורוחו ברוטו
48,710	-	-	48,710	פרמיות שהורוחו על ידי מבטחי משנה
2,205,401	-	-	2,205,401	פרמיות שהורוחו בשייר
2,004,467	176	775	2,003,516	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
500,818	28,402	87,481	384,935	הכנסות מדמי ניהול
17,401	-	-	17,401	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
4,728,087	28,578	88,256	4,611,253	סך כל ההכנסות
4,549,994	-	-	4,549,994	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
19,331	-	-	19,331	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
4,530,663	-	-	4,530,663	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
209,048	11,177	39,429	158,442	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
153,496	14,218	43,409	95,869	הוצאות הנהלה וכלליות
1,208	1,208	-	-	הוצאות אחרות
4,075	-	-	4,075	הוצאות מימון
4,898,490	26,603	82,838	4,789,049	סך כל ההוצאות
5,696	-	-	5,696	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(164,707)	1,975	5,418	(172,100)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
112,986	279	1,233	111,474	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(51,721)	2,254	6,651	(60,626)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
1,983,811	-	-	1,983,811	פרמיות שהורוחו ברוטו
44,426	-	-	44,426	פרמיות שהורוחו על ידי מבטחי משנה
1,939,385	-	-	1,939,385	פרמיות שהורוחו בשייר
1,937,628	408	1,801	1,935,419	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
396,635	29,281	86,853	280,501	הכנסות מדמי ניהול
20,386	-	-	20,386	הכנסות מעמלות
-	-	-	-	הכנסות אחרות
4,294,034	29,689	88,654	4,175,691	סך כל ההכנסות
3,556,279	-	-	3,556,279	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
16,878	-	-	16,878	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
3,539,401	-	-	3,539,401	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
188,446	11,334	32,774	144,338	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
139,572	13,699	40,710	85,163	הוצאות הנהלה וכלליות
1,309	1,309	-	-	הוצאות אחרות
4,823	-	-	4,823	הוצאות מימון
3,873,551	26,342	73,484	3,773,725	סך כל ההוצאות
2,431	-	-	2,431	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
422,914	3,347	15,170	404,397	רווח לפני מסים על ההכנסה
(43,164)	(492)	(684)	(41,988)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
379,750	2,855	14,486	362,409	סך כל הרווח הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.1. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח חיים וחסכון ארוך טווח (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	גמל	פנסיה	ביטוח חיים	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,834,838	-	-	7,834,838	פרמיות שהורווחו ברוטו
187,761	-	-	187,761	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
7,647,077	-	-	7,647,077	פרמיות שהורווחו בשייר
4,614,612	1,613	4,029	4,608,970	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,457,252	118,341	343,713	995,198	הכנסות מדמי ניהול
82,765	-	-	82,765	הכנסות מעמלות
22,125	-	-	22,125	הכנסות אחרות
13,823,831	119,954	347,742	13,356,135	סך כל ההכנסות
12,127,413	-	-	12,127,413	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
74,890	-	-	74,890	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
12,052,523	-	-	12,052,523	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
801,746	46,248	151,544	603,954	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
546,990	55,861	153,669	337,460	הוצאות הנהלה וכלליות
25,764	25,764	-	-	הוצאות אחרות
9,838	-	-	9,838	הוצאות מימון
13,436,861	127,873	305,213	13,003,775	סך כל ההוצאות
29,649	-	-	29,649	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
416,619	(7,919)	42,529	382,009	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(58,052)	(168)	745	(58,629)	רווח (הפסד) כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
358,567	(8,087)	43,274	323,380	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017							
סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		עד שנת 1990	עד שנת 2003	
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פרט	קבוצתי	משת 2004			
			תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה			
			בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
6,555,247	40,045	384,009	3,963,011	-	1,881,005	287,177	פרמיית ברוטו
315,877	-	-	283,616	32,261	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
1,248,868	-	-	265,615	9,078	675,357	298,818	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
11,992,852	41,350	191,211	5,194,943	10,379	5,208,530	1,346,439	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
69,611	-	-	60,124	9,451	36	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016						
סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		עד שנת 2003	עד שנת 1990
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פרט	קבוצתי	משת 2004		
			תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
			בלתי מבוקר אלפי ש"ח			
5,635,777	42,051	361,998	3,088,419	-	1,839,041	304,268
						פרמיית ברוטו
326,846	-	-	325,870	976	-	-
						תקבולים בגין חוזי השקעה שנזקפו ישירות לעתודות ביטוח
817,970	-	-	228,697	18,254	403,287	167,732
						מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
8,519,737	53,483	162,190	3,448,302	10,455	3,310,600	1,534,707
						תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
4,884	-	-	(1,045)	5,898	31	-
						תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיעדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות.
 המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקף לדוח על הרווח הכולל.
 בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017							
סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה		עד שנת 2003	עד שנת 1990	
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פרט	קבוצתי	משנת 2004			
			תלוי תשואה בלתי מבוקר אלפי ש"ח	שאינו תלוי תשואה			
2,255,052	13,118	131,350	1,387,674	-	629,145	93,765	פרמיות ברוטו
96,704	-	-	91,891	4,813	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שמזקפו ישירות לעתודות ביטוח
585,056	-	-	95,682	16,708	295,700	176,966	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
4,533,709	11,678	72,538	1,917,375	6,807	1,992,659	532,652	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
16,285	-	-	8,102	8,158	25	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016							
סה"כ	פוליסות מרכיב חסכון (לרבות נספחים)		פוליסות מרכיב חסכון (לרבות נספחים)		לפי מועד הנפקת הפוליסה		
	פוליסות ללא מרכיב חסכון	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	משנת 2004	שאינו תלוי תלוי תשואה	עד שנת 2003	עד שנת 1990	
	פרט	קבוצתי	בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
1,983,182	13,252	124,446	1,111,722	-	632,884	100,878	פרמיות ברוטו
119,363	-	-	119,337	26	-	-	תקבולים בגין חוזי השקעה שמזקפו ישירות לעתודות ביטוח
298,223	-	-	78,276	(9,494)	199,612	29,829	מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
3,547,175	16,279	72,687	1,471,470	(3,721)	1,580,205	410,255	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
9,104	-	-	13,821	(4,712)	(5)	-	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.2. נתונים נוספים לגבי ביטוח חיים (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016						
סה"כ	פוליסות ללא מרכיב חסכון		פוליסות הכוללות מרכיב חסכון (לרבות נספחים) לפי מועד הנפקת הפוליסה			
	סיכון הנמכר כפוליסה בודדת	פרט	משנת 2004		עד שנת 2003	עד שנת 1990
	קבוצתי		תלוי תשואה	שאינו תלוי תשואה		
מבוקר אלפי ש"ח						
7,831,287	65,321	484,858	4,397,512	-	2,478,395	405,201
						פרמיות ברוטו
447,325	-	-	444,996	2,329	-	-
						תקבולים בגין חוזי השקעה שחזקפו ישירות לעתודות ביטוח
1,246,060	-	-	314,379	10,425	677,483	243,773
						מרווח פיננסי כולל דמי ניהול
12,082,177	77,789	219,542	4,981,616	4,938	5,034,918	1,763,374
						תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
45,236	-	-	48,092	(2,877)	21	-
						תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי השקעה

הערות:

1. המוצרים שהונפקו עד לשנת 1990 (לרבות הגדלות בגינם) היו בעיקרם מבטיחי תשואה והם מגובים בעיקרם באגרות חוב מיועדות.
2. המרווח הפיננסי אינו כולל הכנסות נוספות של החברה הנגבות כשיעור מהפרמיה והוא מחושב לפני ניכוי הוצאות לניהול ההשקעות. המרווח הפיננסי בפוליסות עם תשואה מובטחת מבוסס על הכנסות מהשקעות בפועל לשנת הדוח בניכוי מכפלה של שיעור התשואה המובטחת לשנה כשהוא מוכפל בעתודה הממוצעת לשנה בקרנות הביטוח השונות לעניין זה, הכנסות מהשקעות כוללות גם את השינוי בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שנזקק לדוח על הרווח הכולל. בחוזים תלויי תשואה, המרווח הפיננסי הינו סך דמי הניהול הקבועים והמשתנים המחושבים על בסיס התשואה והיתרה הממוצעת של עתודות הביטוח.

ג.3. נתונים נוספים לגבי ביטוח בריאות

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
978,930	27,556	685,116	11,080	255,178
714,914	19,748	412,081	11,200	271,885

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 593,658 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 119,014 אלפי ש"ח.

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
869,146	24,557	611,437	9,156	223,996
613,458	15,692	370,307	9,793	217,666

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 552,195 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 83,799 אלפי ש"ח.

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
		בלתי מבוקר		
		אלפי ש"ח		
336,981	12,174	232,341	3,672	88,794
246,485	8,982	143,143	2,951	91,409

פרמיות ברוטו

תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 204,230 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 40,285 אלפי ש"ח.

ג.3. נתונים נוספים לגבי ביטוח בריאות (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
304,122	11,156	212,079	2,914	77,973
				פרמיות ברוטו
243,052	7,243	137,974	2,808	95,027
				תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 193,452 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 29,783 אלפי ש"ח.

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	אחר (*)		סיעודי	
	ז"ק	ז"א	קבוצתי	פרט
1,177,249	32,144	830,374	12,655	302,076
				פרמיות ברוטו
843,569	22,130	515,187	15,801	290,451
				תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו

(* הכיסוי המהותי ביותר הכלול בביטוח בריאות אחר לז"א הינו הוצאות רפואיות, ולז"ק הינו נסיעות לחו"ל. מתוכם פרמיות פרט בסך של 738,876 אלפי ש"ח ופרמיות קולקטיב בסך 123,642 אלפי ש"ח.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חביות (אחרים *)	סה"כ
בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
343,095	596,765	535,347	271,212	1,746,419
7,892	6,190	293,025	75,298	382,405
335,203	590,575	242,322	195,914	1,364,014
63,167	73,045	(17,167)	(26,225)	92,820
398,370	663,620	225,155	169,689	1,456,834
43,234	12,704	1,293	30,909	88,140
-	222	49,790	8,436	58,448
606	178	67	432	1,283
442,210	676,724	276,305	209,466	1,604,705
397,361	501,179	257,062	208,626	1,364,228
10,581	2,380	163,678	17,577	194,216
386,780	498,799	93,384	191,049	1,170,012
47,312	130,097	128,749	49,619	355,777
10,067	10,578	10,216	8,511	39,372
1,903	3,352	1,375	1,113	7,743
369	113	(3,431)	271	(2,678)
446,431	642,939	230,293	250,563	1,570,226
563	165	63	402	1,193
(3,658)	33,950	46,075	(40,695)	35,672
29,867	8,772	3,293	21,347	63,279
26,209	42,722	49,368	(19,348)	98,951
2,152,693	601,668	632,886	1,749,625	5,136,872
1,954,834	598,045	240,449	1,458,291	4,251,619

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חביות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-86% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016					
סה"כ	ענפי חבויות (אחרים *)	ענפי רכוש (אחרים *) בלתי מבוקר אלפי ש"ח	רכב רכוש	רכב חובה	
1,821,965	280,420	532,878	594,551	414,116	פרמיות ברוטו
371,299	59,125	300,984	4,489	6,701	פרמיות ביטוח משנה
1,450,666	221,295	231,894	590,062	407,415	פרמיות בשייר
(152,618)	(38,881)	(21,471)	(72,086)	(20,180)	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורווחה, בשייר
1,298,048	182,414	210,423	517,976	387,235	פרמיות שהורווחו בשייר
98,496	35,664	5,576	9,964	47,292	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
49,533	6,151	43,268	114	-	הכנסות מעמלות
11,025	4,018	556	1,122	5,329	הכנסות אחרות
1,457,102	228,247	259,823	529,176	439,856	סך כל ההכנסות
1,332,889	233,068	176,261	464,069	459,491	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
113,991	5,616	82,691	4,011	21,673	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
1,218,898	227,452	93,570	460,058	437,818	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
334,664	46,867	114,164	124,561	49,072	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
33,225	5,215	9,145	8,508	10,357	הוצאות הנהלה וכלליות
11,454	1,747	1,831	4,659	3,217	הוצאות אחרות
1,321	240	694	72	315	הוצאות מימון
1,599,562	281,521	219,404	597,858	500,779	סך כל ההוצאות
5,022	1,830	253	511	2,428	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(137,438)	(51,444)	40,672	(68,171)	(58,495)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
(7,161)	(2,610)	(361)	(729)	(3,461)	הפסד כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
(144,599)	(54,054)	40,311	(68,900)	(61,956)	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
4,942,594	1,659,738	557,853	545,603	2,179,400	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2016
4,075,179	1,407,377	222,005	541,994	1,903,803	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2016

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017					
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (ואחרים *)	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ	
בלתי מבוקר אלפי ש"ח					
101,060	167,199	147,411	78,740	494,410	פרמיות ברוטו
2,633	1,361	68,814	18,932	91,740	פרמיות ביטוח משנה
98,427	165,838	78,597	59,808	402,670	פרמיות בשייר
24,031	56,684	(1,348)	(1,543)	77,824	שינוי ביתרת פרמיה שטרם הורוחה, בשייר
122,458	222,522	77,249	58,265	480,494	פרמיות שהורוחו בשייר
2,483	520	1,915	1,961	6,879	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
-	77	17,557	3,494	21,128	הכנסות מעמלות
186	52	23	133	394	הכנסות אחרות
125,127	223,171	96,744	63,853	508,895	סך כל ההכנסות
108,187	162,701	130,090	82,426	483,404	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח ברוטו
(622)	542	97,573	9,717	107,210	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח
108,809	162,159	32,517	72,709	376,194	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח בשייר
15,246	47,209	46,059	18,506	127,020	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
3,317	3,718	3,607	3,043	13,685	הוצאות הנהלה וכלליות
632	1,070	497	382	2,581	הוצאות אחרות
124	37	1,469	97	1,727	הוצאות מימון
128,128	214,193	84,149	94,737	521,207	סך כל ההוצאות
534	157	60	382	1,133	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
(2,467)	9,135	12,655	(30,502)	(11,179)	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
24,233	7,088	2,698	17,344	51,363	רווח כולל אחר לפני מסים על ההכנסה
21,766	16,223	15,353	(13,158)	40,184	סך כל הרווח (ההפסד) הכולל לתקופה לפני מסים על ההכנסה
2,152,693	601,668	632,886	1,749,625	5,136,872	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, ברוטו ליום 30 בספטמבר 2017
1,954,834	598,045	240,449	1,458,291	4,251,619	התחייבויות בגין חוזי ביטוח, בשייר ליום 30 בספטמבר 2017

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-81% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2016				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש (אחרים *)	ענפי חבויות (אחרים *)	סה"כ
בלתי מבוקר אלפי ש"ח				
120,252	181,586	126,420	59,387	487,645
2,233	1,356	53,699	17,255	74,543
118,019	180,230	72,721	42,132	413,102
6,264	(130)	(1,454)	20,261	24,941
124,283	180,100	71,267	62,393	438,043
24,931	1,889	(96)	17,378	44,102
-	56	16,427	2,282	18,765
659	(570)	(285)	196	-
149,873	181,475	87,313	82,249	500,910
141,077	147,470	37,256	54,961	380,764
6,629	302	6,370	12,451	25,752
134,448	147,168	30,886	42,510	355,012
15,107	42,690	43,243	17,017	118,057
3,190	3,252	3,145	2,555	12,142
1,045	1,671	669	433	3,818
115	27	(982)	90	(750)
153,905	194,808	76,961	62,605	488,279
324	(251)	(126)	108	55
(3,708)	(13,584)	10,226	19,752	12,686
(4,816)	(1,220)	(606)	(3,719)	(10,361)
(8,524)	(14,804)	9,620	16,033	2,325
2,179,400	545,603	557,853	1,659,738	4,942,594
1,903,803	541,994	222,005	1,407,377	4,075,179

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-96% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-84% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ד. נתונים נוספים לגבי מגזר ביטוח כללי (המשך)

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016				
רכב חובה	רכב רכוש	ענפי רכוש ואחרים (* מבוקר אלפי ש"ח)	ענפי חבויות אחרים (* סה"כ)	
558,375	884,688	661,471	336,160	2,440,694
10,951	5,458	370,750	84,804	471,963
547,424	879,230	290,721	251,356	1,968,731
(45,737)	(174,398)	(9,883)	(9,972)	(239,990)
501,687	704,832	280,838	241,384	1,728,741
54,711	10,389	7,169	40,869	113,138
-	164	59,302	8,749	68,215
8,234	1,151	598	4,891	14,874
564,632	716,536	347,907	295,893	1,924,968
569,068	615,120	250,756	348,630	1,783,574
13,565	5,733	117,048	77,084	213,430
555,503	609,387	133,708	271,546	1,570,144
61,364	168,885	158,908	64,645	453,802
13,599	11,803	12,420	7,833	45,655
3,902	6,268	2,073	1,791	14,034
437	96	1,825	329	2,687
634,805	796,439	308,934	346,144	2,086,322
2,670	507	263	1,995	5,435
(67,503)	(79,396)	39,236	(48,256)	(155,919)
(10,865)	(2,060)	(1,070)	(8,115)	(22,110)
(78,368)	(81,456)	38,166	(56,371)	(178,029)
2,212,892	661,979	548,718	1,685,795	5,109,384
1,964,127	658,149	225,064	1,384,014	4,231,354

(* ענפי רכוש ואחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח מקיף דירות, מקיף בתי עסק, מטענים בהובלה וביטוח הנדסי אשר הפעילות בגינם מהווה כ-97% מסך הפרמיות בענפים אלו.

ענפי חבויות אחרים כוללים בעיקר תוצאות מענפי ביטוח אחריות מעבידים, אחריות צד שלישי ואחריות מקצועית אשר הפעילות בגינם מהווה כ-87% מסך הפרמיות בענפים אלו.

א. מדיניות ההנהלה היא להחזיק בסיס הון איתן במטרה לשמר את יכולת החברה להמשיך את פעילותה כדי שתוכל להניב תשואה לבעלי מניותיה וכן על מנת לתמוך בפעילות עסקית עתידית. חברות הקבוצה, שהינן גופים מוסדיים, כפופות לדרישות הון הנקבעות על-ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה").

ב. משטרי ההון החלים על החברה

בחודש יוני 2017 פורסמו הוראות ליישום משטר כושר פירעון כלכלי של חברות ביטוח מבוסס Solvency II (להלן - "חוזר סולבנסי"), לפיו חברת ביטוח תקיים משטר כושר פירעון כלכלי בהתאם לחוזר סולבנסי כאמור, וזאת מבלי לגרוע מחובתה לקיים את הוראות תקנות הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) (הון עצמי מינימלי הנדרש ממבטח), התשנ"ח-1998 (להלן - "תקנות ההון").

כמו כן, צויין כי הממונה תפעל לתיקון תקנות ההון, כך שלאחר שחברת ביטוח תקבל את אישור הממונה שבוצעה ביקורת על יישום חוזר סולבנסי בדוחותיה הכספיים, תקנות ההון לעניין הון עצמי מינימלי נדרש לא יחולו עליה. לפיכך, עד לקבלת אישור הממונה כאמור, על החברה חלות תקנות ההון וחוזר סולבנסי במקביל.

יש לקרוא את המידע לעניין דרישות ההון על פי תקנות ההון וחוזר סולבנסי יחד עם המידע הכלול בבאור 14. לדוחות הכספיים השנתיים ליום 31 בדצמבר 2016 ועם האמור בסעיף 4.2 בדוח הדירקטוריון.

ג. משטר ההון לפי תקנות ההון

להלן נתונים בדבר ההון הנדרש והקיים של החברה בהתאם לתקנות ההון.

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2017	
מבוקר	בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח		
4,349,580	4,397,490	הסכום הנדרש על פי תקנות ההון והנחיות הממונה (1)
		<u>הסכום הקיים המחושב על פי תקנות ההון</u>
4,851,362	5,361,340	הון ראשוני בסיסי
2,901,210	2,905,906	הון משני מורכב
703,630	704,565	הון שלישוני מורכב
(372,000)	(37,744)	ניכוי בשל מגבלה על שיעורו המרבי של ההון המשני והשלישוני המורכב (2)
3,232,840	3,572,727	סך הכל הון משני ושלישוני מוכר
8,084,202	8,934,067	סך ההון הקיים המחושב על פי תקנות ההון
3,734,622	4,536,577	עודף ליום הדוח
265,885	282,733	סכום ההשקעות שיש חובה להעמידם כנגד עודפי הון בהתאם להוראות הממונה, ולפיכך מהווים עודפים מרותקים
63,929	63,929	סכום ההפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל המהווה עודף מרותק
3,404,808	4,189,915	עודף לאחר ניכוי עודפים מרותקים, ראה גם סעיף ו. להלן
		<u>(1) הסכום הנדרש כולל דרישות הון בגין</u>
449,177	465,941	פעילות בביטוח כללי
39,238	43,245	פעילות בביטוח סיעודי
457,257	464,557	סיכונים יוצאים מן הכלל בביטוח חיים
1,519,140	1,577,822	הוצאות רכישה נדחות בביטוח חיים ובביטוח מפני מחלות ואשפוז
11,691	11,473	דרישות בגין תכניות מבטיחות תשואה
11,795	11,011	נכסים בלתי מוכרים כהגדרתם בתקנות ההון
323,740	326,996	השקעה בחברות ביטוח וחברות מנהלות מאוחדות
(63,929)	(63,929)	הפחתה בדרישות ההון בגין עלות רכישת קופות גמל
976,745	999,201	נכסי השקעה ונכסים אחרים
333,054	258,792	סיכונים קטסטרופה בביטוח כללי
289,744	300,629	סיכונים תפעוליים
1,928	1,752	ערבויות
4,349,580	4,397,490	הסכום הנדרש על פי תקנות והנחיות הממונה

(2) בהתאם לחוזר ביטוח בדבר הרכב הון עצמי מוכר של מבטח משנת 2011, הקובע כי שיעורם הכולל של רכיבי ומכשירי הון הנכללים בהון הראשוני לא יפחת מ-60% מסך ההון העצמי המוכר של המבטח.

ד. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II

כאמור לעיל, בחודש יוני 2017 פורסם חוזר סולבנסי בהתבסס על הוראות דירקטיבה שאומצה על ידי האיחוד האירופי המכונה "Solvency II" (להלן - "הדירקטיבה").

הדירקטיבה כוללת בחינה מקיפה של סיכונים להם חשופות חברות ביטוח וסטנדרטים לניהולם ומדידתם, ומבוססת על שלושה נדבכים:

נדבך ראשון כמותי שעניינו יחס כושר פירעון מבוסס סיכון, נדבך שני איכותי, הנוגע לתהליכי בקרה פנימיים, לניהול סיכונים, לממשל תאגידי ולתהליך הערכה עצמי של סיכונים וכושר פירעון (ORSA) ונדבך שלישי שעניינו דרישות גילוי.

חוזר סולבנסי מבוסס על הנדבך הראשון, תוך התאמה לשוק המקומי והוא מיושם בישראל החל מ-30 ביוני 2017, על נתוני 31 בדצמבר 2016.

בהתאם להוראות קיימות שתי רמות של דרישות הון:

- ההון הנדרש לשמירה על כושר הפירעון של חברת ביטוח (להלן - SCR). ה-SCR רגיש לסיכונים ומבוסס על חישוב צופה פני עתיד על בסיס ההנחיות ליישום משטר כושר הפירעון החדש. דרישה זו נועדה להבטיח התערבות מדויקת ועתית של רשויות הפיקוח.
- רמה מינימלית של הון (להלן - MCR או "סף הון").

בהתאם לחוזר סולבנסי, סף ההון יהיה שווה לגבוה שבין סכום ההון הראשוני המינימלי הנדרש לפי תקנות ההון לבין סכום הנגזר מגובה עתודות ביטוח ופרמיות (כהגדרתן בחוזר סולבנסי) המצוי בטווח שבין 25% לבין 45% מדרישות ההון.

חוזר סולבנסי כולל הוראות מעבר כלהלן:

(1) ההון הנדרש לכושר פירעון של חברת ביטוח בתקופה שתחילתה ביום 30 ביוני 2017 וסיומה ביום 31 בדצמבר 2024 (להלן - "תקופת הפריסה") יעלה בהדרגה ב-5% בכל שנה החל מ-60% מה-SCR ועד למלוא ה-SCR.

(2) דרישת הון מוקטנת על סוגים מסוימים של השקעות המוחזקות ע"י המבטח בכל מועד דיווח, כאשר דרישה זו תלך ותגדל באופן הדרגתי במשך 7 שנים עד שדרישת ההון בגין השקעות אלו תגיע לשיעורה המלא.

לפי חוזר סולבנסי, ההון העצמי של חברת ביטוח יורכב מהון רובד 1 והון רובד 2 (הכולל, בין היתר, מכשירי הון משני נחות, הון משני מורכב והון שלישוני אשר הונפקו לפני מועד התחילה). החוזר כולל מגבלות על הרכב הון עצמי לעניין SCR, כך ששיעור הרכיבים הכלולים בהון רובד 2 לא יעלה על 40% מה-SCR. במהלך תקופת הפריסה, שיעור הון רובד 2 לא יעלה על 50% מדרישות ההון בתקופת הפריסה.

על פי חישוב שביצעה החברה ליום 31 בדצמבר 2016, בהתחשב בהוראות המעבר בתקופת הפריסה, לחברה עודף הון. ללא הוראות המעבר לחברה גרעון בהון, להשלמה עד 31 בדצמבר 2024 כאמור לעיל.

לפירוט נוסף, בלתי מבוקר ובלתי סקור, ראה סעיף 4.2 בדוח הדירקטוריון.

החישוב שערכה החברה כאמור, אינו מבוקר ואינו סקור. לפי הנחיות הממונה, לצורך היערכות לדיווחים מבוקרים, יוגש לממונה עד ליום 31 בדצמבר 2017, דוח מיוחד של רואה החשבון המבקר (שאינו מהווה ביקורת או סקירה) שמטרתו, בין היתר, בדיקת התהליך, הבקורות ושלמות הנתונים ששימשו לחישוב שביצעה החברה כאמור.

למודל במתכונתו הנוכחית, רגישות גבוהה לשינויים במשתני שוק ואחרים ולפיכך מצב ההון המשתקף ממנו עשוי להיות תנודתי מאוד. כמו כן, קיימים גורמים המשפיעים מהותית על תוצאות הדיווח, הטיפול בהם טרם נקבע סופית ונמצא בדיון בין הממונה לבין חברות הביטוח בישראל. חישובי ההון הכלכלי הקיים וההון הנדרש ("חישוב ההון") מבוססים על תחזיות והנחות הנשענות, בעיקרן על ניסיון העבר, כפי שעולה ממחקרים אקטואריים הנערכים מעת לעת. נוכח הרפורמות בשוק ההון, הביטוח והחיסכון והשינויים בסביבה הכלכלית הדמוגרפית וההתנהגותית, נתוני העבר אינם משקפים בהכרח את התוצאות העתידיות.

יודגש כי, חישוב יחס כושר פירעון בהתאם לחוזר סולבנסי, מבוסס על תזרימי מזומנים המופקים ממערכות עזר שונות שאינן חלק אינטגרלי ממערכת החשבונות השוטפת. תזרימים אלו כוללים שורה של הנחות והקצאות תמחירות אשר טרם הושלמה בחינת רגישותן ותיקופן. בנוסף, החישוב כולל, בין היתר, שורה ארוכה של קורלציות בין הסיכונים השונים. החברה בוחנת מערכות המאפשרות בקרה וניתוח אפקטיביים. כמו כן, הוחל בהגדרת תהליכים לצורך הבטחת אפקטיביות הבקרה הפנימית.

ד. משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II (המשך)

החישובים הנדרשים ליחס כושר פירעון בהתאם לחוזר סולבנסי הינם מורכבים ביותר בהיבטים רבים. הכלים הקיימים כיום, ובכלל זה המודלים האקטואריים, אינם ערוכים במלואם לחישוב ברמת הפירוט והדיוק הנדרשת להבטחת נאותות הדיווח והבקרה על יחס כושר פירעון. החברה ממשיכה להשקיע משאבים במיכון התהליכים התומכים, על מנת לצמצם את החשיפה והפערים בנושא, שהשפעתם אינה ידועה.

בהתאם לכל האמור לעיל, התוצאות יכולות להיות שונות באופן מהותי.

ה. דרישות ההון מחברות מנהלות בקבוצה כוללות דרישות הון בהתאם להיקף הנכסים המנוהלים ולהוצאות השנתיות, אך לא פחות מהון התחלתי בסך 10 מיליון ש"ח. נכון למועד דוח זה חברות אלו עומדות בדרישות תקנות ההון.

ו. דיבידנד

1) ביום 27 באוקטובר 2015 הכריז דירקטוריון החברה על חלוקת דיבידנד בסך של 185 מיליון ש"ח. ביום 1 בנובמבר 2015 התקבל בחברה מכתב הממונה ובו צויין, בין היתר, כי חלוקת הדיבידנד, בעת הזאת, בהמשך לתרגיל IQIS4 שהוגש באוגוסט 2015 ולנוכח חוסר משמעותי בהון בהיקף של מספר מיליארדי ש"ח, יש בה כדי לפגוע בניהול התקין של עסקי החברה ובהיערכותה ליישום משטר כושר פירעון חדש. לאור זאת נתבקשה החברה לכנס את הדירקטוריון ולבטל את חלוקת הדיבידנד האמורה.

בהמשך למכתב הממונה, דירקטוריון החברה חזר ובחן את החלטתו מיום 27 באוקטובר 2015 ולא מצא כי נפל פגם בהחלטה זו. מכלול השיקולים לרבות כל ההיבטים הרלבנטיים לצורך חלוקת הדיבידנד והיבטי משטר כושר הפירעון בהתאם ל-Solvency II, נלקחו בחשבון בעת קבלת ההחלטה.

דירקטוריון החברה סבור כי החברה נערכה ונערכת באופן ראוי ומספק לקראת משטר כושר הפירעון של Solvency II.

ביום 18 בנובמבר 2015 הוחלט על השהיית החלוקה עד למועד חדש עליו יימסר.

2) בהתאם למכתב שפרסמה הממונה, בחודש אוקטובר 2017, (להלן - "המכתב") חברת ביטוח לא רשאית לחלק דיבידנד אלא אם לאחר ביצוע החלוקה יש לחברה יחס הון עצמי מוכר להון עצמי נדרש ("יחס כושר פירעון") בשיעור של 115% לפחות לפי תקנות ההון הקיימות (טרם ההפחתה בגין הקלה שניתנה בגין הפרש מקורי המיוחס לרכישת פעילות של קופות גמל וחברות מנהלות) ויחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי בשיעור של לפחות 100% לאחר ביצוע החלוקה, כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר ובכפוף ליעד יחס כושר פירעון שקבע דירקטוריון החברה.

בהתאם למכתב, לאחר מועד קבלת אישור הממונה בדבר ביצוע ביקורת רואה חשבון מבקר על יישום הוראות חוזר סולבנסי - חברת ביטוח תהיה רשאית לחלק דיבידנד אם עמדה ביחס כושר פירעון לפי חוזר סולבנסי כאמור לעיל.

החישוב שערכה החברה ליום 31 בדצמבר 2016, כמפורט בסעיף ד' לעיל, ובסעיף 4.2 בדוח הדירקטוריון, המתבסס על תמהיל ההשקעות וההתחייבויות הביטוחיות לאותו יום, משקף יחס כושר פירעון נמוך מיחס כושר הפירעון כשהוא מחושב ללא הוראות המעבר כנדרש על פי המכתב.

על חברת הביטוח למסור לממונה בתוך 20 ימי עסקים ממועד החלוקה תחזית רווח שנתית של החברה לשנתיים העוקבות למועד חלוקת הדיבידנד; תכנית שרות חוב מעודכנת של החברה שאושרה על ידי דירקטוריון החברה, וכן תכנית שרות חוב מעודכנת של חברת האחזקות המחזיקה בחברה שאושרה על ידי דירקטוריון חברת האחזקות; תכנית ניהול הון שאושרה על ידי דירקטוריון החברה; פרוטוקול הדיון בדירקטוריון החברה בו אושרה חלוקת הדיבידנד, בצרוף חומר הרקע לדיון.

ז. בחודש ספטמבר 2017 הודיעה חברת מידרוג בע"מ כי היא מותירה על כנו דירוג של Aa1.il לאיתנות הפיננסית (IFS) של החברה, וכן דירוג של Aa2.il(hyb) לכתבי התחייבות נדחים (הון שלישוני מורכב) ודירוג של Aa3.il(hyb) לכתבי ההתחייבות הנדחים (הון משני מורכב) שהנפיקה החברה באמצעות מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ. אופק הדירוג יציב.

ח. בחודש אוגוסט 2017 אישר המפקח לחברה שימוש במודל פנימי לדירוג אשראי (להלן - "המודל"), שפותח על ידה והוא בהמשך לאישור לשימוש במודל לדירוג אשראי מחודש אוגוסט 2013. על פי האישור, לעניין הוראות הדין לגבי דירוג אשראי, יראו בדירוג על-פי המודל כדירוג המקביל מבחינת הסיכון לדירוג של חברה מדרגת בכפוף לתנאים שפורטו באישור.

על-פי האישור, החברה תהא רשאית להקצות הון בשל הלוואות מותאמות אשר דורגו על פי המודל ואינן מדורגות בדירוג חיצוני החל מהדוחות הכספיים בגין רבעון שני 2017.

לאמור לא הייתה השפעה מהותית על מצב ההון של החברה ליום 30 בספטמבר 2017, לפי תקנות ההון.

ט. לעניין החלטה בדבר אישור עקרוני לביצוע הנפקה של סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים, ראה באור 11.ג.

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

1. פירוט הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה, המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד:

ליום 31 בדצמבר 2016	ליום 30 בספטמבר 2016		2017	
	בלתי מבוקר			
מבוקר	אלפי ש"ח			
5,686,004	5,507,463	5,764,378		נדל"ן להשקעה
				השקעות פיננסיות:
29,277,685	28,426,790	30,329,985		נכסי חוב סחירים
12,342,415	10,991,971	14,590,106		נכסי חוב שאינם סחירים (*)
17,301,490	16,383,982	17,881,678		מניות
17,375,125	18,247,074	18,900,316		אחרות
76,296,715	74,049,817	81,702,085		סך השקעות פיננסיות
7,267,318	7,857,091	8,400,767		מזומנים ושווי מזומנים
832,947	(** 714,238	833,140		אחר
90,082,984	88,128,609	96,700,370		סך נכסים עבור חוזים תלויי תשואה
905,756	898,561	891,665		(*) מתוכם נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת
1,093,158	1,098,481	1,058,331		שווי הוגן של נכסי חוב הנמדדים בעלות מופחתת

(** סווג מחדש, ראה באור 2.ג.

2. שווי הוגן של נכסים פיננסים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של הנכסים המוחזקים כנגד חוזי ביטוח וחוזי השקעה המוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד. הרמות השונות הוגדרו באופן הבא:

- רמה 1 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש במחירים מצוטטים (לא מתואמים) בשוק פעיל למכשירים זהים.
- רמה 2 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים נצפים, במישרין או בעקיפין, שאינם כלולים ברמה 1 לעיל.
- רמה 3 - שווי הוגן הנמדד על ידי שימוש בנתונים שאינם מבוססים על נתוני שוק נצפים.

עבור מכשירים פיננסים אשר מוכרים בשווי הוגן באופן עיתי, החברה מעריכה בסוף כל תקופת דיווח האם נעשו העברות בין הרמות השונות של מדרג השווי ההוגן.

במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 30 בספטמבר 2017	ליום 30 בספטמבר 2017			
	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
סה"כ	בלתי מבוקר			
	אלפי ש"ח			
				השקעות פיננסיות:
30,329,985	-	2,606,710	27,723,275	נכסי חוב סחירים
13,698,441	1,290,029	12,408,412	-	נכסי חוב שאינם סחירים
17,881,678	1,714,117	-	16,167,561	מניות
18,900,316	2,299,140	59,846	16,541,330	אחרות
80,810,420	5,303,286	15,074,968	60,432,166	סך השקעות פיננסיות

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
28,426,790	-	3,467,485	24,959,305
10,093,410	784,740	9,308,670	-
16,383,982	1,424,669	-	14,959,313
18,247,074	2,003,873	258,302	15,984,899
<u>73,151,256</u>	<u>4,213,282</u>	<u>13,034,457</u>	<u>55,903,517</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות
סך השקעות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
29,277,685	-	3,512,046	25,765,639
11,436,659	867,907	10,568,752	-
17,301,490	1,618,624	-	15,682,866
17,375,125	2,127,840	158,180	15,089,105
<u>75,390,959</u>	<u>4,614,371</u>	<u>14,238,978</u>	<u>56,537,610</u>

השקעות פיננסיות:

נכסי חוב סחירים
נכסי חוב שאינם סחירים
מניות
אחרות
סך השקעות פיננסיות

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות		נכסי חוב שאינם סחירים	
	מניות	אחרות	מניות	אחרות
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
4,614,371	2,127,840	1,618,624	867,907	-
(456,572)	(198,858)	(204,603)	(53,111)	-
1,529,288	464,594	346,560	718,134	-
(140,900)	(94,436)	(46,464)	-	-
(242,901)	-	-	(242,901)	-
<u>5,303,286</u>	<u>2,299,140</u>	<u>1,714,117</u>	<u>1,290,029</u>	-
(438,596)	(199,322)	(193,594)	(45,680)	-

יתרה ליום 1 בינואר 2017

סך הפסדים שהוכרו
ברווח והפסד*
השקעות
מימושים
פדיונות

יתרה ליום 30 בספטמבר 2017

(* מתוכם:
סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו
בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון
ליום 30 בספטמבר 2017

באור 7 - מכשירים פיננסיים (המשך)

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,721,594	2,780,806	1,564,850	375,938	-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(339,472)	(177,642)	(132,455)	(29,375)	-	סך הפסדים שהוכרו ברווח והפסד (*)
867,534	304,872	115,740	446,922	-	השקעות מימושים
(1,004,059)	(904,163)	(99,896)	-	-	פדיונות
(10,634)	-	-	(10,634)	-	העברות אל רמה 3
96,596	-	-	96,596	-	העברות מתוך רמה 3
(118,277)	-	(23,570)	(94,707)	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
4,213,282	2,003,873	1,424,669	784,740	-	
(309,969)	(137,598)	(144,481)	(27,890)	-	מתוכנן: סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2016

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאינם נצפים.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,745,562	2,234,331	1,482,134	1,029,097	-	יתרה ליום 1 ביולי 2017
(35,507)	(4,560)	(36,206)	5,259	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד (*)
682,795	123,692	297,679	261,424	-	השקעות מימושים
(83,813)	(54,323)	(29,490)	-	-	פדיונות
(5,751)	-	-	(5,751)	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
5,303,286	2,299,140	1,714,117	1,290,029	-	
(37,854)	(6,422)	(36,720)	5,288	-	מתוכנן: סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2017

א. נכסים עבור חוזים תלויי תשואה (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
בלתי מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,257,100	2,240,298	1,502,056	514,746	-	יתרה ליום 1 ביולי 2016
(163,461)	(79,278)	(81,990)	(2,193)	-	סך הפסדים שהוכרו ברווח והפסד (*)
333,743	149,031	6,374	178,338	-	השקעות מימושים
(307,949)	(306,178)	(1,771)	-	-	פדיונות
(2,747)	-	-	(2,747)	-	העברות אל רמה 3
96,596	-	-	96,596	-	
<u>4,213,282</u>	<u>2,003,873</u>	<u>1,424,669</u>	<u>784,740</u>	<u>-</u>	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
					(*) מתוכם:
					סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2016
<u>(173,026)</u>	<u>(64,011)</u>	<u>(81,949)</u>	<u>(27,066)</u>	<u>-</u>	

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאינם נצפים.

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
מבוקר					
אלפי ש"ח					
4,721,594	2,780,806	1,564,850	375,938	-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(209,616)	(188,987)	21,744	(42,373)	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו ברווח והפסד (*)
1,153,435	445,824	157,508	550,103	-	השקעות מימושים
(1,011,711)	(909,803)	(101,908)	-	-	פדיונות
(17,650)	-	-	(17,650)	-	העברות אל רמה 3
96,596	-	-	96,596	-	העברות מתוך רמה 3
<u>(118,277)</u>	<u>-</u>	<u>(23,570)</u>	<u>(94,707)</u>	<u>-</u>	
<u>4,614,371</u>	<u>2,127,840</u>	<u>1,618,624</u>	<u>867,907</u>	<u>-</u>	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
					(*) מתוכם:
					סך רווחים (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2016
<u>(180,885)</u>	<u>(147,474)</u>	<u>9,720</u>	<u>(43,131)</u>	<u>-</u>	

המעבר בין הרמות נובע משימוש בנתוני שוק נצפים ושאינם נצפים.

ב. השקעות פיננסיות אחרות

1. נכסי חוב שאינם סחירים

ליום 30 בספטמבר 2017	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,881,266	27,556,965
1,891,241	2,106,881
662,961	859,720
2,554,202	2,966,601
23,435,468	30,523,566
50,872	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות (*)
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
 פקדונות בבנקים
 סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2016	
ערך בספרים	שווי הוגן
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,609,160	27,204,430
1,743,044	1,963,130
1,260,097	1,476,328
3,003,141	3,439,458
23,612,301	30,643,888
42,557	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות (*)
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
 פקדונות בבנקים
 סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
ערך בספרים	שווי הוגן
מבוקר	
אלפי ש"ח	
20,450,242	26,514,946
1,902,730	2,110,441
1,254,782	1,455,523
3,157,512	3,565,964
23,607,754	30,080,910
46,222	

אגרות חוב ממשלתיות - אג"ח מיועדות (*)
 נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 מוצגים כהלוואות וחייבים, למעט פקדונות בבנקים
 פקדונות בבנקים
 סך הכל נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה
 סך הכל נכסי חוב שאינם סחירים
 ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(* השווי ההוגן של אגרות חוב מיועדות חושב על פי מועד הפירעון החוזי.

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות

הטבלאות להלן מציגות ניתוח של המכשירים הפיננסיים המוצגים על פי שוויים ההוגן. היתרה בדוחות הכספיים של מזומנים ושווי מזומנים, פרמיות לגביה, חייבים ויתרות חובה תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם. במהלך התקופות המדווחות לא היו מעברים מהותיים בין רמה 1 ובין רמה 2.

ליום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
10,205,912	-	1,384,139	8,821,773	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,053,800	54,889	-	998,911	מניות
2,613,036	513,825	42,081	2,057,130	אחרות
<u>13,872,748</u>	<u>568,714</u>	<u>1,426,220</u>	<u>11,877,814</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,857,758	-	1,991,423	5,866,335	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
856,626	62,755	-	793,871	מניות
2,116,412	487,968	51,190	1,577,254	אחרות
<u>10,830,796</u>	<u>550,723</u>	<u>2,042,613</u>	<u>8,237,460</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,953,191	-	2,234,857	6,718,334	נכסי חוב סחירים
-	-	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,057,776	54,031	-	1,003,745	מניות
2,399,061	522,907	38,608	1,837,546	אחרות
<u>12,410,028</u>	<u>576,938</u>	<u>2,273,465</u>	<u>9,559,625</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3

מידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
576,938	522,907	54,031	-	-
(40,764)	(40,288)	(476)	-	-
(58,254)	(59,588)	1,334	-	-
95,969	95,969	-	-	-
(5,175)	(5,175)	-	-	-
<u>568,714</u>	<u>513,825</u>	<u>54,889</u>	-	-

יתרה ליום 1 בינואר 2017
 סך רווחים (הפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד *
 ברווח כולל אחר
 השקעות
 מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
 * מתוכם:
 סך הפסדים לתקופה שטרם
 מומשו בגין נכסים פיננסיים
 המוחזקים נכון
 ליום 30 בספטמבר 2017

מידת שווי הוגן במועד הדיווח				
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה				
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב	
			שאינם סחירים	סחירים
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
548,354	478,069	70,285	-	-
(36,070)	(33,268)	(2,802)	-	-
(7,284)	(3,469)	(3,815)	-	-
50,031	48,937	1,094	-	-
(4,308)	(2,301)	(2,007)	-	-
<u>550,723</u>	<u>487,968</u>	<u>62,755</u>	-	-

יתרה ליום 1 בינואר 2016
 סך רווחים (הפסדים) שהוכרו:
 ברווח והפסד *
 ברווח כולל אחר
 השקעות
 מימושים

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
 * מתוכם:
 סך הפסדים לתקופה שטרם
 מומשו בגין נכסים פיננסיים
 המוחזקים נכון
 ליום 30 בספטמבר 2016

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים		
			בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
547,987	495,093	52,894	-	-	יתרה ליום 1 ביולי 2017
(2,832)	(2,832)	-	-	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד (*)
1,705	(290)	1,995	-	-	ברווח כולל אחר
27,029	27,029	-	-	-	השקעות מימושים
(5,175)	(5,175)	-	-	-	
<u>568,714</u>	<u>513,825</u>	<u>54,889</u>	-	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
					(*) מתוכם:
					סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2017
(2,385)	(2,385)	-	-	-	

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב שאינם סחירים		
			בלתי מבוקר	אלפי ש"ח	
556,530	491,483	65,047	-	-	יתרה ליום 1 ביולי 2016
(9,442)	(9,582)	140	-	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד (*)
(10,175)	(7,742)	(2,433)	-	-	ברווח כולל אחר
15,791	14,697	1,094	-	-	השקעות מימושים
(1,981)	(888)	(1,093)	-	-	
<u>550,723</u>	<u>487,968</u>	<u>62,755</u>	-	-	יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
					(*) מתוכם:
					סך (הפסדים) לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 30 בספטמבר 2016
(9,542)	(9,680)	138	-	-	

ב. השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. שווי הוגן של נכסים פיננסיים בחלוקה לרמות (המשך)

נכסים הנמדדים בשווי הוגן ברמה 3 (המשך)

מדידת שווי הוגן במועד הדיווח					
נכסים פיננסיים בשווי הוגן דרך רווח והפסד ונכסים פיננסיים זמינים למכירה					
סה"כ	השקעות פיננסיות אחרות	מניות	נכסי חוב		
			שאינם סחירים	נכסי חוב סחירים	
מבוקר					
אלפי ש"ח					
548,354	478,069	70,285	-	-	יתרה ליום 1 בינואר 2016
(50,233)	(38,376)	(11,857)	-	-	סך רווחים (הפסדים) שהוכרו: ברווח והפסד *
6,409	9,893	(3,484)	-	-	ברווח כולל אחר
76,952	75,858	1,094	-	-	השקעות מימושים
(4,544)	(2,537)	(2,007)	-	-	
576,938	522,907	54,031	-	-	יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(50,251)	(38,394)	(11,857)	-	-	סך הפסדים לתקופה שטרם מומשו בגין נכסים פיננסיים המוחזקים נכון ליום 31 בדצמבר 2016

ג. התחייבויות פיננסיות

1. פרוט התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2017		
ערך בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
-	-	א) התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת: הלואות מתאגידים בנקאיים
3,885	3,903	הלואות מתאגידים שאינם בנקאיים
3,929,667	3,657,664	כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב") *
3,933,552	3,661,567	סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת
108,248	108,248	ב) התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד: נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
42,537	42,537	נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
150,785	150,785	סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
4,084,337	3,812,352	סך הכל
	47,192	בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן בסעיף זכאים
	3,765,160	סך התחייבויות פיננסיות

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

1. פרוט התחייבויות פיננסיות (המשך)

ליום 30 בספטמבר 2016		
ערך בספרים	שווי הוגן	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
-	-	(א) <u>התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:</u>
3,832	3,858	הלוואות מתאגידים בנקאיים
3,747,372	3,653,281	הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים
3,751,204	3,657,139	כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב") *
		סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת
57,010	57,010	(ב) <u>התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:</u>
33,903	33,903	נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
90,913	90,913	נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
		סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
3,842,117	3,748,052	סך הכל
	47,299	בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן בסעיף זכאים
	<u>3,700,753</u>	סך התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2016		
ערך בספרים	שווי הוגן	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,912	1,912	(א) <u>התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת:</u>
3,823	3,847	הלוואות מתאגידים בנקאיים
3,765,238	3,669,952	הלוואות מתאגידים שאינם בנקאיים
3,770,973	3,675,711	כתבי התחייבות נדחים (להלן: "אגרות חוב") *
		סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בעלות מופחתת
168,947	168,947	(ב) <u>התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד:</u>
41,633	41,633	נגזרים המוחזקים עבור חוזים תלויי תשואה
210,580	210,580	נגזרים המוחזקים עבור חוזים שאינם תלויי תשואה
		סך הכל התחייבויות פיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד
3,981,553	3,886,291	סך הכל
	65,112	בניכוי ריבית לשלם בגין כתבי התחייבויות נדחים המוצגת במאזן בסעיף זכאים
	<u>3,821,179</u>	סך התחייבויות פיננסיות

* השווי ההוגן של אגרות החוב שאינן סחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, ניתן על ידי חברת מרווח הוגן. ראה באור 7.D. השווי ההוגן של אגרות החוב הסחירות, הניתן לצורכי גילוי בלבד, נקבע בהתאם למחירן בסגירת המסחר נכון למועד הדיווח.

ג. התחייבויות פיננסיות (המשך)

2. שווי הוגן של התחייבויות פיננסיות בחלוקה לרמות

הטבלה שלהלן מציגה ניתוח של ההתחייבויות הפיננסיות המוצגות בשווי הוגן דרך רווח והפסד. היתרה בדוחות הכספיים של זכאים ויתרות זכות תואמת או קרובה לשווי ההוגן שלהם.

ליום 30 בספטמבר 2017			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
150,785	6,331	127,813	16,641
150,785	6,331	127,813	16,641

נגזרים
סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 30 בספטמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
בלתי מבוקר			
אלפי ש"ח			
90,913	-	49,016	41,897
90,913	-	49,016	41,897

נגזרים
סך הכל התחייבויות פיננסיות

ליום 31 בדצמבר 2016			
סה"כ	רמה 3	רמה 2	רמה 1
מבוקר			
אלפי ש"ח			
210,580	-	110,521	100,059
210,580	-	110,521	100,059

נגזרים
סך הכל התחייבויות פיננסיות

ד. טכניקות הערכה

השווי ההוגן של השקעות הנסחרות באופן פעיל בשווקים פיננסיים מוסדרים נקבע על ידי מחירי השוק בתאריך הדיווח. בגין השקעות שלהן אין שוק פעיל, השווי ההוגן נקבע באמצעות שימוש בשיטות הערכה. שיטות אלו כוללות התבססות על עסקאות שבוצעו לאחרונה בתנאי שוק, התייחסות לשווי השוק הנוכחי של מכשיר אחר דומה במהותו, היוון תזרימי מזומנים או שיטות הערכה אחרות.

שיעורי הריבית ששימשו בקביעת השווי ההוגן

השווי ההוגן של נכסי חוב שאינם סחירים הנמדדים בשווי הוגן דרך רווח והפסד וכן של נכסי חוב פיננסיים שאינם סחירים אשר מידע לגבי השווי ההוגן ניתן לצרכי באור בלבד נקבעים באמצעות היוון אומדן תזרימי המזומנים הצפויים בגינם. שערי ההיוון מתבססים בעיקרם על התשואות של אגרות חוב ממשלתיות והמרווחים של אגרות חוב קונצרני כפי שנמדדו בבורסה לניירות ערך בתל אביב. ציטוטי המחירים ושיעורי הריבית ששימשו להיוון נקבעים על ידי חברה שזכתה במכרז, שפורסם על ידי משרד האוצר, להקמה ולתפעול של מאגר ציטוטי מחירים ושערי ריבית לגופים מוסדיים.

א. הליכים משפטיים ואחרים - כללי

סעיפים (ב) עד (ו) (כולל) להלן כוללים פרטים בדבר הליכים משפטיים ואחרים כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות, אשר אינם במהלך העסקים הרגיל של עסקיהן. בסעיף (ב) להלן מתוארות בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות לרבות תובענות שהגשטן כתביעה ייצוגית אושרה ("הליכים ייצוגיים"), בסעיף (ג) להלן מתוארים הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח, בסעיף (ד) להלן מתוארים הליכים משפטיים אחרים ובסעיף (ו) להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה.

בשנים האחרונות ניכר גידול משמעותי בהיקף ההליכים הייצוגיים המוגשים נגד החברה ו/או חברות מאוחדות של החברה. זאת, כחלק מגידול כללי של בקשות לאישור תובענות כייצוגיות בכלל, וכחלק מגידול בבקשות מסוג זה כנגד חברות העוסקות בתחומי העיסוק של החברות המאוחדות. מגמה זו מגדילה באופן מהותי את פוטנציאל החשיפה של החברה ו/או החברות המאוחדות להפסדים במקרה של קבלת תביעה ייצוגית כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות. הליכים ייצוגיים, מצויים בשלבים שונים של הברור המשפטי, החל מהשלב של ברור הבקשה לאישור תובענה כייצוגית ועד שלב שבו תביעה אושרה כייצוגית והיא מתבררת ככזו. חלק מההליכים הייצוגיים מצויים בהליכי ערעור.

בהליכים משפטיים או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not" - דהיינו הסתברות העולה על 50%) כי טענות התביעה תתקבלנה וההליך יתקבל (או במקרה של בקשה לאישור תובענה כייצוגית, יאשר ביהמ"ש את אישורה כייצוגית), נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות.

בבקשות לאישור תובענות אשר אושרו כייצוגיות על ידי ביהמ"ש, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה במסגרת התביעה לגופה תתקבלנה במסגרת ניהול התובענה כתובענה ייצוגית. במקרה בו אושרה תביעה כייצוגית על ידי ביהמ"ש והוגש ערעור על ידי התובע בו הוא עותר להרחיב את פסק הדין שניתן, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות בערעור, אם, לאור הערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, יותר סביר מאשר לא ("more likely than not") שטענות התביעה בערעור תתקבלנה.

במקרה בו, במי מההליכים קיימת נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בגובה הנכונות לפשרה, וזאת אף אם מדובר במקרה אשר לפי הפירוט האמור לעיל לא הייתה נכללת הפרשה בדוחות הכספיים אלמלא הפרשה או הנכונות לפשרה. במקרים בהם לפי הפירוט האמור לעיל נדרשת הפרשה בדוחות הכספיים ויש נכונות לפשרה, נכללה הפרשה בדוחות לכיסוי החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או החברות המאוחדות או סכום הנכונות לפשרה, לפי הגובה מביניהם. במקרים בהם אושר הסדר פשרה, נכללה בדוחות הפרשה בגובה הערכת החברה ו/או חברות מאוחדות לעלות הסדר הפרשה.

בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה) אשר בהם, להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה לא חל האמור לעיל, וכן בהליכים משפטיים (או בבקשות לאישור תובענה כייצוגית) הנמצאים בשלבים ראשוניים ולא ניתן להעריך את סיכויי התביעה, לא נכללה הפרשה בדוחות הכספיים.

לא ניתן בשלב ראשוני זה להעריך את סיכויי הבקשות לאישור התובענות כייצוגיות המפורטות בסעיפים ב.31-ב.33 וסעיף 3.1) להלן, ולפיכך לא נכללה בדוחות הכספיים הפרשה בגין בקשות אלו.

להערכת ההנהלה, המתבססת בין היתר על חוות דעת משפטיות שקיבלה, נכללו בדוחות הכספיים הפרשות נאותות, במקום בו נדרשו הפרשות, לכיסוי החשיפה המוערכת על-ידי החברה ו/או חברות מאוחדות או הפרשה בגובה נכונות החברה ו/או חברות מאוחדות לפשרה, לפי העניין.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות

להלן פירוט של הבקשות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות העומדות ותלויות כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה, בסדר כרונולוגי לפי מועד הגשתן:

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
1.	9/1999 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה	שימוש בלוח תמותה מיושן לקביעת הפרמיה בביטוח חיים, שאינו מותאם לתוחלת החיים. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה להצהרה כי המבקש זכאי לבטל את הסכמי הביטוח ו/או זכאי לקבל סעדים הנובעים מהפרת חוזה.	מי שרכשו פוליסת ביטוח החל מיום תחילת החוק, קרי מיום 5 באוגוסט 1997.	ביום 10 בנובמבר 2011 פסק ביהמ"ש המחוזי: (א) חלה התיישנות בנושא ובהתאם הגדרת הקבוצה צומצמה למי שרכש פוליסות הכוללות מרכיב ריסק מחודש אוגוסט 1997 ועד למועד עדכון לוחות התמותה בחודש יוני 2001, בלבד, וכן, (ב) על צמצום עילות התביעה להטעיה ועושה. ביום 7 בפברואר 2016 נתן ביהמ"ש המחוזי החלטה הדוחה את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 26 ביוני 2016 הוגש ערעור על פסק הדין על-ידי התובע לביהמ"ש העליון. ביום 2 באוגוסט 2016 הוגש על-ידי החברה בקשה למחיקת הערעור, שבעקבותיה החליט ביהמ"ש העליון ביום 15 ביוני 2017 למחוק את חלק הערעור המופנה כלפי החלטת ההתיישנות (אשר נתנה ביום 10 בנובמבר 2011) והתובע הגיש הודעת ערעור מתוקנת. הערעור מצוי בסיכומים שלאחריהם תינתן החלטה. כמו כן נקבע מועד להשלמת טיעון בפני הרכב בית המשפט העליון. ביום 26 בספטמבר 2017 החליט בית המשפט העליון, לאחר חילופי כתבי טענות, כי טענות החברה באשר למחיקת חלקים גם מהודעת הערעור המתוקנת שהגיש התובע, יתבררו במסגרת דיון בפני ההרכב.	-
2.	1/2008 מחוזי - ת"א	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית מרכיב פרמיה המכונה "תת-שנתיות" שלא כדין ביחס לרכיבים ו/או כיסויים מסוימים בפוליסה ובסכום החורג מן הסכום המותר. במסגרת הסעדים נכללה בקשה להורות על החזר הסכום שנגבה מחברי הקבוצה כתת-שנתיות שלא כדין וכן צו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן.	כל מי שנגבה ממנו תשלום בגין רכיב "תת-שנתיות" בנסיבות ובסכום החורגים מהמותר.	ביום 29 ביולי 2016 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית ביחס לכל מי שנגבה ממנו תשלום בגין תת-שנתיות ביחס לרכיב החסכון בפוליסות מסוג מעורב או ביחס לרכיב גורם פוליסה או ביחס לפוליסות המבטחות בריאות, נכות, מחלות קשות, אובדן כושר עבודה וסיעוד. החברה ויתר החברות הנתבעות הגישו ביום 15 בדצמבר 2016 בקשת רשות ערעור על ההחלטה הנ"ל לביהמ"ש העליון. התיק קבוע לדיון בבקשת רשות הערעור. ביום 2 באפריל 2017 קיבל ביהמ"ש העליון את הבקשה שהגישו החברה ויתר חברות הביטוח לעיכוב ביצוע וקבע כי הדיון בפני ביהמ"ש המחוזי יעוכב עד להכרעה בבקשת רשות הערעור.	כ- 2,300 מיליון ש"ח, מיוחס לחברה כ- 827 מיליון ש"ח

1 תאריך ההגשה של התובענות והבקשות הינו התאריך של הגשת התובענה והבקשה המקורי והערכאה בה הוגש במקור ההליך.
 2 הפניות לחוקים הנם בשמם המלא אך ללא שנת חקיקתם.
 3 הקבוצה אותה מבקש התובע לייצג, קבוצה אשר מהווה בסיס לאומדן סכום התובענה בכתב התביעה.
 4 הסכום אותו העריך התובע בתביעה. הסכומים נקובים בקירוב.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
3.	4/2008 בי"ד אזורי לעבודה - י-ם	מבוטחות בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	הענקת גמלה חודשית לנשים בהגיען לגיל פרישה בסכום נמוך מהגמלה החודשית לגברים בעלי נתונים זהים, בנימוק כי תוחלת החיים של נשים גבוהה יותר. זאת, כאשר הפרמיה הנגבית מנשים בגין ביטוח ריסק מוות הינה בשיעור זהה לזאת שנגבית מגברים למרות ששיעורי התמותה של נשים נמוכים יותר. במסגרת הסעדים התבקש סעד הצהרתי של ביהמ"ש כי ההפליה האמורה הינה פסולה וכי תינתן למבוטחות הזכות לבחור בין החלופות הבאות: (א) השוואת מקדמי הגמלה לאלו הנהוגים לגברים. (ב) הפחתה של סכומי הריסק שנגבו והעמדתם על סכומי הריסק הראויים למבוטחת אישה.	כלל הנשים שרכשו פוליסות ביטוח מנהלים בהן נעשתה אבחנה בין נשים וגברים לעניין תשלום הגמלה אך לא נעשתה אבחנה לעניין פרמיית הריסק.	ביום 17 באוגוסט 2014 נתן בית הדין האזורי לעבודה החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 2 בדצמבר 2014 הוגשה על ידי החברה ויתר הנתבעות בקשת רשות ערעור על ההחלטה לבית הדין הארצי לעבודה אשר נעתר לבקשה. ביום 22 בדצמבר 2016 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו בנושא התומכת בטענות החברה ויתר הנתבעות. הצדדים ממתינים להחלטת ביה"ד הארצי לעבודה בבקשת רשות הערעור.	"מאות מיליוני ש"ח"
4.	4/2010 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי החזרת פרמיות לאחר הפסקת ביטוח במהלך החודש, כאשר הפרמיה נגבית מראש בתחילת החודש ו/או החזרת פרמיה בערכים נומינליים (ללא הפרשי הצמדה וריבית). במסגרת הסעדים נכללה בקשה להחזר סכומי הפרמיות העודפות שנגבו ממבוטחים שלא כדין וצו עשה המורה לנתבעות לשנות את דרך פעולתן ולהשיב למבוטחים דמי ביטוח מיום היווצרות הזכות להחזר בצירוף הפרשי הצמדה וריבית.	כל מבוטח של מי מהמשיבות שהפוליסה שלו (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר) הופסקה בין אם עקב ביטולה ובין אם עקב קרות מקרה הביטוח.	ביום 23 ביוני 2015 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית, ביחס לסעד של השבה של דמי ביטוח שנגבו בגין התקופה שלאחר הפסקת הכיסוי הביטוחי בפוליסות ביטוח (למעט פוליסת ביטוח אלמנטר), הכוללות הוראה הקובעת כי הביטול ייכנס לתוקף באופן מיידי; וביחס למקרים בהם פוליסת הביטוח התבטלה עקב קרות מקרה הביטוח; וכן ביחס לתשלום הפרשי הצמדה וריבית לפי חוק חוזה הביטוח בגין דמי ביטוח שהוחזרו למבוטחים בערך נומינאלי עקב ביטול הפוליסה שלהם או שקיבלו החזר תגמולי ביטוח בערך נומינאלי, בהתאמה, במהלך 7 שנים לפני מועד הגשת הבקשה (18 באפריל 2010) ועד ליום 14 במרס 2012. ביום 13 בספטמבר 2016 הוגש לביהמ"ש הסכם פשרה הכולל הוראה לפיה על החברה ויתר המשיבות להעביר לתרומה 80% מסכום ההחזר שימצא על ידי בודק, וכן התייחסות לגבי אופן ההתנהלות בעתיד. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור ביהמ"ש. ביום 2 במרס 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסכם הפשרה בה פרט את הסתייגויותיו ביחס אליו, והחברה הגישה תגובתה ביחס אליה. ביום 14 ביוני 2017 ניתנה החלטת בית משפט למינוי בודק להסכם הפשרה.	כ- 225 מיליון ש"ח (לתקופה של 10 שנים)

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
5.	4/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח חיים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית כספים בגין "גורם פוליסה" ללא הסכמה חוזית וללא מתן גילוי נאות. הסעדים המבוקשים כוללים תשלום פיצוי/השבה השווה לסכום "גורם פוליסה" שנגבה מחברי הקבוצה בפועל, בצירוף התשואה שנמנעה מהם ביחס לסכום זה ומתן צו עשה המורה לחדול מגבייה של סכומים אלה.	כל מי שהוא ו/או היה מבוטח אצל המשיבות ונגבה ממנו סכום כלשהו כ"דמי ניהול אחרים" ו/או כ"גורם פוליסה".	ביום 10 ביוני 2015 הוגש לביהמ"ש הסכם הפשרה שבמסגרתו הוסכם על החזר כספי ביחס לעבר אשר יחולק לבעלי פוליסות מסוג "עדיף"/"יותר" של חברי הקבוצה המיוצגת בסכום כולל של 100 מיליון ש"ח, כשחלקה של החברה בו הינו 44.5 מיליון ש"ח. ביחס לעתיד הוסכם על הנחה של 25% מסכום גורם הפוליסה שנגבה בהן בפועל. שכר הטרחה לתובע ובא כוחו הובא בהסכם הפשרה לאישור ביהמ"ש והינו בסך 43 מיליון ש"ח בתוספת מע"מ. כשחלקה של מגדל בו הינו 44.5%. הבדוק שמונה על ידי ביהמ"ש קבע כי קיים קושי לאשר את הסכם הפשרה במתכונתו הנוכחית והמליץ להחיל את ההסדר לעתיד על השנים 2013 עד 2015. ביום 26 בפברואר 2016 הוגשה עמדת היועמ"ש ביחס להסדר הפשרה לפיה אין לאשרו במתכונתו הנוכחית. ביום 21 בנובמבר 2016, נתן ביהמ"ש החלטה הדוחה את הסדר הפשרה ומקבלת באופן חלקי את הבקשה לאישור התובענה כייצוגית וקבע כי למרות שהממונה התיר לחברות הביטוח לכלול בפוליסות ביטוח חיים הסדר המאפשר להם לגבות את גורם הפוליסה, הן לא כללו בפוליסות הביטוח, הסדר חוזי כזה ועל כן אין בסיס משפטי לגביית גורם הפוליסה והעברת הכספים לטובת גורם הפוליסה הקטינה את היקף החסכון שנצבר לטובת המבוטחים. יחד עם זאת, נקבע כי אין מקום לאישור התובענה כייצוגית ביחס לפוליסות ריסק. ביחס לפוליסות משולבות חיסכון, לעומת זאת, נקבע כי קיים בסיס לאישור ניהול התובענה כייצוגית מאחר והעברת הכספים לטובת גורם פוליסה הקטינה את היקף החיסכון שנצבר לטובת המבוטחים. עוד קבע ביהמ"ש כי הסדר הפשרה אינו הוגן וסביר וזאת לאחר וחלק ההחזר בגין העבר אמנם מבטיח לחברי הקבוצה הטבה בהיקף משמעותי אולם אינו הוגן וסביר בהתחשב בחישובים שערכו גורמי הפיקוח שלפיהם העריך הבדוק את סך הכספים שנגבו על ידי הנתבעות בתיק בין השנים 2004 ל-2012 (ועד בכלל) בגין גורם פוליסה כדי סך המגיע לכ-700 מיליון ש"ח וכן חלק ההנחה העתידית במסגרת הסדר הפשרה, אינו עומד גם בדרישות הדרתה שכן משמעותו היא הכשרה בדיעבד ומכאן ולהבא של גביית עיקר גורם הפוליסה על חשבון רכיב החסכון. בהתאם, בקשת האישור התקבלה ביחס לגביית גורם פוליסה החל משבע שנים קודם למועד הגשת התובענה (החל מ-2004.21.4) ממבוטחים בפוליסות ביטוח חיים משולבות חיסכון שנערכו בין השנים 2003-1992, אשר החיסכון שנצבר לטובתם נפגע בשל גביית גורם פוליסה. הסעדים הנתבעים שהוגדרו במסגרת אישור התובענה כייצוגית הינם עדכון החיסכון הצבור לטובת המבוטחים בסכום החיסכון הנוסף שהיה נצבר לטובתם אילו לא היה נגבה גורם פוליסה או פיצוי המבוטחים בסכום האמור וכן הפסקת גביית גורם פוליסה מכאן ואילך. ביום 16 במאי 2017 הגישו החברה ויתר חברות הביטוח הנתבעות בקשת רשות ערעור לביהמ"ש העליון על החלטת ביהמ"ש לעיל, אשר דחתה את הסדר הפשרה וקיבלה, באופן חלקי, את בקשת האישור. ביום 11 ביוני 2017 הורה ביהמ"ש העליון על עיכוב ההליכים בבירור התביעה הייצוגית בביהמ"ש המחוזי. ביום 19 ביולי 2017 הגישו מספר מבקשים, אשר התנגדו להסכם הפשרה, בפני ביהמ"ש המחוזי, בקשה להצטרף כמשיבים לבקשת רשות הערעור בפני ביהמ"ש, אשר הורה לחברה ויתר חברות הביטוח להגיש תגובתן לבקשה זו. ביום 14 באוגוסט 2017 ניתנה החלטה המאחדת את בקשת רשות הערעור של החברה עם בקשות רשות ערעור שהגישו חברות אחרות על אותה החלטה. ביום 24 באוקטובר הוחלט שהערעור בנושא יועבר למותב של 3 שופטים וכן כי ביהמ"ש לא ידון תחילה (כפי שביקשו החברות) בשאלת אי אישור הסכם הפשרה, ורק לאחר מכן, אם יהיה צורך בכך, יתקיים דיון בבקשות רשות הערעור על אישור התובענה כייצוגית אלא כי שני חלקי הערעור יידונו יחד.	כ-2,325 מיליון ש"ח (לתקופה של 7 שנים) מתוכם מיוחס לחברה סך של כ-1,024 מיליון ש"ח.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
6.	6/2011 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח רכב חובה נ' החברה וחברות נוספות	תשלום כספים שעוכבו אצל המשיבות מחמת עיקולים ושולמו בערך נומינלי ללא הפרשי הצמדה וריבית בגין התקופה בה עוכבו עקב העיקול. עילות התביעה נסמכות על טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב בהתאם לסעיף 1 לחוק עשיית עושר ולא במשפט ו/או סעיף 28 לחוק חוזה הביטוח. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הצמדה וריבית בשיעור המשקף את טובת ההנאה שהפיקו המשיבות בתקופת העיכוב.	כל מי ששולמו לו תגמולי ביטוח לאחר ה-1 ביוני 2008 לאחר עיכוב עקב עיקול צד ג' והפירות שצמחו מהכספים בתקופת העיכוב לא הועברו אליו.	ביום 12 בדצמבר 2012 נתן ביהמ"ש החלטה המאשרת את התובענה כייצוגית. ביום 13 באוקטובר 2016 הוגש לביהמ"ש הסדר פשרה הכולל מנגנון לפיצוי בסכום הנקוב בהסכם הפשרה, הסדרה לעתיד והמלצה לגבי תשלום גמול ושכ"ט. תוקפו של הסכם הפשרה מותנה באישור ביהמ"ש. ביום 30 במרס 2017 הגיש היועץ המשפטי לממשלה את עמדתו ביחס להסכם הפשרה בה פרט את הסתייגותיו לגבי פרטים שונים של הסכם הפשרה. ביום 14 בספטמבר 2017 מינה בית המשפט בודק להסדר הפשרה.	כ- 350 מיליון ש"ח
7.	5/2013 מחוזי - ת"א	מבוטחות בפוליסות ביטוח בריאות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות ⁵	אי תשלום הפרשי ריבית בגין תגמולי ביטוח מ-30 ימים לאחר מסירת התביעה ועד למועד התשלום. הסעד המבוקש הינו תשלום הפרשי הריבית אשר לא שולמו כדין.	כל מי שקיבל ב-3 שנים שקדמו להגשת התביעה או יקבל עד למתן פסק דין תגמולי ביטוח מבלי שצורפה להם ריבית כדין.	ביום 7 באוגוסט 2015 נתן ביהמ"ש החלטה לפיה הבקשה לאישור התביעה כייצוגית נדחתה בכל הקשור להפרשי הצמדה, אך התקבלה ביחס לתביעת הריבית החל מחלוף 30 יום ממסירת התביעה לתשלום תגמולי ביטוח, וזאת ביחס לתקופה של 3 שנים לפני הגשת התביעה. ביום 19 באוקטובר 2015 הוגשה לביהמ"ש העליון בקשת רשות ערעור מטעם החברה ויתר המשיבות על החלטתו של ביהמ"ש המחוזי לאישור התביעה כאמור. ביום 3 באוגוסט 2016 התקיים דיון בבקשת רשות הערעור, אשר בסיומו נמחקה בקשת רשות הערעור, בהמלצת ביהמ"ש העליון ובהסכמת הצדדים, תוך שמירת זכותן של החברה ויתר המשיבות לשוב ולהעלות את הטענות מושא בקשת רשות הערעור במסגרת הערעור שיוגש, ככל שיוגש, על פסק הדין בתביעה הייצוגית. ההליך מצוי בבירור התביעה הייצוגית לגופה בפני ביהמ"ש.	כ- 503 מיליון ש"ח, מתוכם כ- 120 מיליון ש"ח ביחס לחברה.
8.	7/2014 מחוזי - מרכז	עמותות וארגונים הפועלים עבור האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת וכנגד ארבע חברות מנהלות של קרנות פנסיה נוספות	שימוש חסר תום לב בזכות על פי התקנון להעלות את דמי הניהול לשיעור המקסימלי המותר, בעת פרישת העמית לפנסיה וכן אי מתן הודעה מוקדמת לפני הפרישה לפנסיה. הסעדים המבוקשים הינם סעד של חיוב להשיב לפנסיונרים או לקופת הפנסיה את דמי הניהול העודפים שנגבו מהם ו/או שיגבו מהם שלא כדין, לחילופין להשיב לקופת קרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו מן הפנסיונרים ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים שנגבו שלא כדין מהפנסיונרים, בין כל עמיתי הפנסיה, לאסור על המשיבות להעלות את דמי הניהול ביחס לכל מבוטח בסמוך לפני יציאתו לפנסיה, לקבוע כי התנאי הקיים בתקנוני הנתבעות המתיר להן להעלות את דמי הניהול מעת לעת הינו (כביכול) תנאי מקפח בחוזה אחיד, וכן להורות על ביטולו או שינויו באופן המסיר את הקיפוח הנתען.	כל עמית בקרן פנסיה חדשה מקיפה של המשיבות שזכאי לקבל פנסיה זקנה ו/או יהיה זכאי לקבל פנסיה זקנה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. לבקשת ביהמ"ש, הועברו לפיקוח על הביטוח מספר שאלות להתייחסות לגבי הנושאים השנויים במחלוקת בתובענה. ביום 4 בספטמבר 2017 הוגשה עמדת הממונה בתיק התומכת בעמדת קרנות הפנסיה לפיה דמי הניהול בעת הפרישה אינם דומים במהותם לדמי ניהול מהחיסכון השוטף.	48 מיליון ש"ח "לכל הפחות מבלי שכמותו בשלב זה יתר הסעדים" וכן פיצוי בגין העתיד, לכל הנתבעות

⁵ עילת התביעה, הקבוצה והסכום הנתבע ביחס לקבוצה המתוארים הינם בהתאם להחלטה המאשרת את התביעה כייצוגית מיום 7 באוגוסט 2015. נתונים אלו בעת הגשת הבקשה לאישור התובענה כתובענה ייצוגית היו שונים.

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
9.	5/2015 מחוזי - מרכז	מבוטח בפוליסת דירה של החברה נ' החברה	הימנעות המשיבות משלם תגמולי ביטוח ו/או שיפוי בגין רכיב המע"מ במקרים שהנזק לא תוקן בפועל. הסעדים המבוקשים כוללים בקשה לחייב את המשיבות לשלם את רכיב המע"מ החל על עלות התיקון גם כשהנזק לא תוקן בפועל וכן לחייב את המשיבות לפצות את כל חברי הקבוצה שתביעות הביטוח בעניינם הוגשו בתקופה האמורה על ידי תשלום רכיב המע"מ בשיעור החל על סכום הנזק ובתוספת הצמדה וריבית כדין.	כל מבוטח ו/או מוטב ו/או צד ג' בכל סוג ביטוח שלא תיקן את הנזק שתבע בגינו וקיבל תגמולי ביטוח ו/או שיפוי ללא רכיב המע"מ, לרבות כל חברי הקבוצה שזכאים בניכוי מס תשומות חלקי.	ביום 20 בפברואר 2017 דחה ביהמ"ש את הבקשה להחלפת המבקשים הייצוגיים וקיבל את בקשת המשיבות לסילוק בקשת האישור על הסף. בהתאם לכך, הורה ביהמ"ש על מחיקת בקשת האישור והתובענה. ביום 2 באפריל 2017 הוגש על-ידי המבקשים ערעור לביהמ"ש העליון על ההחלטה הנ"ל.	כ- 91 מיליון ש"ח
10.	8/2015 מחוזי - ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים נ' החברה	אי תשלום בonus של השתתפות ברווחים על פי נספח לפוליסת ביטוח המכונה "כפולה" והמרתו בסכום ביטוח נוסף מבלי להודיע על כך למבוטחים; תשלום סכום נמוך בהרבה מהסכום לו זכאים המבוטחים על פי הנספח האמור; אי קביעת שיעור השתתפות של המבוטח ברווחים מידי שנה בחיי הפוליסה וקביעת שיעור אחיד ונמוך באורח בלתי סביר לשיעור השתתפות זה.	כל מי שהתקשר עם החברה ורכש ממנה פוליסת ביטוח חיים שלפיה הוא זכאי לתשלום במזומן של חלקו ברווחי הפוליסה עם הגיעו לגיל 65.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 25 ביוני 2017 הורה ביהמ"ש על החלפת תובע ייצוגי, לאחר שהתובע הייצוגי הלך לעולמו. בהמלצת בית המשפט, בכוונת הצדדים לפנות לגישור.	600 מיליון ש"ח
11.	9/15 מחוזי - מרכז	מבוטחת בפוליסת סיעוד נ' החברה וחברות ביטוח אחרות	הפרת תנאי פוליסה עקב נקיטת עמדה פרשנית ביחס לאופן שבו ניתן ניקוד בגין רכיב "שליטה על הסוגרים" בעת בחינת זכאות מבוטחים לקבלת תגמולי ביטוח סיעוד רק במקום בו מצב זה הוא בשל מחלות אורולוגיות או גסטרואנטרולוגיות, בעוד שלפי הטענה יש מקום לתן ניקוד בגין רכיב זה גם אם מדובר באי שליטה תפקודית ואי עמידה בחובות גילוי עובר לרכישת הפוליסה בהקשר זה. הסעדים הנתבעים כוללים חיוב התובעות בפיצוי.	כל מי שהיה מבוטח בביטוח סיעודי ולא קיבל בעת מקרה ביטוח ניקוד מתאים בגין רכיב שליטה על הסוגרים עקב הפרשנות האמורה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	עשרות ואף מאות מיליוני ש"ח
12.	9/15 מחוזי - ת"א	עמית בקרן פנסיה נ' החברה וחברות מנהלות קרנות פנסיה	טענה לפיה המשיבות משלמות לסוכני ביטוח עמלות הנגזרות מדמי הניהול, באופן שיוצר ניגוד עניינים בפעילות סוכני הביטוח ומביאות את העמית למצב בו הוא משלם דמי ניהול גבוהים מן הראוי. הסעדים הנתבעים הינם סעד הצהרתי לפיו המשיבות חייבות לשנות את ההסדר עם הסוכנים ולהתאימו לחוק, השבת כל דמי הניהול שנגבו ביתר וכל סעד אחר הנראה לביהמ"ש נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל של החברות המנהלות שנגבו מהם דמי ניהול תוך מתן עמלה לסוכנים הנגזרת מגובה דמי הניהול.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בינואר 2017 אישרה הכנסת את תיקון 20 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל), התשע"ז-2017 שקובע כי עמלת הפצה של קופות גמל לא תחושב בזיקה לשיעור דמי הניהול שהחברה המנהלת תגבה מעמית.	2 מיליארד ש"ח ככל הנראה ביחס לכל הנתבעות

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
13.	9/15 מחוזי - מרכז	עמיתים בחברה ומגדל מקפת נ' החברה ומגדל מקפת	נזקים שנגרמו עקב מעשיו של סוחר לשעבר בדסק מניות של מגדל שהורשע, על פי הודאתו בעסקת טיעון, בפרשת תרמית של הרצת מניות וביצוע מניפולציות בניירות ערך. לעניין ההליכים הפלילים בנושא זה, ראה סעיף 2.ו להלן. הסעדים הנתבעים כוללים פיצוי על הנזק שנגרם לעמיתים בכל דרך שימצא ביהמ"ש לנכון.	כל אחד מעמיתי/לקוחות החברה ו/או מקפת אשר נפגעו מהפעולות הנטענות בין השנים 2006 - 2011.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. בקשה לסילוק על הסף שהגישה מגדל נדחתה. הצדדים מצויים בהליך גישור. ראה לעניין זה גם סעיף 2.ו.	עשרות מיליוני ש"ח אם לא למעלה מכך
14.	1/16 מחוזי - מרכז	עמיתה בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	טענה בקשר עם החזקת אגרות חוב בדירוג אשראי נמוך בחריגה מהשיעור שהיה מותר בהתאם למגבלות ההשקעה, אשר חלו עליהן על פי תקנה 2T41 לתקנות מס הכנסה (כללים לאישור וניהול קופות גמל) (להלן: "תקנות קופות הגמל") במועדים הרלבנטיים לתובענה, וגבייה של דמי ניהול בגין חריגות אלו בניגוד להוראות תקנות קופות הגמל. הסעדים הנתבעים הינם בין היתר: השבה של דמי הניהול שנגבו על ידי המשיבות במקרה של חריגה מתקנות קופות הגמל, כפי שהיו בתוקף באותו המועד, פיצוי בגין הנזק שנגרם לחברי הקבוצה עקב חריגה הנטענת מתקנות קופות הגמל וכל סעד אחר לטובת הקבוצה, כולה או חלקה, או לטובת הציבור, הנראה לביהמ"ש נכון וצודק בנסיבות העניין.	עמיתי קופות הגמל המנוהלות על ידי הנתבעות שהחזיקו בקופות נשוא התובענה החל מיום 1 בינואר 2009 ועד ליום 4 ביולי 2012.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 24 בנובמבר 2016 הורה ביהמ"ש, בעקבות בקשת הנתבעות, על העברת הדין לבית הדין לעבודה. בית הדין הורה על קבלת עמדת הפיקוח על הביטוח ביחס לנושאים השנויים במחלוקת בבקשה לאישור התובענה כייצוגית, אשר הוגשה ביום 23 במאי 2017. החברה מפרשת את עמדת הפיקוח ככזו שתומכת בטענותיה בתיק.	לא הוערך על ידי התובע
15.	1/16 מחוזי - מרכז	עמית בקרן הפנסיה נ' מגדל מקפת וחברות מנהלות אחרות	העלאת דמי ניהול לעמיתים מבלי שנשלחה אליהם הודעה, מראש או בדיעבד, על אותה העלאה ואגב כך הפרה של חובת הנאמנות והזהירות, הפרה של חובת הגילוי והדיווח על פי דין. התובע מבקש לבסס את תביעתו, בין היתר, על החלטת ביהמ"ש המחוזי בתל-אביב לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 16623-04-12 לוי נגד פסגות. הסעדים המבוקשים הינם: פיצוי ו/או השבה בגובה דמי הניהול שנגבו ביתר, פיצוי בגובה סכום הפסד התשואה של דמי ניהול ששולמו ביתר וסעד כספי של פגיעה באוטונומיה; סעד הצהרתי לפי הפער בין דמי הניהול ששולמו לאחר ההעלאה ללא הודעה לבין דמי הניהול שהיו משולמים אלמלא ההעלאה הם חלק מנכסי העמית וכי הקרן הפרה את הוראות הדין ולחילופין כל סעד אחר שיימצא ביהמ"ש כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שהינו עמית במגדל מקפת אשר דמי הניהול הנגבים ממנו הועלו ללא מתן הודעה וזאת במהלך 7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למתן פסק דין סופי בה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. תלוי ועומד נושא העברת התיק לבית הדין לעבודה. ראה גם תובענה מס' 8 ו-17 בסעיף זה.	לא הוערך על ידי התובע

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
16.	1/16 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' החברה	<p>פגיעה בזכויות המבוטחים במסגרת יישום תיקון מס' 3 לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) (להלן: "תיקון 3 לחוק קופות הגמל"). זאת, לפי הטענה, מאחר והנתבעת לא נתנה למבוטחים, שברשותם הייתה פוליסה הונית לפני כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, את מקדמי הקצבה אשר היו להם בפוליסה קצבתית קודמת שהייתה ברשותם, אצל הנתבעת או בחברת ביטוח אחרת (להלן: "פוליסה קצבתית מוקדמת").</p> <p>התובע מבקש לבסס את תביעתו בין היתר, על החלטת ביהמ"ש המחוזי מרכז לאישור תובענה ייצוגית בת"צ 48006-03-10 גרניט נגד כלל ביטוח.</p> <p>הסעדים הנתבעים כוללים הוראה לנתבעת להצמיד לפוליסות ההוניות של מבוטחיה את מקדם הקצבה שהיה קיים להם קודם לתיקון 3 לחוק קופות הגמל בפוליסה קצבתית המוקדמת בעלת מקדם הקצבה העדיף; לחילופין, לחייב את הנתבעת לאפשר לתובע וליתר חברי הקבוצה להפריש את מלוא כספי החסכון הפנסיוני, באופן רטרואקטיבי החל ממועד כניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל וכן מעתה ואילך, לפוליסה הקצבתית המוקדמת; לחילופין, לחייב את הנתבעת לפצות את התובע ואת יתר חברי הקבוצה בגובה הנזק הנטען לזכויותיהם הפנסיוניות של חברי הקבוצה בגובה התעשרותה על חשבון חברי הקבוצה כתוצאה ממדיניותה ה"נ"ל; וכן לגבי מבוטחים שכבר פרשו מאז 1 בינואר 2008 והחלו לקבל קצבה נמוכה מכפי שהיו זכאים, לפי טענת התובע, על פי המקדם העדיף - להורות לנתבעת להשיב למבוטחים אלה את ההפרש בין הקצבה לה היו זכאים על פי המקדם העדיף, לבין הקצבה שקיבלו בפועל.</p>	<p>כל מי שהייתה בבעלותו, קודם לכניסתו לתוקף של תיקון 3 לחוק קופות הגמל, הן פוליסה הונית של הנתבעת והן פוליסה קצבתית (בין אם של הנתבעת ובין אם של חברת ביטוח אחרת), ואשר בעקבות התיקון הנ"ל לחוק לא קיבל מקדם קצבה בפוליסה ההונית או שקיבל בפוליסה ההונית מקדם קצבה גרוע ממקדם הקצבה בפוליסה הקצבתית הישנה שלו.</p>	<p>ההליך מצוי בברור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 4 במאי 2017 ניתנה החלטת ביהמ"ש המורה על העברת ההליך לבית הדין לעבודה.</p> <p>ביום 6 ביוני 2017 הגיש התובע בקשת רשות ערעור על ההחלטה להעביר את ההליך לבית הדין לעבודה. התיק קבוע לדיון בבית הדין לעבודה.</p>	<p>50 מיליון ש"ח לשנה. נזק מצטבר יהיה מכפלה של הנזק השנתי במספר השנים הרלבנטיות שייקבעו בפסק הדין</p>

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עליות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
17.	1/16 מחוזי - מרכז	עמותה רשומה הפועלת למען אוכלוסיות חלשות ואנשים בעלי צרכים מיוחדים מגדל מקפת קרנות פנסיה וקופות גמל	גביית דמי ניהול בגין קצבאות נכות ושארירים מקרן הפנסיה וזאת מבלי לגלות לעמיתים כי ייגבו מהם דמי ניהול בקשר עם קצבאות אלה ומבלי לגלות כי יגבו בגין קצבאות אלה דמי ניהול בשיעור המקסימלי עם התחלת קבלת קצבת הנכות או השארירים. זאת, בעת שמקבלי הקצבאות, אינם יכולים לנייד את יתרת החשבון האישי או את סכום עתודות הקצבאות שהקרן מחזיקה עבורם, תוך ניצול מצוקתם. הסעדים הנתבעים הינם: סעד כספי של השבה לכל אחד ממקבלי קצבאות הנכות את כל דמי הניהול שנגבו מהם ו/או שייגבו מהם שלא כדין ולחילופין להשיב לקרן הפנסיה את כל דמי הניהול שנגבו ו/או שייגבו מהם שלא כדין, לבצע חלוקה צודקת והוגנת של הכספים; לאסור על גביית דמי ניהול מקצבאות נכות ושארירים ולחילופין לחייב את המשיבות להפחית את דמי הניהול הנגבים ולקבעם בשיעור ראוי; לחייב את המשיבות להשיב את ההפרש למקבלי הקצבאות ו/או לקרן ולחייב את המשיבות לבצע גילוי יזום בקשר עם דמי ניהול מקצבאות אלו וכן לקבוע כי התנאי הקבוע בתקנוני הקרן המתיר להן לקבוע מעת לעת את דמי הניהול באופן חד צדדי הוא תנאי מקפח בחוזה אחיד.	כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת נכות מכל מין וסוג שהוא וכן כל מי שמקבל ו/או בעל זכות לקבל קצבת שארירים וכן כל עמית פעיל ו/או מבוטח ו/או חבר בקרן פנסיה חדשה שנמנית על הנתבעות והוא ניזוק כתוצאה מגביית דמי ניהול בקשר עם קצבאות נכות ושארירים.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 8 ו-15 בסעיף זה.	לא הוערך על ידי התובע
18.	5/16 מחוזי - מרכז	מבוטחים נ' החברה	טענות לפיהן החברה מחלקת את כספי הפרמיות המתקבלות אצלה באופן שרירותי בניגוד להוראות שמתקבלות אצלה, ובניגוד להסכמים ולהוראות הדין; שהחברה מעבירה חלק מהכספים שנגבו ביתר לתכנית ביטוח אחרת שהמבוטח כלל לא ביקש; שהחברה גובה פרמיה מהמבוטחים עבור סיכונים שלא קיימים ועושה תיקונים רטרואקטיביים בדוחות שהיא מוציאה תוך הטעיית המבוטחים וכי החברה נמנעת מלהכניס מנגנוני בדיקה שיכולים להתריע על טעויות אפשריות וימנעו גביה בלתי חוקית. הסעדים העיקריים הנתבעים הינם: (א) לפצות את חברי הקבוצה בגין הנזקים הממוניים והלא ממוניים שנגרמו להם; (ב) לחייב את החברה להתאים את הפרמיות שהיא גובה למה שצריך היה לגבות ולאכוף על החברה את תיקון הדוחות; (ג) לחייב את החברה להשיב פרמיות שקיבלה ללא זכות שבדין ושעולות על המוסכם, וכן להשיב רווחים שהפיקה ודמי ניהול על כספים שגבתה ביתר; (ד) להצהיר כי החברה גבתה כספים שלא כדין ועליה לפעול לשנות את המצב הקיים; (ה) ליתן צו עשה בדבר שינוי נהלי עבודה ומערכות ובאשר לניסוח פוליסות.	(א) כל בעלי פוליסה ו/או המבוטחים ו/או המוטבים בביטוח חיים ששילמו פרמיה גבוהה מזו שהוטחה להם בפוליסה, בין אם הפרמיה נקבעת ביחס לשכר המבוטח ובין אם הפרמיה נקבעת בסכום קבוע. (ב) כל המבוטחים בביטוח חיים אשר הכספים שהועברו חולקו שלא בהתאם להסכם ולחלוקה שחילק המעביד, ובכלל זה בין הקופות הפנימיות השונות. (ג) כל המבוטחים אשר בדוחות השנתיים שלהם שונתה יתרת הפתיחה (לרבות בדרך של "יתרת פתיחה עדכנית") מבלי שנמסר להם גילוי מלא ומפורט על השינוי ועל נימוקיו. (ד) כל מבוטח שכספים שהופקדו בעבורו הועברו לביטוח חדש שנפתח ללא הסכמתו. (ה) כל מבוטח אשר הפרמיה שנגבתה ממנו או חלקה אינם מטיבים את מצבו של המבוטח ו/או מניבים כל פיצוי נוסף בהינתן מקרה הביטוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	לא הוערך על ידי התובע

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
19.	06/16 מחוזי - ת"א	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' החברה, חברות ביטוח נוספות ומשרד האוצר	טענה לפיה הפיקוח על הביטוח אישר לחברות הביטוח למכור וחברות הביטוח מכרו, פוליסות ביטוח סיעודי קולקטיבי שהינן "מוצר פגום" וזאת בשל התנאי בפוליסה המאפשר לחברות הביטוח לסיים באופן חד צדדי את הפוליסה או לא לחדשה לאחר תקופה מוגבלת, ללא אזהרת המבוטחים מראש באופן ראוי, תוך גרימת נזקים ישירים ועקיפים להם. התובענה הוגשה בעילות הטעייה, תרמית, הפרת חובה חקוקה ורשלנות, ומבוקשים במסגרתה סעד כספי וכן סעדים הצהרתיים וצווי עשה בדבר כיסוי ביטוחי והבטחת זכויות לחברי הקבוצה.	כל לקוח שהחזיק פוליסת ביטוח סיעודי קולקטיבי שבוטלה ו/או שונו תנאיה באופן קיצוני ואשר הוטעה ו/או לא הוזהר ו/או לא יודע כי פוליסה זו אינה צוברת לזכותו כל סכום, וכי לא תעמוד לזכותו בימי זקנתו, וזאת לתקופה של 7 השנים שקדמו להגשת התובענה לכל הפחות ו/או מיום ההפקדה הראשונה של הלקוח.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית.	7 מיליארד ש"ח ביחס לכל החברות הנתבעות
20.	10/16 בית הדין האזרחי לעבודה - ירושלים	מבוטח בקרן השתלמות נ' מגדל מקפת	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בתקנון בנושא. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה/עמלות שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות למגדל מקפת להימנע מלנכות מחשבוניהם של חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות/עמלות.	כל עמית בקרן "מגדל השתלמות" (בשמה זה ובשמותיה הקודמים, ולרבות כל הקרנות שמוזגו לתוכה) בהווה ובשבע השנים שקדמו למועד הגשת הבקשה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות 22 ו-24 בסעיף זה.	כ- 94 מיליון ש"ח
21.	10/16 מחוזי - מרכז	עמית בקופת גמל לקצבה נ' החברה, מגדל מקפת ומבטח סימון	טענה לסיווג שגוי של כספי תגמולים המופקדים בקופות גמל לקצבה, אשר לכאורה יוביל למיסוי יתר של הקצבה שתקבל מקופות הגמל במועד הזכאות. הסעד המבוקש הראשי הינו צו עשה, שיוורה לחברה ולמגדל מקפת לפעול לתיקון הרישומים לשם התאמתם לדין. הסעד החלופי המבוקש הוא פיצוי בסכום שלא הוערך בבקשת האישור. כמו כן התבקש בבקשת האישור צו עשה לשינוי התנהלות המשיבות ביחס לעתיד, כך שידרשו לקבל הוראות סיווג מתאימות.	שתי תתי קבוצות: (1) לקוחות מי מהנתבעות אשר הכספים שהופקדו על ידם או עבורם פוצלו בעת ההפקדה לשתי קופות גמל לקצבה שבניהול מקפת ו/או מגדל, ואשר בשל פיצול זה כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת", כהגדרת המונח בסעיף 9א(א) לפקודת מס הכנסה. (2) לקוחות מי מהנתבעות, שהם עמיתים שכירים בקופת גמל לקצבה שבניהול מגדל מקפת או החברה, אשר הפקידו לקופה כספים על חשבון מרכיב תגמולי העובד, ואשר בשל כך כספים אלו סווגו בחסר ל"קצבה מוכרת".	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. בית המשפט הנחה את הצדדים להגיש שאלות שיוגשו לרשות המיסים בנושא זה.	לא ניתן להערכה אך מצוי בסמכותו של בית המשפט (הערכה בלתי מחייבת של כ- 9.5 מיליון ש"ח)
22.	12/16 מחוזי - מרכז	מבוטחים בפוליסת ביטוח מנהלים נ' החברה	טענה לגביית הוצאות ניהול השקעה ללא הוראה חוזית בפוליסות המתירה זאת. הסעד המבוקש הוא השבה של כל הוצאות ניהול ההשקעה שנגבו מחברי הקבוצה במהלך שבע שנים מלפני מועד הגשת התביעה, בצירוף ריבית שקלית כחוק וכן להורות לחברה להימנע מלנכות מחשבוניהם על חברי הקבוצה סכומים כלשהם בגין הוצאות ניהול השקעות.	כל המבוטחים בביטוחי המנהלים ששווקו על ידי החברה (משתתף ברווחים, "יותר", "מגדלור" וכיוב'), אשר נגבו מהם הוצאות ניהול השקעות בניגוד לדין ו/או כאשר הפוליסה לא כללה הוראה המאפשרת לחברה לגבות הוצאות אלו.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביהמ"ש החליט ביום 15 ביוני 2017 על העברת התיק לבית הדין לעבודה. ראה גם תובענות מס' 20 ו-24 בסעיף זה.	567 מיליון ש"ח

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
23.	01/17 מחוזי - מרכז	שני מבוטחים בביטוח רכב חובה נ' החברה	טענה לפיה החברה נמנעת מלגלות למבוטחיה כי על פי פרקטיקה הנוהגת אצלה (והקיימת גם אצל יתר חברות הביטוח), הם זכאים להפחתת הפרמיה המשולמת על ידם בהגיעם למדרגות גיל ו/או וותק נהיגה הנהוגות אצלה. הסעדים המבוקשים הם לחייב את החברה להשיב לחברי הקבוצה את דמי הביטוח העודפים שנגבו בניגוד לדין עקב התנהלותה כאמור לעיל וכן צו עשה, המורה לחברה לשנות את דרך התנהלותה כאמור לעיל.	מבוטחי החברה בביטוח רכב חובה, צד ג' ומקיף בתקופה שתחילתה בשבע השנים הקודמות להגשת התובענה, אשר הגיעו במהלך תקופת הביטוח למדרגת גיל ו/או וותק נהיגה המזכה על פי דין וכן על פי הפרקטיקה הנהוגה אצל החברה בהפחתת דמי הביטוח, ואשר החברה נמנעה מלנהוג כלפיהם על פי דין וכן על פי אותה פרקטיקה נהוגה וכתוצאה מכך לא קבלו את ההפחתה בפרמיה.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענה בסעיף ג(2) להלן.	כ- 62 מיליון ש"ח
24.	2/17 מחוזי - מרכז	עמותה רשומה הפועלת למען האוכלוסייה המבוגרת נ' מגדל מקפת	טענה לפיה מגדל מקפת גבתה מעמיתיה בקרן הפנסיה ובקופות הגמל, תשלום בגין "הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל" (הוצאות ישירות), בניגוד להוראות התקנון ובניגוד למצגיה החוזיים והטרומ חוזיים כלפי עמיתיה. בכך נטען שמגדל מקפת מפרה את החוזה בינה לבין עמיתיה ומפרה גם את הוראות הדין. הסעדים המבוקשים הם: (א) ליתן צו לפיו התנהלות מגדל מקפת הינה בלתי חוקית, באשר היא מפרה החוזה - התקנון בינה לבין עמיתיה; (ב) לחייב את מגדל מקפת להשיב לכל אחד מחברי הקבוצה את הסך המצטבר שנגבה ו/או נוכה מחשבונו בקשר עם כל סוג של הוצאה בקשר עם הוצאות ישירות בשל ביצוע עסקאות בנכסי קופות הגמל; (ג) לחילופין לחייב את מגדל מקפת להשיב לנכסי קרן הפנסיה ולנכסי קופות הגמל את כל ההוצאות הישירות שנגבו שלא כדי ולבצע חלוקה צודקת והוגנת של כספים אלה. (ד) להורות למגדל מקפת להציג באופן ברור ומפורש מעתה ואילך, בכל טופסי הצטרפות ובכל התקנונים כי בנוסף לדמי הניהול ייגבה ו/או ינוכה סך נוסף בקשר עם הוצאת ישירות וכן לציין את השיעור המקסימלי שיגבה.	כל מי שהוא בעל זכות מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקרן הפנסיה אשר בניהולה של מגדל מקפת החל מחודש יולי 2013 ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור. וכן כל מי שהוא בעל זכות, מכל מין וסוג שהוא, בכספים המצויים בקופות הגמל אשר בניהולה של מגדל מקפת בשבע שנים שקדמו להגשת בקשת האישור ואילך, וכן כל מי שהיה בעבר בעל זכות בכספים כאמור.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ראה גם תובענות מס' 20 ו- 22 בסעיף זה.	כ- 287 מיליון ש"ח

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עליות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
25.	2/17 מחוזי- ת"א	מבוטח בפוליסת ביטוח חיים בחברה נ' החברה	טענה לפיה החברה גבתה דמי עריכה או כל תשלום אחר מלקוחותיה בגין העמדת הלוואות בניגוד לטיוטת עמדת הפיקוח על הביטוח בנושא גביית דמי טיפול בהלוואות ובניגוד להוראות חוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח). הסעדים המבוקשים במסגרת הבקשה לאישור התובענה כייצוגית הם: (א) השבת מלוא הסכומים שגבתה החברה מלקוחותיה בניגוד לדין; ו-(ב) צווים הצהרתיים המורים כי החברה פעלה שלא כדין וכי כל אדם שחויב בגין הסכומים הבלתי חוקיים, יהיה זכאי להשבה של מלוא הסכומים העודפים ששילם.	כלל הלקוחות של החברה שנטלו הלוואה אשר חויבו בדמי עריכה או כל תשלום אחר כדמי הקמת הלוואה או כדמי טיפול בה ב-7 השנים האחרונות.	ההליך מצוי בבירור הבקשה לאישור התובענה כייצוגית. ביום 2 ביולי 2017 פרסמה הממונה טיוטת הכרעה כלפי חברות הביטוח הכללת הוראות להשבת דמי הטיפול שנגבו בגין הלוואות בתקופה של 7 שנים קודם ליום 30 ביוני 2017. החברה הגישה תגובתה לטייטה זו של הממונה. החברה ביקשה לעכב את ההליכים בבית המשפט עד להכרעה של רשות שוק ההון בנושא טיוטת ההכרעה בנושא זה.	כ- 2 מיליון ש"ח
26.	5/17 מחוזי - ת"א	עובדים של מעסיקים, שהנתבעות מנהלות ההסדר שלהם נ' מבטח סימון וסוכנויות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות גרמו בפעילותן כסוכנויות ביטוח (מנהלות הסדר פנסיוני) לנזקים כלכליים לחברי הקבוצה, מאחר ועד לתיקוני חקיקה (תיקונים שבוצעו בחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ייעוץ, שיווק ומערכת סליקה פנסיוניים), וחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (קופות גמל) במסגרת חוק התכנית הכלכלית (תיקוני חקיקה ליישום המדיניות הכלכלית לשנות התקציב ל-2015 ו-2016), עלויות תפעול ההסדרים הפנסיוניים, שסיפקו הנתבעות למעסיקים, סובסדו על ידי העובדים של אותם מעסיקים והנתבעות העדיפו את טובת המעסיקים, עמם התקשרו בהסכמי שירותים, על פני טובת העובדים, ששילמו בפועל על שירותי התפעול הללו, באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם. הנזק הנטען לחברי הקבוצה הוא התשלום העודף של עלויות התפעול כאמור, שהועמס לפי הטענה על חברי הקבוצה באמצעות דמי ניהול עודפים שנגבו מהם. הסעדים הנתבעים הינם פיצוי/השבה בגין דמי ניהול עודפים שנגבו לטענת התובעים מחברי הקבוצה וכן כל סעד אחד שייראה לביהמ"ש כנכון וצודק בנסיבות העניין.	כל מי שנמנה על מצבת לקוחות הנתבעות בזמן שהן סיפקו למעסיק שירותי ניהול הסדר פנסיוני, במשך התקופה שתחילתה 7 שנים קודם להגשת התובענה ועד שהמעסיק החל לשאת בעלויות התפעול בהתאם לתיקון מס' 6 לחוק הייעוץ.	בקשת האישור כוללת טענות דומות לאלו שפורטו בבקשה לאישור תובענה ייצוגית אחרת, קודמת בזמן, שנמחקה על-ידי ביהמ"ש ביום 28 בנובמבר 2016 לנוכח המלצתו למחוק את ההליך. ביום 2 באוגוסט 2017 הוגשה מטעם המשיבות בקשה לסילוק בקשת האישור על הסף, ולחלופין העברתה לבית הדין לעבודה ולקביעת ערובה להוצאות.	357 מיליון ש"ח, מתוכם כ- 131 מיליון ש"ח כנגד מבטח סימון וסוכנות ביטוח

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
27.	5/17 מחוזי - מרכז	מבוטחים בביטוח רכב לעובדי המדינה נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	טענה לפיה הנתבעות, גבו ממבוטחים בביטוח רכב לעובדי מדינה, פרמיית ביטוח המגלמת סיכון גבוה יותר שאינו רלבנטי לתובעים ולחברי הקבוצה, וזאת תוך הפרה של הוראות סעיפים 55 ו-58 לחוק הפיקוח (איסור תיאור מטעה ואיסור פגיעה), הפרת חובה חקוקה, הפרת הוראות חוק החוזים הרבות הפרת חובת תם הלב בשלב המשא ומתן ובשלב החוזה ועשיית עושר ולא במשפט. הסעדים העיקריים הנתבעים: ליתן צו המורה לנתבעות להשיב על שאלונים ו/או לגלות בפני התובעים את כל המידע שיש בידם בקשר לגודל הקבוצה ושיעור הנזק שנגרם לה; להתיר לתובעים לתקן את כתב התובענה באופן של עדכון הנתונים המספריים והסכומים המתאימים כפי שיגולו על ידי הנתבעות; לפסוק לטובת חברי הקבוצה את סכום התובענה המהווה אומדן של שיעור הנזק שנגרם לחברי הקבוצה; וליתן צו המחייב את הנתבעות לשנות את הדרך בה הן נוהגות.	כל לקוח של הנתבעות, בשבע השנים האחרונות אשר רכש ממי מהנתבעות פוליסת ביטוח רכב לעובדי מדינה והיה זכאי להנחה בפרמיית הביטוח בשל העדר תביעות בשלוש שנים הקודמות, אך שילם פרמיה גבוהה יותר בשל אי התחשבות בעברו הביטוחי ו/או לפי פרמיה של העדר עבר ביטוחי.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. כ-155 מיליון ש"ח כנגד כל הנתבעות יחד	
28.	6/17 מחוזי - מרכז	חברה המעסיקה עובדים נ' אליהו בטוח בע"מ	השבה של דמי הפגיעה כמשמעותם בסעיף 94 לחוק ביטוח הלאומי ששילמו מעסיקים/מעבידים למוסד לביטוח לאומי בתקופה המתחילה בחודש ה-84 שקדם למועד הגשת בקשת האישור ומסתיימת במועד פסה"ד בתובענה ייצוגית או לחילופין עד מועד אישור הבקשה כתובענה ייצוגית (להלן: "התקופה הרלבנטית") בגין תקופת הזכאות הראשונה (12 הימים הראשונים שבעדם זכאי העובד לדמי פגיעה כמשמעותה בסעיף 94 לחוק הביטוח הלאומי וזאת בעקבות תאונות דרכים שנגרמו לעובדיהם שניזוקו בנזקי גוף כתוצאות מהתאונות הנ"ל, אשר הוכרו גם כתאונות עבודה ע"י המל"ל. התביעה נכללת במסגרת תיק RUN OFF שרכשה החברה מאליהו בטוח, בעלת השליטה בחברה ביום 21 באפריל 2016. במסגרת ההסכם לרכישת התיק נכללו הסדרים לכיסוי בגין תביעות עבר מביטוח המשנה שנרכש על ידי החברה וכן נכללו הסדרי שיפוי.	ציבור המעבידים ומעסיקים "הרגילים" למעט המדינה וקבוצות שהוחרגו בבקשה, אשר שילמו/החזירו לביטוח לאומי במהלך התקופה הרלבנטית, בגין עובדיהם הניזוקים, דמי פגיעה בגין תקופת הזכאות הראשונה עקב תאונות דרכים שאירעו לעובדיהם אשר הוכרו גם כתאונות עבודה ע"י ביטוח לאומי ואשר הנתבעת הנפיקה פוליסות ביטוח החובה המכסות את האירועים נשוא התאונות הרלבנטיות.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית. כ-14.5 מיליון ש"ח (חלקה של אליהו בטוח)	

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
29.	7/17 בית הדין האזורי לעבודה - ת"א	מבוטח בביטוח מנהלים נ' החברה	טענה לפיה החברה אינה מחשבת את סכום הקצבה המשולמת למבוטח, כולה או חלקה, על פי מקדם המרה הנקוב בנספח המצורף לפוליסת ביטוח מנהלים הונית ו/או בהתאמה לו. נטען כי החברה מאפשרת את המרת סכום הביטוח ההוני לפי מקדם הקצבה שבנספח הנ"ל אך ורק ביחס להפרשות המעביד לתגמולים, ואילו ביחס ליתר הכספים שבפוליסה מאפשרת את המרת סכום הביטוח ההוני לפי מקדם קצבה נחות. הסעדים המבוקשים הינם: (א) להורות לחברה לשלם לכל עמית החבר בקבוצה, אשר קיבל קצבה שחושבה או שחלקה חושב לפי מקדמים גבוהים מאלו המפורטים בנספח ו/או מן המקדמים הנגזרים מאלה הנקובים בנספח, פיצוי בגובה ההפרש בין הקיבצה ששולמה לו בפועל לבין הקיבצה שצריכה הייתה להיות משולמת לו אילו חושבה כולה לפי המקדמים הנקובים בנספח ו/או בהתאמה להם (בהתאם לגיל המבוטח במועד ההמרה), והכל בתוספת ריבית והפרשי הצמדה כדון. (ב) לצוות על החברה לחשב ולשלם לעמיתים חברי הקבוצה, מכאן ולהבא את הקצבה במלואה, לפי המקדמים המפורטים ו/או המותאמים למקדמים הנקובים בנספח.	כל מי שהתקשר עם החברה בהסכם להבטחת קיצבה הנספח לפוליסת ביטוח מנהלים הוני (תהא כותרתו אשר תהא) שקיבל בפועל ו/או עתיד לקבל מהחברה סכום קצבה שחלקה ו/או כולה מחושב לפי מקדם הגבוה מזה הנקוב בנספח (לרבות נגזרותיו של אותו מקדם הנקוב בנספח)	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית.	לא הוערך על ידי התובע
30.	8/17 בית הדין האזורי לעבודה - ת"א	מבוטח נ' החברה	סירובה של החברה להגיש תביעת חוב לביטוח לאומי בגין הפרשים של הפרשות של חסכון פנסיוני במצב של מעסיק בהליכי פירוק תוך התעלמות מהדין המהותי לטענת התובע בכל הקשור לזכות לפנסיה לפי צו ההרחבה לפנסייית חובה וזאת כאשר לטענת התובע זכות התביעה בנושא זה הינה של קופת הגמל בלבד. הסעדים העיקריים הנתבעים: (א) סעד הצהרתי ולפיו במצב של פירוק המעסיק מחויבת החברה להגיש תביעת חוב על בסיס הדין המהותי החל על העובד וכי בכל מקרה שלא תוגש תביעה חוב כאמור עד למועד חיסול החברה (שלאחריו לא ניתן עוד להגיש תביעת חוב), היא תפצה את העובד בגובה התשלומים לפי תביעת החוב, (ב) צו עשה המורה לחברה לשנות נהליה ולהגיש תביעות חוב בגין זכויות פנסיוניות שלא שולמו, ככל שהחברות טרם חוסלו וכן לפרסם נוהל שיעגן את חובת הגשת תביעת חוב בהתאם לדין המהותי במצב של מעסיק בפירוק, (ג) צו עשה המורה לחברה לפנות למבוטחיה בעת שחברה נכנסת להליכי פירוק בהתאם לנתוני הכנ"ר על מנת שניתן יהיה לבחון את ההפרשות ואם הם מלאות וכן (ד) סעד כספי - פיצוי כל חברי הקבוצה אשר מעסיקיהם חוסלו בגובה ההפרשות הפנסיוניות שלא נתבעו באמצעות הוכחות החוב.	כל העובדים המבוטחים בחברה שמעסיקיהם נכנסו להליכי פירוק וקיים פער מהותי בין הדין החל בעניינם לבין תנאי הפוליסה עליה חתמו, ב- 7 השנים שקדמו להגשת הבקשה ולא הוגשה בעניינם תביעת חוב על ידי החברה.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית	לא הוערך על ידי התובע

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
31	9/17 מחוזי י-ם	מבוטח נ' החברה ואליהו בטוח	<p>לטענת התובעים, הנתבעות אינן מיישמות כנדרש את סעיף 5(ב) בחוק פסיקת ריבית והצמדה ואינן משלמות, כעניין של מדיניות, ריבית (לרבות ריבית פיגורים) והצמדה הנדרשים על פי אותו חוק.</p> <p>הסעדים העיקריים הינם: (א) הצהרה כי הנתבעות הפרו את הוראות הדין ק פסיקת ריבית והצמדה, כאשר הן לא הוסיפו לסכומי הכסף ששילמו הפרשי הצמדה ו/או ריבית ו/או ריבית צמודה במקרים בהן הן שילמו סכומים במועד מאוחר למועד הפירעון; (ב) לחייב את הנתבעות בפיצוי בגין הנזקים שנגרמו כתוצאה מהפרה זו; (ג) לחייב את הנתבעות לתקן את מדיניותן מכאן ואילך באופן שהן יחויבו לקיים את הוראות החוק ביחס לתשלום ריבית והצמדה על תשלום חוב פסוק.</p> <p>בנוגע לחלק התביעה אשר הוגשה כנגד אליהו חברה לביטוח בע"מ, הרי שבהתאם להסכם רכישת תיק RUN OFF שרכשה החברה מאליהו בטוח, בעלת השליטה בחברה ביום 21 באפריל 2016, ככל שהתביעה נגד אליהו חברה לביטוח כלולה בתיק ה-RUN OFF הרי היא מצויה באחריותה של החברה. היבטים של התביעה שאינם כלולים במסגרת תיק ה-RUN OFF אם וככל שיהיו לא יועברו לאחריותה של החברה. יוער, כי במסגרת ההסכם לרכישת תיק ה-RUN OFF נכללו הסדרים לכיסוי בגין תביעות עבר מביטוח המשנה שנרכש על ידי החברה וכן נכללו הסדרי שיפוי.</p>	<p>כל מי ששולמו לו על ידי הנתבעות סכומי כסף שנפסקו לזכותו על ידי רשות שיפוטית במועד המאוחר למועד הפירעון (כהגדרת המונח בחוק פסיקת ריבית והצמדה) מבלי שהתווספו לתשלום הסכום הפסוק הפרשי הצמדה וריבית ו/או ריבית ו/או ריבית צמודה.</p>	<p>טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית</p>	<p>עשרות מיליוני ש"ח אם לא למעלה מכך, בכל מקרה מעל 2.5 מיליון ש"ח לצורך סמכות בית המשפט לעניין זה.</p>

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
32	10/17 מחוזי מרכז	מבוטח נ' החברה	<p>לטענת התובע לפיה מגדל ביטח מתעלמת מהוראות הדין לעניין הסדרת הליך השיווק והמכירה של כתבי השירות, וזאת בכך שהחברה משווקת למבוטחים תוכניות ביטוח רכב רכוש הכוללות כחלק אינהרנטי ובלתי ניתן להפרדה כתבי שירות, וזאת מבלי שהיא מציגה ללקוחות את מחיר כתבי השירות במהלך הליך השיווק והן לאחריו, ומבלי שהיא מאפשרת למבוטח לוותר על כתבי שירות ולקבל בתמורה מחיר נמוך יותר שישקף את עלות כתב השירות שהוסר; תוך יצירת התניה בפועל בין רכישת כתבי השירות לתוכנית הביטוח; תוך אי מסירת מידע מהימן ושלם למבוטחים בהליך השיווק והמכירה ולאחריו; ותוך אי התאמת הביטוח לצרכי המועמד לביטוח.</p> <p>הסעדים העיקריים: (א) פיצוי ו/או השבה בגובה הסכומים ששולמו ביתר בגין כתבי השירות שנמכרו במסגרת תוכנית הביטוח המקיף ו/או צד ג' לו החברה הייתה עומדת בחובותיה ע"פ דין במסגרת הליך השיווק והמכירה: עלות כתבי השירות שלא היו נרכשים כלל על ידי המבוטחים; הפער בין עלות כתבי השירות ששולמה לחברה על ידי המבוטחים במסגרת פוליסת הביטוח המקיף או צד ג' לבין העלות שהייתה משולמת על ידם לו היו נרכשים מצדדים שלישיים ו/או מהחברה במחיר נמוך יותר ו/או בתנאים עדיפים ולאחר עריכת סקר שוק, (ב) צו עשה שיוורה לחברה להציג למבוטחיה במסגרת הליך השיווק של תוכניות הביטוח לרכב (ובכלל) את מחיר כתב השירות בנפרד ממחיר פוליסת הביטוח; שלא להתנות רכישת תוכנית ביטוח ברכישת כתב שירות; להורות לחברה לאפשר למבוטחיה שלא לרכוש את כתבי השירות ו/או חלקם במסגרת תוכנית הביטוח תוך הפחתת עלותם מעלות תוכנית הביטוח באופן שיוזיל את עלות תכנית הביטוח בהתאם.</p>	<p>כל מי שרכש מהחברה כתבי שירות במסגרת פוליסת הביטוח רכוש רכב, צד ג' או מקיף, תוך שהחברה הפרה את הוראות הדין ביחס להליך השיווק והמכירה של כתבי השירות; וזאת בתקופה שהחלה 7 שנים לפני הגשת בקשת האישור ועד למועד מתן פסק דין סופי בתובענה.</p>	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית	לא הוערך על ידי התובע

ב. הליכים ייצוגיים - בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות ותובענות אשר אושרו כייצוגיות (המשך)

מס'	תאריך וערכאה ¹	הצדדים	טענות מרכזיות, עילות וסעדים ²	הקבוצה ³	פרטים	סכום התביעה ⁴
33	11/17 מחוזי - מרכז	תנועת ויצו - הסתדרות עולמית לנשים ציוניות נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	גביית פרמיית ביטוח הכוללת "תוספת סיכון", הנובעת מאופי עבודתם של המבוטחים וזאת למרות העובדה שהמבוטחים כלל אינם עובדים במועד שבו נרכש הכיסוי הביטוחי וגם כאשר המבוטחים הספיקו לעבוד בעבודה אשר הצדיקה גביית פרמיה גבוהה יותר. הסעדים העיקריים המבוקשים במסגרת התובענה הינם בין היתר: להורות לנתבעות (א) למסור נתונים בנוגע לכל מי ששילם פרמיות בעבור כסויים ביטוחיים שכללו תוספת בגין סיכון מקצועי ב-7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה; (ב) להשיב את הסכומים שגבו ביתר מחברי הקבוצה בצירוף הפרשי הצמדה וריבית; (ג) להימנע מגביית "תוספת מקצועית" או כל תוספת לפרמיה שעניינה סיכון הכרוך בעבודתו של המבוטח שעה המבוטח אינו עובד, ולהטמיע הוראות והנחיות שיוודאו הימנעות מגביה כגון זו בעתיד.	כל מי ששילם ב-7 שנים שקדמו למועד הגשת התובענה ועד למועד אישורה כייצוגיות פרמיות בגין כסויים ביטוחיים (לרבות, אך לא רק, אובדן כושר עבודה וביטוח חיים /או ריסק) בגין תקופה בה המבוטח לא עבד בפועל ונגבתה ממנו פרמיה הכוללת "תוספת מקצועית" או תוספת אחרת מכל סוג שהוא הנובעת מסיכון הכרוך בעבודתו.	טרם הוגשה תשובה לבקשת אישור התובענה כייצוגית.	אינו ניתן להערכה.

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
1.	4/2015 מחוזי - ת"א	חסי (באמצעות אפטרופוס) שהיה מבוטח בביטוח חיים קבוצתי נ' בנק לאומי לישראל בע"מ והחברה	חיוב נוטלי משכנתאות מעל גיל 55 ברכישת פוליסת ביטוח חיים וזאת בידיעה שהם בגיל שאינו בר ביטוח, והמשך חיוב נוטלי משכנתאות בתשלום עבור פוליסת ביטוח חיים גם לאחר הגיעם לגיל 65 - גיל תום תקופת הביטוח.	360 מיליון ש"ח	ביום 18 בינואר 2017 אישר ביהמ"ש את הסתלקות המבקש מהבקשה ודחיית התביעה האישית, מבלי שאישר את הגמול המוצע למבקש ובא כוחו.
2.	5/2014 מחוזי - ת"א	מבוטחת בביטוח רכב הכולל כיסוי לרכב חילופי נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	אי מתן רכב חילופי לנהג צעיר מבלי שנערך גילוי על כך ברשימה/מפרט, זאת בניגוד לחובת הגילוי המוטלת על מבטחים.	כ- 28 מיליון ש"ח, מתוכו חלק החברה כ-8 מיליון ש"ח	ביום 31 בינואר 2017 אישר ביהמ"ש את בקשת ההסתלקות שהוגשה בהסכמת הצדדים.
3.	4/2010 מחוזי - מרכז	ארגון צרכנים נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	הפרה של החובות המוטלות על המשיבות לאיתור בעלי זכויות בפוליסות ביטוח, אי ניהול נפרד של כספים ללא דורש, אי העברת כספים שלא נדרשו לאפטרופוס הכללי, גביית דמי ניהול העולים על המותר והתעשרות שלא כדין מהתשואה שמניבים הכספים שלא נדרשו.	-	ביום 9 בפברואר 2017 אישר ביהמ"ש הסכם פשרה בתיק הקובע פעולות שעל החברה לנקוט לאיתור בעלי זכויות באמצעות מאתר חיצוני.
4.	12/2012 מחוזי - מרכז	מבוטח בביטוח רכב נ' אליהו בטוח וחברות ביטוח נוספות	גביית פרמיה שלא בהתאם לסיווג העדכני של הרכב בהתייחס לרכבים אשר סיווגם שונה בשנת 2017 בתקנות התעבורה מרכב מסחרי לרכב פרטי. התביעה נכללת במסגרת תיק RUN OFF שרכשה החברה מאליהו בטוח, בעלת השליטה בחברה ביום 21 באפריל 2016. במסגרת ההסכם לרכישת התיק נכללו הסדרים לכיסוי בגין תביעות עבר מביטוח המשנה שנרכש על ידי החברה וכן נכללו הסדרי שיפוי.	לא הוערך על ידי התובע	ביום 23 באפריל 2017 דחה ביהמ"ש את בקשת אישור התובענה כייצוגית.
5.	2/2016 מחוזי - מרכז	מבוטח נ' מגדל אחזקות	החברה כשלה מליידע ולעדכן מנותקי קשר ולמסור להם דיווחים עדכניים לרבות הודעות בדבר העלאת דמי ניהול	כ- 123 מיליון ש"ח (פיצוי על נזק) וכן כ- 245 מיליון ש"ח (פגיעה באוטונומיה של הרצון)	ביום 9 ביוני 2017 לאחר שהתובע לא הגיש בקשה לתיקון על מנת לרפא את הפגמים שנפלו בה, החליט בית המשפט להורות על מחיקתה של התביעה, לאור העובדה שהתביעה הוגשה כנגד מגדל אחזקות ואין חולק שהיא חברת אחזקות, אינה מבטח ולא ניהלה את כספי המבקש.
6.	8/2016 מחוזי - מרכז	מבוטחת בביטוח רכב חובה נ' החברה וחברות ביטוח נוספות	טענה לגביית דמי ביטוח גבוהים מדי בביטוח רכב מקיף בשל אי עדכון דמי הביטוח עקב שינוי גיל המבוטח במהלך תקופת הביטוח.	100 מיליון ש"ח	ביום 12 ביולי 2017 הורה ביהמ"ש, לבקשת התובעת, על מחיקת החברה מהבקשה לאישור התובענה כייצוגית ומהתובענה עצמה.

ג. הליכים ייצוגיים שהסתיימו במהלך תקופת הדיווח ועד לתאריך פרסום הדוח (המשך)

מס'	תאריך וערכאה	הצדדים	עיקרי התביעה	סכום	פירוט
7.	5/2015 מחוזי - ת"א	נכה אשר ביקשה לחנות בחניון מרכז ויצמן בתל אביב ג' החברה ואריאל פרומול ניהול קניונים בע"מ	אי מתן חניה חינם לאדם עם מוגבלות במרכז ויצמן בת"א בהתאם לחוק חנייה לנכים, התשנ"ד-1993.	כ- 7 מיליון ש"ח	ביום 1 באוגוסט 2017 אישר ביהמ"ש את בקשת ההסתלקות שהוגשה בהסכמת הצדדים.
8.	1/2015 מחוזי - ת"א	מחזיקים ביחידות של קרנות נאמנות ג' מגדל קרנות נאמנות בע"מ חברה בת של מגדל שוקי הון וחברות מנהלות קרנות נאמנות אחרות ונאמנים לקרנות נאמנות	אי נקיטת מאמצים להוזלת עמלות הברוקראז' ששולמו מנכסי קרנות הנאמנות, באופן שהעמלות שנגבו היו גבוהות ממחירן האמיתי ו/או כיסו גם מתן שירותי תפעול שניתנו ללא תמורה לחלק ממנהלי הקרנות, וזאת בין היתר, תוך הפרת חובת נאמנות וזהירות, רשלנות, הפרת חובה לפי דין ועשיית עושר שלא כדין.	220 מיליון ש"ח, מתוכו מיוחס למגדל קרנות נאמנות כ- 22 מיליון ש"ח	ביום 2 באוגוסט 2017 אישר ביהמ"ש בקשת הסתלקות שהוגשה בהסכמה על ידי התובעים.
9.	9/15 מחוזי - מרכז	מבוטח ג' החברה וחברות ביטוח נוספות	גבייה של דמי ביטוח מלאים מחיילי מילואים, וזאת בהתעלם מהעובדה שלחייל מילואים ניתן כיסוי ביטוחי חלקי וחסר המחריג מקרי ביטוח שאירעו עקב השירות הצבאי, לרבות שירות מילואים וכן טענות לאי גילוי מספק ביחס לעובדה שהפרמיה אינה מוחזרת.	עשרות מיליוני ש"ח	ביום 22 באוגוסט 2017 אישר בית המשפט הסתלקות אשר במסגרתה הוסכם על מתן הבהרות לגבי הפוליסות וגילוי לגבי האמור בהן לעניין שירות מילואים בפוליסה ובאתר האינטרנט של החברה.
10.	6/2014 מחוזי - י-ם	מבוטח ג' החברה וחברות ביטוח נוספות	קביעת סכום ביטוח לתשלום בביטוח חיים למשכנתא, העולה מעל ליתרת ההלוואה בבנק וכתוצאה מכך המבוטחים משלמים פרמיה גבוהה יותר.	כ- 1,182 מיליון ש"ח, מתוכו ביחס לחברה כ- 523 מיליון ש"ח.	ביום 13 בספטמבר 2017 אישר בית המשפט הסתלקות של התובעים בצירוף הסדר גילוי למבוטחים בתקופה שעד להסדרה רגולטורית בנושא.

ד. הליכים משפטיים אחרים

להלן מתוארות תובענות מהותיות אחרות, סכום התביעות מוצג נכון למועד הגשתן.

תאריך וערכאה	הצדדים	עילת התביעה, סעד וסכום	פירוט
5/2/14	כלל חברי קופות חולים כללית ומכבי	תביעות נגזרות בשם מבוטחים בקופות חולים כללית ומכבי להם קיים ביטוח בריאות פרטי למימוש זכות ההשתתפות של קופת חולים כללית וקופת חולים מכבי, בגין הוצאות שהוציאו במסגרת תכניות שירותי הבריאות הנוספים (שב"ן) ובגין ניתוחים שבוצעו על ידן במסגרת סל הבסיסי או המשלים בשל חפיפת החבויות בין השב"ן לפוליסות ביטוחי הבריאות המסחריים.	ביום 11 ביוני 2015 ניתנה החלטת ביהמ"ש בשאלת מעמדם של המבקשים להגיש תביעה נגזרת ונקבע כי חבר באגודה עותומנית רשאי להגיש תביעה נגזרת בשם האגודה.
8/4/14	מחוזי - ת"א	החברה, חברות ביטוח נוספות, שירותי בריאות כללית ומכבי שירותי בריאות	ביום 23 באוקטובר 2017 נתן בית המשפט העליון פסק דין ולפיו חבר קופת חולים אינו רשאי להגיש תביעה נגזרת בשם קופת חולים. בכך באה התביעה לסיימה.
		הסעד הנתבע הינו שיפוי קופות החולים ב-60% מעלות ניתוח בשב"ן ו-33.3% בסל הבסיסי ו-50% ביחס לכל המקרים האחרים שבחפיפת חבויות.	
		סכום התביעה: ביחס לקופת חולים כללית 3,518 מיליון ש"ח. ביחס לקופת חולים מכבי 1,714 מיליון ש"ח.	

ה. סיכום נתוני תביעות משפטיות

(1) להלן טבלה מסכמת של הסכומים הנתבעים במסגרת בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות, תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית ותביעות מהותיות אחרות כנגד החברות המאוחדות, כפי שצוינו על ידי התובעים בכתבי הטענות אשר הוגשו מטעמם. מובהר כי הסכום הנתבע אינו מהווה בהכרח כימות של סכום החשיפה המוערכת על ידי החברה ו/או חברות מאוחדות, שכן המדובר בהערכות מטעם התובעים אשר דינן להתברר במסגרת ההליך המשפטי. עוד מובהר כי הטבלה להלן אינה כוללת הליכים שהסתיימו.

סוג	כמות תביעות	הסכום הנתבע באלפי ש"ח ⁽¹⁾
תובענות שאושרו כתביעה ייצוגית⁽²⁾(3)	6	2,546,552
צוין סכום המתייחס לקבוצה	3	1,971,061
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	2	575,491
לא צוין סכום התביעה	1	-
בקשות תלויות לאישור תובענות כייצוגיות⁽³⁾	27	11,060,343
צוין סכום המתייחס לקבוצה ⁽⁴⁾	10	1,857,328
התביעה מתייחסת למספר חברות ולא יוחס סכום ספציפי לקבוצה	4	9,203,015
לא צוין סכום התביעה	13	-

- (1) כל הסכומים באלפי ש"ח ובקירוב, למועד הגשת הבקשות או התובענות לפי העניין.
(2) כולל תובענה בה לא צויין סכום תביעה מדויק (שורה 3 בטבלה בסעיף ב' לעיל), שם הוערך סכום התביעה במאות מיליוני ש"ח מבלי שנגקב בסכום תביעה.
(3) מקום בו צויין סכום המתייחס לקבוצה, הובא בחשבון הסכום המתייחס לקבוצה ולא הסכום המתייחס לכלל התובעות.
(4) כולל תובענה בה לא צויין סכום תביעה מדויק וניתנה הערכה בלתי מחייבת של כ- 9.5 מיליון ש"ח (שורה 21 בטבלה בסעיף ב' לעיל)

(2) סכום ההפרשה הכולל בגין התובענות הייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, שהוגשו כנגד הקבוצה כמפורט בטבלה המסכמת בסעיף 1) לעיל מסתכם בכ- 72 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-68 מיליון ש"ח).

(3) סך כל ההפרשות הכולל בגין כל ההליכים כנגד הקבוצה, לרבות תובענות ייצוגיות ותביעות מהותיות אחרות, לרבות בגין הליכים כמפורט בסעיף ו' להלן, הינן כ- 134 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 כ- 108 מיליון ש"ח).

1. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה

להלן מתוארים הליכים משפטיים נוספים ואחרים המתנהלים כנגד החברה ו/או החברות המאוחדות:

(1) בחודש דצמבר 2012 פורסמה טיוטת הכרעה שעניינה הפקדות חד-פעמיות בפוליסות מבטיחות תשואה של החברה. על-פי טיוטת ההכרעה, הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון (להלן - "הממונה") סבור כי היה על חברות הביטוח להודיע ו/או לקבל הסכמה לזקיפת תשואות תיק משותף ברווחים ביחס להפקדות חד-פעמיות שנעשו בפוליסות מבטיחות תשואה. על פי טיוטת ההכרעה של הממונה יש לבצע פעולות מסוימות תוך חלוקת המבוטחים לשתי קבוצות - האחת מבוטחים שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה שווה או גבוהה מהתשואה המבוטחת, והשנייה שהפקדותיהם החד-פעמיות נשאו תשואה נמוכה מהתשואה המבוטחת. החברה הגישה תגובתה לטיוטת ההכרעה, התקיים שימוע, נמסרו לפיקוח נתונים כבקשתו. טרם הוצאה הכרעה בנושא.

(2) ביום 27 ביולי 2015 הורשע בביהמ"ש המחוזי בתל אביב יפו (המחלקה הכלכלית) במסגרת הסדר טיעון עובד לשעבר בתחום המסחר בשוק ההון של הגופים המוסדיים בקבוצה ("הגופים המוסדיים", "העובד", בהתאמה). כתב האישום בו הודה העובד הוגש ביום 11 בפברואר 2015 על ידי פרקליטות מחוז מרכז תל אביב (מיסוי וכלכלה) כנגד העובד וכנגד נאשם נוסף, אשר לפי כתב האישום פעל עם העובד ("הנאשם הנוסף"). על פי כתב האישום העובד והנאשם הנוסף ניצלו את השליטה והידע של העובד, מתוקף תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים לשם השאת רווחים לטובת עצמם וזאת באמצעות מסחר בניירות ערך עבור עצמם, בין על ידי רכישת מניות במתווה המלווה בהוראות מכירה של הגופים המוסדיים ו/או מכירת מניות במתווה המלווה בהוראות רכישה או בטרם תבוצע רכישה זו לחשבונות הגופים המוסדיים ובין על ידי שילוב של פעולות אלו.

כמו כן, על פי כתב האישום העובד לשעבר והנאשם הנוסף פעלו באופן מרמתי במסחר בניירות ערך בעשרות ניירות ערך שונים, על ידי העברת מידע על ידי העובד לנאשם הנוסף בדבר הוראות בחשבונות הגופים המוסדיים וביצוע מוקדם של פעולות בניירות ערך על ידי הנאשמים בשערי רכישה נמוכים ושערי מכירה גבוהים יותר על פני חשבונות הגופים המוסדיים. על פי כתב האישום, בעשותו את האמור, נהג העובד לשעבר במרמה והפרת אמונים וכן לקח שוחד בעד פעולה הקשורה בתפקידו כעובד ציבור ותמורת השוחד שקיבל, ניצל העובד את תפקידו ומעמדו בגופים המוסדיים על מנת להפיק רווחים אישיים לו ולנאשם הנוסף. כמו כן, על פי כתב האישום פעולותיהם של הנאשמים השפיעה בדרכי תרמית על תנודותיהם של כ-59 שערי ניירות ערך, וקיבלו במרמה בנסיבות מחמירות רווחים בסך של כ-11.5 מיליון ש"ח.

לתובענה בנושא זה, יחד עם בקשה לאישורה כייצוגית ראה סעיף ב.13 לעיל.

(3) בחודש יולי 2017 קיבלה החברה הודעה מחברה מנהלת שאיננה בבעלות החברה (להלן: "הנתבעת"), אודות כתב תביעה שהוגש בחודש אוקטובר 2016 נגד הנתבעת לביהמ"ש המחוזי בתל-אביב בת"צ 35374-10-16 ע"י בניו של מנוח שהינם מוטבים של המנוח בקופת גמל שמנוהלת ע"י הנתבעת (להלן: "התובעים"). יחד עם התובענה הוגשה נגד הנתבעת בקשה לאישור התובענה כייצוגית על פי חוק תובענות ייצוגיות. בהודעה הנ"ל ציינה הנתבעת כי עניינה של התובענה הוא בביטוח חיים קבוצתי אשר רכשה הנתבעת (וקודמותיה) עבור עמיתיה. עוד ציינה הנתבעת בהודעה הנ"ל, כי התובעים טוענים בבקשת האישור, בין השאר, כי הנתבעת (וקודמותיה), הפרה את חובותיה על-פי דין, ונמנעה מלשלוח הודעות למוטביו או ליורשיו של עמית שנפטר אודות קיומה של פוליסת ביטוח חיים וזכאותו לקבלת תגמולים מכוח אותה פוליסה, כך שבסופו של יום חלה התיישנות על התביעה הביטוחית. בנוסף, מציינת הנתבעת, כי התובעים טוענים בבקשת האישור, כי היה על הנתבעת לפעול באופן אקטיבי לצורך קבלת כספי ביטוח החיים, להתריע בפני המוטבים או היורשים כי קיימת תקופת התיישנות מקוצרת על-פי הדין לצורך הגשת תביעה ביטוחית, ואף להגיש תביעה על-מנת לקבל את תגמולי הביטוח עבור אותם מוטבים/יורשים, אשר יוחזקו בחשבון העמית. כמו כן, טענה הנתבעת בהודעה הנ"ל כי היא אינה מרוויחה מקיומה של פוליסת ביטוח חיים קבוצתי לעמיתיה, וכי תשלומי הפרמיה משלמים העמיתים מועברים לחברת הביטוח במלואם; ועל-כן הגורם היחיד שהתעשר, לטענתה, כתוצאה מאי תשלום פוליסת ביטוח החיים למוטבי או יורשי העמית (ככל שהיו מקרים כאלה) היא החברה המבוטחת (ובין היתר החברה). כן הנתבעת ציינה בהודעתה, כי היא שומרת על טענותיה וזכויותיה כלפי החברה ככל שהתביעה תתקבל.

1. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

4) לענין שומות המס בקשר עם שנות המס 2007, 2009 ו-2010 בסך של כ-70 מיליון ש"ח, וערעור שהגישה מגדל אחזקות נדל"ן בע"מ בביהמ"ש המחוזי בתל-אביב בסוגיית מיסוי החברה בגין קבלת דיבידנדים שמקורם ברווחי שערך ראה באור 2.ד.21. לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2016.

לענין שומות המס לשנים 2011 ו-2012 בסוגיית החבות במס רווח בגין דיבידנד מחברות מוחזקות ששורשר לחברה וערעורים שהגישה החברה בבית משפט המחוזי בתל-אביב, ראה באור 1.ד.21. לדוחות הכספיים השנתיים של החברה ליום 31 בדצמבר 2016.

חבות המס הנובעת מהשומות לשנים 2011 - 2012 (כולל הפרשי הצמדה וריבית למועד פרסום הדוחות הכספיים) מסתכמת בכ-1.5 מיליון ש"ח. לענין סוגיה זו, להערכת הנהלת החברה, לא נדרשת הפרשה למס בגין השומות האמורות וההשלכה שלהן לשנות מס אחרות מעבר לרשום בדוחות הכספיים.

5) החברה ו/או החברות המאוחדות חשופות לתביעות או לטענות נוספות בעילות שונות, שאינן תביעות לכיסוי ביטוחי של מקרה ביטוח על פי הפוליסה שהופקה על ידי החברה, מצד לקוחות, לקוחות בעבר וכן צדדים שלישיים שונים. החשיפה הכוללת מוערכת במאות מיליוני ש"ח, מזה סכום מצטבר בגין תביעות שהוגשו בסך של כ-57 מיליון ש"ח (ליום 31 בדצמבר 2016 כ-56 מיליון ש"ח) וזאת מעבר לחשיפות הכלליות המתוארות בבאור זה ובכללן בסעיף 6.ו (7.ו) לבאור זה.

6) הממונה, מפרסם מעת לעת, ניירות עמדה, עקרונות לניסוח תוכניות ביטוח, מסמכי נהגים ראויים ולא ראויים וכיצא באלה מסמכים או טיוטות מסמכים הרלבנטיים לתחומי פעילותה של הקבוצה אשר יכול ויש להם השפעה על זכויות מבוטחים ו/או עמיתים ויכול ויש בהם ליצור חשיפה לקבוצה במקרים מסוימים הן ביחס לתקופת פעילותה קודם לכניסת אותם מסמכים לתוקף והן ביחס לעתיד.

לא ניתן לצפות מראש האם ובאיזו מידה חשופים המבטחים לטענות בקשר ו/או בעקבות הוראות אלו אשר אפשר שיעלו בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות. לעיתים יכולה להיות השלכה מסוג זה גם לחוזרים שהממונה מפרסם ואשר ברגיל תחולתם העתידית.

כנגד הקבוצה מוגשות, מעת לעת, תלונות, לרבות תלונות לממונה ביחס לזכויות מבוטחים ו/או עמיתים על פי תוכניות ביטוח ו/או קרנות ו/או הדין. תלונות אלו מטופלות באופן שוטף על ידי אגף תלונות הציבור בקבוצה. לעיתים הכרעות (או טיוטות הכרעה) של הממונה בתלונות אלו, ניתנות באופן רחבי ביחס לקבוצת מבוטחים.

כמו כן, עורך הממונה, מעת לעת, לרבות בעקבות תלונות מבוטחים, ביקורות מטעמו בגופים המוסדיים בקבוצה ו/או מעביר אליהם בקשות לקבלת נתונים, בנושאים שונים של ניהול הגופים המוסדיים, ניהול זכויות מבוטחים ועמיתים בהם וכן ביקורות ליישום הוראות הרגולציה ו/או הטמעת לקחי ביקורות קודמים, בהן בין היתר, מתקבלות דרישות להכנסת שינויים במוצרים השונים, מתן הנחיות לביצוע החזרים ו/או הנחיות ו/או הוראות בקשר לתיקון ליקויים או ביצוע פעולות המבוצעות על-ידי הגופים המוסדיים, לרבות החזר כספים לעמיתים ולמבוטחים. בהתאם לממצאי ביקורות או נתונים המועברים, לעיתים מטיל הממונה עיצומים כספיים בהתאם לחוק סמכויות האכיפה.

1. הליכים משפטיים נוספים והליכים אחרים, הוראות פיקוח על הביטוח, אירועים והתפתחויות שיש בגינם חשיפה כנגד החברה ו/או חברות מאוחדות שלה (המשך)

(7) קיימת חשיפה כללית אשר לא ניתן להעריכה ו/או לכמתה, הנובעת, בין היתר, ממורכבותם של השירותים הניתנים על ידי הקבוצה למבוטחיה. מורכבות הסדרים אלו צופנת בחובה, בין היתר, פוטנציאל לטענות פרשנות ואחרות, עקב פערי מידע בין הקבוצה לבין הצדדים השלישיים לחוזי הביטוח, הנוגעות לשורה ארוכה של תנאים מסחריים ורגולטורים. חשיפה זו באה לידי ביטוי בעיקר ביחס למוצרי החסכון הפנסיוני והביטוח ארוך טווח, לרבות ביטוח בריאות, בהם פועלת הקבוצה, בהיותם מאופיינים באורח חיים ממושך ובמורכבות גבוהה, במיוחד לאור ההסדרים התחיקתיים השונים הן בתחום ניהול המוצרים והן בתחום המיסוי, לרבות בנושאי תשלומי הפקדות על-ידי מעסיקים ומבוטחים, פיצולם ושייכותם לרכיבי הפוליסות השונים, ניהול ההשקעות, מעמדו התעסוקתי של המבוטח, תשלומי ההפקדות שלו ועוד. מוצרים אלו מנהלים על פני שנים בהם מתרחשים שינויים במדיניות, ברגולציה ובמגמות הדין, לרבות בפסיקת בתי המשפט. שינויים אלו מיושמים על ידי מערכות מיכוניות העוברות שינויים והתאמות באופן תדיר. מורכבות שינויים אלו והחלת השינויים לגבי מספר רב של שנים, יוצרת חשיפה תפעולית מוגברת. קבלת פרשנות חדשה לאמור בפוליסות ביטוח ובמוצרים פנסיונים ארוכי טווח יש לעיתים בכדי להשפיע על הרווחיות העתידית של הקבוצה בגין התיק הקיים, זאת בנוסף לחשיפה הגלומה בדרישות לפיצוי ללקוחות בגין פעילות העבר. לא ניתן לצפות מראש את סוגי הטענות שיועלו בתחום זה ואת החשיפה הנובעת מטענות אלו ואחרות בקשר עם חוזה הביטוח המועלות, בין היתר, באמצעות המנגנון הדיוני הקבוע בחוק תובענות ייצוגיות.

כמו כן, תחום הביטוח בו עוסקות חברות הקבוצה הינו עתיר פרטים ונסיבות, ואשר קיים בו סיכון אינהרנטי שלא ניתן לכימות להתרחשות של טעות או שורה של טעויות מיכוניות או טעויות אנוש, הן בתהליכי עבודה מובנים והן במסגרת טיפול פרטני בלקוח, ואשר עלולות להיות להן תוצאות רחבות היקף הן ביחס להיקף התחולה למספר רב של לקוחות או מקרים והן ביחס להיקף הכספי הרלבנטי בהתייחס ללקוח בודד. הגופים המוסדיים בקבוצה מטפלים, באופן שוטף, בטיוב זכויות מבוטחים, בכל הקשור לניהול המוצרים בגופים המוסדיים, בהתאם לפערים המתגלים מעת לעת.

החברה וחברות מאוחדות חשופות לתביעות וטענות במישור דיני החוזים וקיום התחייבויות ביטוחיות במסגרת הפוליסה, ייעוץ לקוי, הפרת חובת נאמנות, ניגוד עניינים, חובת זהירות, רשלנות במסגרת אחריות מקצועית של הגופים המקצועיים בקבוצה לרבות סוכנויות הקבוצה וכיוצ"ב טענות הקשורות בשירותים הניתנים על ידי חברות הקבוצה וכן מעת לעת מתקיימים נסיבות ואירועים המעלים חשש לטענות מסוג האמור. הקבוצה רוכשת פוליסות לכיסוי אחריות מקצועית, לרבות כנדרש על פי ההסדר התחיקתי, ובעת הצורך היא מדווחת לפוליסה או פוליסות אלו לצורך כיסוי חבות שמקורה באחריות מקצועית וניתנת להגנה ברכישת ביטוח. סכומי החשיפה האפשרית עולים על סכומי הכיסוי ואין וודאות בדבר קבלת כיסוי בפועל בעת קרות מקרה ביטוח.

להלן שיעורי המס הסטטוטוריים החלים על חברות הקבוצה, לרבות מוסדות כספיים:

שיעור מס כולל במוסדות כספיים	שיעור מס רווח %	שיעור מס חברות	שנה
35.90	17.00	25.00	2016
35.04	17.00	24.00	2017
34.19	17.00	23.00	2018 ואילך

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח

ביטוח חיים

בשנים האחרונות נצפו תופעות שהשפיעו על הנחות אקטואריות מרכזיות המשמשות בסיס לחישוב העתודות. בכללן עלייה בתוחלת החיים, עלייה בשיעורי מימוש גמלה, מעבר למסלולי השקעה מותאמי גיל, ירידה מתמשכת בשיעורי הריבית ובשיעורי התשואה המוערכת בתיק הנכסים המוחזקים כנגד התחייבויות הביטוחיות ושינויים בהסדרי המיסוי שנועדו להביא למשיכת החיסכון הסוציאלי בדרך של גמלה. כל אלו הביאו לעלייה בהתחייבויות לתשלומי הגמלה.

העתודה המשלימה לגמלה נצברת באופן הדרגתי בגין הכספים שנצברו בפוליסות במקביל להכרה ברווחים מדמי הניהול וזאת לאורך התקופה שנותרה עד למועד הגיע המבוטח לגיל פרישה. עבור פרמיות הצפויות להתקבל במסגרת הפוליסות תיצבר ההפרשה ממועד קבלתן ועד לגיל הפרישה כאמור.

ההפרשה ההדרגתית נעשית על ידי שימוש בפקטור K הנגזר משיעור ההכנסות העתידיות כאמור (להלן: "פקטור K"). פקטור זה נלקח בחשבון בחישוב צבירת ההשלמה לעתודה לתשלום קצבה. ככל שפקטור K גבוה יותר, ההתחייבות להשלמת עתודה לקצבה שתוכר בדוח הכספי תהיה נמוכה יותר והסכום שידחה וירשם בעתיד יהיה גבוה יותר.

אקטואר החברה קובע בהתאם להנחיות הממונה שני ערכי K נפרדים. פקטור K האחד נקבע עבור התחייבויות בגין פוליסות משתפות ברווחים, והשני בגין פוליסות מבטיחות תשואה.

נכון לתאריך הדוחות הכספיים ערך ה-K שהחברה משתמשת בו עבור פוליסות מבטיחות תשואה עומד על 0.09% ועבור פוליסות משתפות ברווחים 0.85% (ליום 31 בדצמבר 2016 0.09%-ו-0.85% בהתאמה, וליום 30 בספטמבר 2016 0.09%-ו-0.80% בהתאמה).

הירידה בשיעור ה-K של פוליסות משתפות ברווחים ברבעון האחרון ביחס לרבעון הקודם נובעת מקיטון תחזית הרווחים הנגזרת מירידת שיעורי הריבית חסרת הסיכון והשפעתה מוצגת להלן.

בעקבות הירידה של עקום הריבית שארעה בתקופת הדוח, עודכנו ההנחות בדבר שיעורי ריבית ההיוון המשמשים לחישוב ההפרשות לגמלה ולחישוב נאותות העתודות, לרבות השפעת הריבית על נכסי מקבלי הקצבאות ודמי הניהול הנגזרים מהם.

בתקופות של תשעה חודשים ושלושה חודשים שהסתיימו ביום 30 בספטמבר 2017 הגדילה החברה את העתודה המשלימה לגמלאות ואת ההתחייבות בגין בחינת נאותות העתודות (LAT) בסך של כ- 215 מיליון ש"ח וסך של כ- 411 מיליון ש"ח בהתאמה וזאת בעקבות ירידה בשיעורי הריבית.

א. שינויים באומדנים ובהנחות עיקריות ששימשו בחישוב עתודות הביטוח (המשך)

ביטוח חיים (המשך)

השפעת התופעות הנ"ל על התוצאות הכספיות מפורטת להלן:

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		
	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	מיליוני ש"ח				
202	-	107	201	107	הורדת שיעור ריבית היוון בחישוב העתודה המשלימה לגמלאות
171	(122)	52	258	3	הגדלת (הקטנת) העתודות לגמלה בעקבות שינוי צפי ההכנסות העתידיות, הנגזר משינוי הריבית (K)
373	(122)	159	459	110	סך הגידול (קיטון) בהפרשות לגמלה כתוצאה משינוי הריבית
76	-	-	(72)	-	שינוי בשיעור מימוש הגמלה
449	(122)	159	387	110	סך הכל השפעה על עתודה משלימה לגמלה
(18)	(64)	252	238	105	גידול (קיטון) בעקבות בחינת נאותות העתודות (LAT)
431	(186)	411	625	215	סך הכל לפני מס
276	(119)	267	401	140	סך הכל לאחר מס

ביטוח כללי

1. החל מיום 31 בדצמבר 2015 בוחנת החברה את נאותות ההתחייבויות בביטוח כללי על פי עקרונות הנוהג המיטבי המפורטים בבאור 2.2(ד.4) לדוחות הכספיים השנתיים. בעקבות בחינה זו מצאה החברה במאזן דצמבר 2015, כי נדרש להשלים עתודות על פי עקרונות הנוהג המיטבי בענפים חבות צד ג' ומעבידים ובהתאם לכך החברה מהוונת את תשלומי התביעות העתידיים בענפים אלו. ההיוון הינו לפי עקום ריבית חסרת סיכון תוך התאמתו לאופיין הבלתי נזיל של ההתחייבויות הביטוחיות ובהתחשב באופן שיערוך הנכסים העומדים כנגד התחייבויות אלו.

העליה של עקום הריבית חסרת הסיכון לטווח הקצר בתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017, הביאה להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בסך של כ-6 מיליון ש"ח וזאת לעומת הגדלה של ההתחייבויות הביטוחיות בכ-16 מיליון ש"ח בתקופה המקבילה אשתקד.

העליה של עקום הריבית חסרת הסיכון לטווח הקצר בתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר 2017 הביאה להקטנת ההתחייבויות הביטוחיות בענפים האמורים בסך של כ-5 מיליון ש"ח וזאת לעומת הקטנה של ההתחייבויות הביטוחיות בכ-9 מיליון ש"ח ברבעון המקביל אשתקד.

2. ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי

בהמשך לאמור בבאור 3.7(ג.5) לדוחות הכספיים השנתיים, בדבר ריבית היוון קצבאות ביטוח לאומי, החברה הגדילה את הפרשות ליום 30 בספטמבר 2016 בסך של כ-135 מיליון ש"ח לפני מס וכ-86 מיליון ש"ח לאחר מס. בתקופת הדוח לא חלו שינויים מהותיים.

ב. לעניין יישום הוראות משטר כושר פירעון כלכלי מבוסס Solvency II, ראה באור 6.

- א. ביום 23 בנובמבר 2017 הוסכם על הארכת תוקף ההסכם הקיבוצי בין החברה ומגדל מקפת לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה ("ההסכם הקיבוצי") לשנה נוספת עד ליום 31 בדצמבר 2018. בהתאם, כל העלויות של ההסכם הקיבוצי ימשיכו לחול גם בתקופת ההארכה, ובמסגרת זו תינתן תוספת שכר לעובדים הקבועים עליהם חל ההסכם הקיבוצי והמועסקים בחברה ובמגדל מקפת במועד התשלום, בשיעור של 3.5%. אומדן העלות השנתית לשנת 2018 של תוספת השכר בגין יישום ההסכם הקיבוצי ביחס לאוכלוסיית העובדים עליה הוא חל, נע להערכת החברה בין 15 ל-20 מיליון ש"ח לפני מס. מובהר כי האומדן הנ"ל, אינו כולל סכום בonus לעובדים, אם וככל שיינתן, השפעות אקטואריות ככל שיהיו, וכן השפעות ככל שיהיו הנובעות מהסדרים לצמצום מיקור חוץ.
- ב. ביום 23 בנובמבר 2017, מר יוחנן דנינו, יו"ר דירקטוריון החברה האם ויו"ר החברה וכן מר עופר אליהו, מנכ"ל החברה, הודיעו על כוונתם לפרוש מכהונתם. טרם נקבעו המועדים לשינויים האמורים. לפרטים נוספים ראה הודעה מיידית של מגדל אחזקות מספר אסמכתא 2017-01-103429.
- ג. ביום 28 בנובמבר 2017, דירקטוריון החברה ודירקטוריון מגדל ביטוח גיוס הון בע"מ ("מגדל גיוס הון"), חברה בת בבעלות מלאה של החברה, אישרו באופן עקרוני ביצוע הנפקה לציבור של סדרה חדשה של כתבי התחייבות נדחים ("אגרות חוב"), בסכום של עד 2 מיליארד ש"ח, אשר תמורתה מיועדת להיות מוכרת בעתיד כהון רובד 2 של החברה. היקף ההנפקה, תנאי אגרות החוב וכן הריבית ו/או ההצמדה שישאו, אם וככל שישאו, יהיו כפי שייקבע בדוח הצעת המדף שיפורסם, אם וככל שיפורסם, על ידי מגדל גיוס הון, על פיו יונפקו אגרות החוב, אם וככל שיונפקו. הנפקת אגרות החוב כפופה לקבלת כל האישורים הנדרשים על פי דין, ובכלל זה: קבלת אישור דירוג מאת חברה מדרגת, אישור הממונה על שוק ההון ביטוח וחיסכון ואישור הבורסה לניירות ערך לרישום למסחר של אגרות החוב. יובהר, כי אין כל ודאות כי אכן יפורסם דוח הצעת מדף על ידי מגדל גיוס הון כאמור וכי הנפקה כאמור אכן תבוצע ו/או כי תבוצע בתנאים האמורים לעיל.

קוסט פורר גבאי את קסירר
דרך מנחם בגין 144א'
תל-אביב, 6492102
טל. +972 3 623 2525
פקס +972 3 562 2555
ey.com

סומך חייקין
מגדל המילניום KPMG
רחוב הארבעה 17, תא דואר 609
תל אביב 6100601
03 684 8000

לכבוד:
בעלי המניות של מגדל חברה לביטוח בע"מ

הנדון: דוח מיוחד של רואי החשבון המבקרים על מידע כספי ביניים נפרד לפי - דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981

מבוא

סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד המובא לפי דרישת הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בהתאם לחוק הפיקוח על שירותים פיננסיים (ביטוח) התשמ"א-1981 של מגדל חברה לביטוח בע"מ (להלן "החברה") ליום 30 בספטמבר 2017 לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. המידע הכספי הביניים הנפרד הינו באחריות הדירקטוריון והנהלה של החברה. אחריותנו היא להביע מסקנה על המידע הכספי הביניים הנפרד לתקופות ביניים אלה בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי הביניים הנפרד מתוך הדוחות הכספיים של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת שווי מאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ- 327,097 אלפי ש"ח ליום 30 בספטמבר 2017 וחלקה של החברה ברווחיהן הינו כ- 34,390 אלפי ש"ח וכ- 10,357 אלפי ש"ח לתקופות של תשעה ושלושה חודשים שהסתיימו באותו תאריך. הדוחות הכספיים של אותן חברות נסקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של הישות". סקירה של מידע כספי נפרד לתקופות ביניים מורכבת מברורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום של נוהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו, ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הביניים הנפרד הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לדרישות שנקבעו על ידי הממונה על שוק ההון, ביטוח וחסכון בחוזר ביטוח 2015-1-15.

קוסט פורר גבאי את קסירר
רואי חשבון

מבקרים משותפים

סומך חייקין
רואי חשבון

תל אביב,
28 בנובמבר 2017

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח

להלן נתונים כספיים תמציתיים על בסיס הדוחות הכספיים הנפרדים של החברה (להלן - "דוחות סולו"), הערוכים לפי תקני דיווח כספי בינלאומיים (IFRS), למעט העיניינים הבאים:

1. מדידת ההשקעות בחברות מוחזקות המחושבת על בסיס אקוויטי.
2. זכויות במקרקעין כוללות גם זכויות במקרקעין המוחזקות באמצעות חברה מוחזקת, ששיעור ההחזקה בהן מעל 50% ושהחזקת זכויות אלה הוא עיסוקה היחיד.

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

נכסים

416,471	422,701	409,108	נכסים לא מוחשיים
-	-	-	נכסי מס נדחים
1,725,936	1,721,741	1,782,550	הוצאות רכישה נדחות
507,255	506,865	492,726	רכוש קבוע
1,234,712	1,229,086	1,284,887	השקעות בחברות מוחזקות
5,686,004	5,507,463	5,764,378	נדל"ן להשקעה עבור חוזים תלויי תשואה
811,761	801,239	811,265	נדל"ן להשקעה - אחר
1,026,712	1,011,538	1,034,934	נכסי ביטוח משנה
287,584	348,995	51,014	נכסי מסים שוטפים
895,074	803,546	778,673	חייבים ויתרות חובה
719,100	(* 724,961)	878,105	פרמיות לגבייה
76,296,715	74,049,817	81,702,085	השקעות פיננסיות עבור חוזים תלויי תשואה
			השקעות פיננסיות אחרות:
8,811,373	7,698,908	10,081,819	נכסי חוב סחירים
23,554,883	23,602,215	23,419,209	נכסי חוב שאינם סחירים
1,043,967	845,685	1,042,673	מניות
2,376,448	2,096,750	2,593,753	אחרות
35,786,671	34,243,558	37,137,454	סך הכל השקעות פיננסיות אחרות
7,267,318	7,857,091	8,400,767	מזומנים ושווי מזומנים עבור חוזים תלויי תשואה
1,687,110	2,475,906	2,247,627	מזומנים ושווי מזומנים אחרים
134,348,423	131,704,507	142,775,573	סך הכל הנכסים
90,082,984	(* 88,128,609)	96,700,370	סך הכל נכסים עבור חוזים תלויי תשואה

(* סווג מחדש, ראה באור 2.ג. לדוחות הכספיים המאוחדים.)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על המצב הכספי (המשך)

ליום 31 בדצמבר	ליום 30 בספטמבר	
	2016	2017
מבוקר	בלתי מבוקר	
	אלפי ש"ח	

			הון
512,345	512,345	512,345	הון מניות ופרמיה
308,124	343,221	485,259	קרנות הון
4,030,893	3,630,237	4,363,736	עודפים
4,851,362	4,485,803	5,361,340	סך הכל הון
			התחייבויות
33,794,792	33,772,978	34,533,148	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה שאינם תלויי תשואה
89,531,080	87,250,918	96,334,663	התחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה תלויי תשואה
414,991	343,623	486,751	התחייבויות בגין מסים נדחים
280,812	284,228	290,476	התחייבויות בשל הטבות לעובדים, נטו
-	479	-	התחייבויות בגין מסים שוטפים
1,660,205	(* 1,869,933	2,008,015	זכאים ויתרות זכות
3,815,181	3,696,545	3,761,180	התחייבויות פיננסיות
129,497,061	127,218,704	137,414,233	סך הכל התחייבויות
134,348,423	131,704,507	142,775,573	סך הכל הון והתחייבויות

(* סווג מחדש, ראה באור 2.ג. לדוחות הכספיים המאוחדים.)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות רווח והפסד ביניים

לשנה	לתקופה של שלושה חודשים		לתקופה של תשעה חודשים		
שהסתיימה ביום 31 בדצמבר	שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		בספטמבר		
2016	2016	2017	2016	2017	
מבוקר	בלתי מבוקר				
	אלפי ש"ח				
11,194,490	2,838,279	3,190,605	8,130,863	9,339,889	פרמיות שהורווחו ברוטו
708,795	174,453	189,326	514,491	590,349	פרמיות שהורווחו על ידי מבטחי משנה
10,485,695	2,663,826	3,001,279	7,616,372	8,749,540	פרמיות שהורווחו בשייר
4,935,373	2,063,857	2,067,562	2,971,493	6,034,598	רווחים מהשקעות, נטו והכנסות מימון
1,190,387	331,661	438,175	778,786	1,090,755	הכנסות מדמי ניהול
161,613	39,934	41,774	124,878	141,528	הכנסות מעמלות
36,999	-	378	33,123	1,935	הכנסות אחרות
16,810,067	5,099,278	5,549,168	11,524,652	16,018,356	סך הכל הכנסות
14,753,507	4,180,095	5,279,883	10,470,968	14,141,605	תשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה ברוטו
335,885	56,176	142,742	193,187	303,030	חלקם של מבטחי המשנה בתשלומים ובשינוי התחייבויות בגין חוזי ביטוח ותשלומים ושינוי בהתחייבויות בגין חוזי ביטוח וחוזי השקעה בשייר
14,417,622	4,123,919	5,137,141	10,277,781	13,838,575	עמלות, הוצאות שיווק והוצאות רכישה אחרות
1,457,951	362,301	398,911	1,091,735	1,154,588	הוצאות הנהלה וכלליות
629,240	155,050	179,840	471,600	523,550	הוצאות אחרות
14,395	3,818	2,581	11,456	7,743	הוצאות מימון
103,226	28,585	29,928	72,118	94,061	
16,622,434	4,673,673	5,748,401	11,924,690	15,618,517	סך הכל הוצאות
86,575	23,670	20,225	75,760	64,163	חלק ברווחי חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני
274,208	449,275	(179,008)	(324,278)	464,002	רווח (הפסד) לפני מסים על ההכנסה
55,133	131,133	(75,779)	(145,558)	131,726	מסים על הכנסה
219,075	318,142	(103,229)	(178,720)	332,276	רווח (הפסד) לתקופה

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על הרווח הכולל

לשנה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר 2016	לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		לתקופה של תשעה חודשים שהסתיימה ביום 30 בספטמבר		מבוקר
	2016	2017	2016	2017	
					בלתי מבוקר
					אלפי ש"ח
219,075	318,142	(103,229)	(178,720)	332,276	רווח (הפסד) לתקופה
					רווח (הפסד) כולל אחר:
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלאחר
					שהוכחו לראשונה במסגרת הרווח הכולל
					הועברו או יועברו לרווח והפסד
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה
59,973	(6,501)	281,332	130,674	345,880	
					שינוי נטו בשווי ההוגן של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
(238,656)	(76,461)	(59,668)	(238,062)	(142,715)	
					הפסד מירידת ערך של נכסים פיננסיים זמינים למכירה שהועבר לרווח והפסד
81,707	15,855	29,238	70,993	63,560	
					חלק ברווח כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
(449)	(908)	1,004	180	1,880	
					הפרשי תרגום מטבע חוץ בגין פעילויות חוץ
854	(350)	32	538	(1,392)	
					השפעת המס על נכסים פיננסיים זמינים למכירה
44,735	24,093	(85,706)	18,788	(90,553)	
					השפעת המס על רכיבים אחרים של רווח כולל אחר
(305)	153	(12)	(155)	475	
					רווח (הפסד) כולל אחר לתקופה שלאחר ההכרה לראשונה במסגרת הרווח הכולל הועבר או יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
(52,141)	(44,119)	166,220	(17,044)	177,135	
					פריטי רווח (הפסד) כולל אחר שלא יועברו
					לרווח והפסד
					רווח ממדידה מחדש בשל תכנית ההטבה מוגדרת
7,234	1,005	-	3,370	459	
					חלק ברווח (הפסד) כולל אחר של חברות מוחזקות המטופלת לפי שיטת השווי המאזני
16	254	-	(244)	265	
					השפעת המס
(2,473)	(361)	-	(1,210)	(157)	
					רווח כולל אחר לתקופה שלא יועבר לרווח והפסד, נטו ממס
4,777	898	-	1,916	567	
					רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס
(47,364)	(43,221)	166,220	(15,128)	177,702	
					רווח (הפסד) כולל לתקופה
171,711	274,921	62,991	(193,848)	509,978	

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	הערכה מחדש	קרנות הון			קרן לחלוקת מניות הטבה	מניות ופרמיה
			תרגום של פעילות חוץ	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	עסקה עם בעל שליטה		
4,851,362	4,030,893	3,352	(55)	230,389	21,368	53,070	512,345
332,276	332,276	-	-	-	-	-	-
177,702	567	-	(917)	178,052	-	-	-
509,978	332,843	-	(917)	178,052	-	-	-
5,361,340	4,363,736	3,352	(972)	408,441	21,368	53,070	512,345

יתרה ליום 1 בינואר 2017 (מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2017 (בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	הערכה מחדש	קרנות הון			קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
			תרגום של פעילות חוץ	נכסים פיננסיים זמינים למכירה	עסקה עם בעל שליטה		
4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345
(178,720)	(178,720)	-	-	-	-	-	-
(15,128)	1,916	-	383	(17,427)	-	-	-
(193,848)	(176,804)	-	383	(17,427)	-	-	-
4,485,803	3,630,237	3,352	(221)	265,652	21,368	53,070	512,345

יתרה ליום 1 בינואר 2016 (מבוקר)

הפסד לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016 (בלתי מבוקר)

א. תמצית נתונים המתייחסים לדוחות הכספיים הנפרדים של החברה ("סולו") לצורך חישוב דרישות ההון בהתאם להנחיות הממונה על הביטוח (המשך)

תמצית דוחות ביניים על השינויים בהון (המשך)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרנות הון			קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
			תרגום של פעילויות חוץ	פיננסים זמינים למכירה	נכסים זמינים למכירה		
5,298,349	4,466,965	3,352	(992)	242,241	21,368	53,070	512,345
(103,229)	(103,229)	-	-	-	-	-	-
166,220	-	-	20	166,200	-	-	-
62,991	(103,229)	-	20	166,200	-	-	-
<u>5,361,340</u>	<u>4,363,736</u>	<u>3,352</u>	<u>(972)</u>	<u>408,441</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>

יתרה ליום 1 ביולי 2017
(בלתי מבוקר)

הפסד לתקופה

רווח כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2017
(בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרנות הון			קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
			תרגום של פעילויות חוץ	פיננסים זמינים למכירה	נכסים זמינים למכירה		
4,210,882	3,311,197	3,352	(24)	309,574	21,368	53,070	512,345
318,142	318,142	-	-	-	-	-	-
(43,221)	898	-	(197)	(43,922)	-	-	-
274,921	319,040	-	(197)	(43,922)	-	-	-
<u>4,485,803</u>	<u>3,630,237</u>	<u>3,352</u>	<u>(221)</u>	<u>265,652</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>

יתרה ליום 1 ביולי 2016
(בלתי מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 30 בספטמבר 2016
(בלתי מבוקר)

מיוחס לבעלי מניות החברה							
סה"כ הון	עודפים	קרן הערכה מחדש	קרנות הון			קרן לחלוקת מניות הטבה	הון מניות ופרמיה
			תרגום של פעילות חוץ	פיננסים זמינים למכירה	נכסים זמינים למכירה		
4,679,651	3,807,041	3,352	(604)	283,079	21,368	53,070	512,345
219,075	219,075	-	-	-	-	-	-
(47,364)	4,777	-	549	(52,690)	-	-	-
171,711	223,852	-	549	(52,690)	-	-	-
<u>4,851,362</u>	<u>4,030,893</u>	<u>3,352</u>	<u>(55)</u>	<u>230,389</u>	<u>21,368</u>	<u>53,070</u>	<u>512,345</u>

יתרה ליום 1 בינואר 2016
(מבוקר)

רווח לתקופה

רווח (הפסד) כולל אחר, נטו ממס

סך הכל רווח (הפסד) כולל

יתרה ליום 31 בדצמבר 2016
(מבוקר)

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות

פירוט השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2017				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
10,205,912	-	10,205,912	-	נכסי חוב סחירים
23,435,468	23,435,468	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,053,800	-	1,053,800	-	מניות
2,613,036	-	2,562,884	50,152	אחרות
<u>37,308,216</u>	<u>23,435,468</u>	<u>13,822,596</u>	<u>50,152</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 30 בספטמבר 2016				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
בלתי מבוקר				
אלפי ש"ח				
7,857,758	-	7,857,758	-	נכסי חוב סחירים
23,612,301	23,612,301	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
856,626	-	822,363	34,263	מניות
2,116,412	-	2,061,096	55,316	אחרות
<u>34,443,097</u>	<u>23,612,301</u>	<u>10,741,217</u>	<u>89,579</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ליום 31 בדצמבר 2016				
סה"כ	הלוואות וחייבים	זמינים למכירה	מוצגים בשווי הוגן דרך רווח והפסד	
מבוקר				
אלפי ש"ח				
8,953,191	-	8,953,191	-	נכסי חוב סחירים
23,607,754	23,607,754	-	-	נכסי חוב שאינם סחירים
1,057,776	-	1,047,336	10,440	מניות
2,399,061	-	2,354,213	44,848	אחרות
<u>36,017,782</u>	<u>23,607,754</u>	<u>12,354,740</u>	<u>55,288</u>	סך השקעות פיננסיות אחרות

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

1. נכסי חוב סחירים

ליום 30 בספטמבר 2017	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
6,138,209	6,079,198
4,067,703	3,928,643
10,205,912	10,007,841
851	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2016	
הערך בספרים	עלות מופחתת
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
3,450,164	3,421,410
4,407,594	4,306,640
7,857,758	7,728,050
1,198	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
הערך בספרים	עלות מופחתת
מבוקר	
אלפי ש"ח	
4,190,207	4,220,113
4,762,984	4,723,509
8,953,191	8,943,622
382	

אגרות חוב ממשלתיות

נכסי חוב אחרים שאינם ניתנים להמרה

סך נכסי חוב סחירים

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

2. מניות

ליום 30 בספטמבר 2017	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
998,911	845,394
54,889	36,367
<u>1,053,800</u>	<u>881,761</u>
<u>139,006</u>	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
בלתי מבוקר	
אלפי ש"ח	
793,871	708,119
62,755	45,896
<u>856,626</u>	<u>754,015</u>
<u>69,515</u>	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016	
הערך בספרים	עלות (*)
מבוקר	
אלפי ש"ח	
1,003,745	898,517
54,031	36,843
<u>1,057,776</u>	<u>935,360</u>
<u>88,388</u>	

מניות סחירות

מניות שאינן סחירות

סך מניות

ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

ב. פירוט נכסים עבור השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

פירוט השקעות פיננסיות אחרות (המשך)

3. אחרות

ליום 30 בספטמבר 2017		
הערך בספרים	עלות (*)	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
2,057,130	1,870,905	השקעות פיננסיות סחירות
555,906	449,054	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,613,036	2,319,959	סך השקעות פיננסיות אחרות
324,853		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 30 בספטמבר 2016		
הערך בספרים	עלות (*)	
בלתי מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,577,254	1,515,827	השקעות פיננסיות סחירות
539,158	377,959	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,116,412	1,893,786	סך השקעות פיננסיות אחרות
300,001		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

ליום 31 בדצמבר 2016		
הערך בספרים	עלות (*)	
מבוקר		
אלפי ש"ח		
1,837,546	1,741,579	השקעות פיננסיות סחירות
561,515	399,537	השקעות פיננסיות שאינן סחירות
2,399,061	2,141,116	סך השקעות פיננסיות אחרות
298,601		ירידות ערך שנזקפו לרווח והפסד (במצטבר)

(*) בניכוי הפרשות לירידת ערך.

השקעות פיננסיות אחרות כוללות בעיקר השקעות בתעודות סל, תעודות השתתפות בקרנות נאמנות, קרנות השקעה, קרנות גידור, נגזרים פיננסיים, חוזים עתידיים, אופציות ומוצרים מובנים.